St. 22 (845) L. XVII
NOVO MESTO, četrtek, 9. junija 1966

DOLENJSKI LIST

Danes tretji dan kongresa

7. junija se je začel v Beogradu VI. kongres SZDL Jugoslavije. 1300 delegatov in gostov razpravlja na njem o vlogi SZDL — naše najmnožičnejše organizacije pri ostvarjanju socialistične demokracije in samoupravljanju. Kongres se v času uresničevanja reforme loteva tehtnih vprašanj: kako doseči, da bo delovni človek v naši družbi postal resnični nosilec neposredne demokracije in samoupravljanja. Delegati razpravljajo posebej skrbno o tem, kako zagotoviti, da bo socialistična zveza kot organizacija delovnih ljudi postala še bolj odprta za vsa stališča in mnenja občanov. VI. kongresu pošiljamo tople pozdrave prebivalcev našega področja in mu želimo uspešno delo!

Partizansko srečanje na Bazi 20

V nedeljo, 5. junija, je bilo na Bazi 20 partizansko srečanje. Okoli 240 partizanov, ki so med vojno delovali na Bazi 20, se je srečalo v jutranjih urah pod krošnjami roških bukev. Tu so bili partizani, ki so sestavljali zaščitno četo, pa tudi nekdanji starešinski kader je prišel. Spomini na skupno delo so oživeli, znova so zaživele zgodbe, ki so neizbrisno zapisane v zgodovini slovenskega naroda in jugoslovanskih narodov. Med udeleženci srečanja so bili tudi tovariši Edvard Kardelj, Vida Tomšič in Josip Vidmar. Novomeški šolski center za gostinstvo je prevzel organizacijo piknika. P. B.

V Metliki je predaval Jože Smole

V sredo, 1. junija zvečer, se je v sejni sobi občinske skupščine zbralo okoli 60 poslušalcev na predavanju glavnega urednika »Dela« Jo. žeta Smoleta, ki je govoril o mednarodnih odnosih v svetu. Z izredno zanimivim podajanjem snovi so bili Metličani zelo zadovoljni, zato so prosili predavatelja, naj jih še obišče.

Tri reprezentance v Krškem

5. junija sta prispeli v Kr. ško jugoslovanska in avstrijska plavalna reprezentanca. Obe reprezentanci bosta ostali tu na desetdnevnem treningu. Okoli 15. julija prideta v Krško še A in B reprezentanci jugoslovanskih waterpoli. stov, ki bosta v Krškem trenirali 14 dni. Ugodni pogoji: bazen s toplo vodo in udobni hotel SREMIČ v neposredni bližini, oboje je zelo primerno za pripravo na evropsko plavalno prvenstvo. V. N.

PARTIZANSKI TOPNIČARJI!

Pripravljalni odbor I. artilerijske brigade NOV in POS (artilerija XV. in XVIII. divizije) sklicuje 19. junija sestanek vseh borcev. Zbrali se bodo ob 10. uri v Domu JLA v Novem mestu in ustanovili odbor brigade, ki bo požel stike med še živečimi borci ter skrbel za zbiranje zgodovinskega gradiva in za razvijanje tradicij NOB.

PRIPRAVLJALNI ODBOR

Adlešičani so na jurjevanju v Črnomlju zaplesali svoje kolo, ki pa ni tako enostavno, kar je videti tudi na fotografiji. Plesalke in plesalci morajo biti od sile spretni. (FOTO: Polde Grahek)

TISOČI ZADOVOLJNI — ŽIVA REKLAMA ZA TURIZEM

Črnomelj: »Ovo se klanja zeleni Juraj ...«

Več kot 10.000 ljudi v soboto na kresovanju in v nedeljo na jurjevanju v Črnomlju – Izvajalci programa, organizatorji, gostinci in trgovci zaslužijo vse priznanje za uspelo prireditev, o kateri je šel dober glas po vsej deželi – Kljub tolikšnemu prometu nobene nesreče

Čeravno so v Črnomlju letos pričakovali večji obisk zaradi boljše propagande, so bili organizatorji že v soboto zvečer presenečeni nad množico gostov od drugod. Kakih 4000 do 5000 ljudi je sledilo programu na prireditvenem prostoru pred hotelom »Lahinja«, kjer so ob velikem kresu nastopili s plesi in obredi naših prednikov kresovalci in kresnice iz Črnomlja, semiški fantje in skupina mladih iz Dragatuša ter gostje iz Karlovca. Ljudski pevec Jazo pa je (nekdo drug v njegovi vlogi) zaigral na gudalo in orglice.

Vesela ljudska pesem je odmevala še dolgo v noč, mešaje se z zvoki zabavnih melodij s hotelskega vrta, kjer se je na plseu trlo ljudi.

Najlepši dan v letu

bi lahko ocenili nedeljo, 5. junija, ko ni bilo na nebu oblačka in ko smo ob toplem soncu vendarle lahko slekli suknjiče. Prav vreme je precej pripomoglo, da se je na jurjevanju zbralo več kot 6 tisoč gledalcev. Razen številnih domačinov so prihiteli na največjo folklorno prireditev Bele krajine, ki si je že ob lanskem in predlanskem uspehu pridobila ugled, tudi številni prijatelji Belokranjcev iz najrazličnejših krajev Slovenije in sosednje Hrvaške.

Kljub tolikemu številu osebnih avtomobilov in drugih motornih vozil pa ni bilo v Črnomlju nobenega zastoja v prometu in ne nesreč. Prometni miličniki so vozila sproti usmerjali na določena parkirišča.

Kmalu po 9. uri se je začela množica zgrinjati okoli prireditvenega prostora, kjer so bila mesta v senci najprej zasedena. Gledalci so bili zelo iznajdljivi. Nekateri so prinesli s seboj zložljive stole in deske ali pa so posedli po odejah na travi naravnega amfiteatra.

Zelenega Jurija so polili z vodo

Prireditev se je začela ob 10. uri s prihodom zelenega Jurija v spremstvu piskačev, trobentačev, fantov in ženskega zbora. Jurjevsko obredje se je v Črnomlju ohranilo iz davnine in prav takega so nam posredovali v originalnih narodnih nošah, v plesu in pesmi. Kakor zahteva običaj, so fanta, skritega v zeleni brezi, ob koncu

(Nadaljevanje na 5. str.)

VAŽNO OBVESTILO

za vse naročnike: danes na zadnji strani Dolenjskega lista!

UPRAVA DL

Strela ubila dva konja in dvoje goved

■ Nevihte so letos zelo pogoste. V brežiški občini so že v maju napravile precej škode. Pišečanom in Bizeljancem je toča uničila del obetajočega grozdnega pridelka in samo zadruga računa, da bo oškodovana za okoli 7 vagonov vina.

■ Neurje je hudo prizadelo tudi domačijo Ivana Ureka iz Loč pri Dobovi. V gospodarsko poslopje je udarila strela in ubila dva bikca, žrebe in brejo kobilo. Samo škodo pri živini cenijo na 12.000 Ndin. Strela je zažgala podstrešje. Sosedje so požrtvovalno pomagali gasiti in so preprečili širjenje ognja na bližnja poslopja. Posestnik Urek ni imel zavarovane niti hiše niti živine.

■ Strela je tiste dni skoraj z jasnega oplazila tudi Bokaličevega gospodarja z Obreža. Bil je z žvino na njivi, ko se je nenadoma zabliskalo in ga vrglo po tleh. Odpeljali so ga v bolnico, kjer so mu takoj nudili zdravniško pomoč.

Danes sodni procs o uboju v Rebri

Novomeško okrožno sodišče bo obravnavalo danes uboj v Rebri nad Žužemberkom, ki je 13. marca letos razburil vso Suho krajino. 29-letni Mirko Uršič se zagovarja zaradi uboja 26-letnega Jožeta Perparja in poskusa uboja več oseb. Do krvavega obračunavanja je prišlo zaradi slabih sosedskih odnosov. O razpravi bomo obširneje poročali prihodnjič.

Od 1. VI. mleko po kvaliteti

Odslej bo moralo mleko ugoditi sedmim razmeroma ostrim zahtevam, če bo rejec hotel dobiti zanj toliko kot do sedaj

Zastopniki slovenskih mlekarn so se na nedavnem sestanku v Bohinju dogovorili, da bodo mlekarne od prvega junija letos začele plačevati mleko po kvaliteti. Do sedaj so plačevale 28 dinarjev za odstotek tolšče, brez ocene kvalitete. Ukrep je potrebno uvajati s premišljenostjo, da ne bi zmanjšali zanimanja rejcev za rejo krav in s tem dotok mleka, pač pa predvsem izboljšali njegove lastnosti. Boljše mleko je osnova boljših mlečnih izdelkov če higienskih zahtev sploh ne omenjamo.

Po novem odloku bo moralo mleko izpolnjevati sedem pogojev, da bo plačano po sedanji ceni. Prvi pogoj je specifična teža, česar ne bo težko izpolniti, ker je dosedanje mleko temu večinoma ustrezalo. Drugi pogoj je čistoča mleka, tretji pa dovoljena meja kislosti. Slednje zahteva je ostra in bo treba mleko hladiti, da se ne bo med prevozom kisalo. Naslednji pogoji so bakteriološka čistost, odstotek tolšče (3,2 odstotka) in nadzor nad kravami, ki se zdravijo z arzenom, živim srebrom, antibiotiki in nekaterimi drugimi zdavili.

Na posvetu so bili tudi mnenja, da bi mleko, ki ne bo izpolnjevalo zahtev, plačevali po 20 do 22 din za tolščobno stopnjo. Vzorce mleka bodo jemali dvakrat na mesec.

po SKIG

Prispela prva pošiljka kosilnic

Kmetijska zadruga v Novem mestu bo do začetka julija uvozila okoli 130 motornih kosilnic za zasebne kmetovalce, od tega 30 kosilnic BCS, druge pa »Alpina«. Prvo pošiljko — 25 kosilnic »Alpina« — so dobili te dni. Uvoz teh kmetijskih strojev je zadruga zagotovila s sredstvi za izvoženo živino, deloma pa s sredstvi amortizacije. Prednost pri nakupu bodo imeli kooperanti. Kosilnice bo treba plačati v gotovini.

Ribnica brez črnih gradenj

Vlog za gradbena dovoljenja veliko, pritožb nanje pa malo. Kaj je s »triletnimi« pravicami bivših lastnikov nacionaliziranih gradbenih zemljišč? Skupščina bo skušala ugoditi interesentom za gradnje in bivšim lastnikom gradbenih parcel. O gradnjah in komunalnih zadevah v kratkem razgovor z občani.

V Ribnici doslej ni bilo črnih gradenj, čeprav je zahtev za gradnje in adaptacije precej. Tako je občinska skupščina izdala lani 180 gradbenih dovoljenj, v prvih petih mesecih letos pa že 150, medtem ko jih bodo do konca leta še kakih 50.

Pritožb na izdana gradbena dovoljenja je malo, in še te se nanašajo v glavnem na počasno in zapleteno izdajanje lokacij. Zbiranje dokumentacije je zelo zapleteno, kar skupaj s pomanjkanjem kadra, veliko količino dela in ne najbolje urejeno lokacijsko službo (skupščina si mora za sestavo komisij sposojati ljudi iz podjetij) ovira hitrejše reševanje vlog.

Drugi vzrok za počasno izdejanje dovoljenj pa je, da ni bil izdelan zazidalni načrt. Lani je skupščina potrdila del tega načrta (za Struški predel in Pungrt), ostali gradbeni okoliši pa so bili letos dani v razpravo volivcem. Zazidalni načrt, ki je del urbanističnega programa, in ne urbanistični program, kot so si nekateri kljub razlagam napačno tolmačili, je bilo

(Nadaljevanje na 9. str.)

Zlatoporočenca Marija in Franc Suler s Piršenberga pri Pišecah sta preteklo nedeljo slavila redek obred. V spremstvu otrok in vnukov sta se pripeljala k zlati poroki. V poročni sobi krajevnega urada sta si ponovno obljubila zvestobo, k lepi slovesnosti pa je njun najmlajši sin pripeljal svojo nevesto in istega dne sklenil zakonsko zvezo. Mariji in Francu Šulerju za zlati jubilej njune zakonske zveze naše iskrene čestitke, novoporočencema pa zvrhan koš dobrih želja! Več o tem redkem dogodku berite na 16. strani današnje številke (Foto: Jožica Teppey)

Nesreča rešilca

3. junija je peljal Jože Kramar z rešilnim avtom iz Zajčjega potoka proti Kočevju 17-letnega Milana Vertla, k. ga je ugriznil pes. Ob 20.50 je rešilec v Dolgi vasi srečal dva neznana avtomobila, ki menda nista zasenčila luči. Rešilec je zapeljal na skrajno desno, vozil tako 27 metrov, nato zapeljal čez cesto v sadovnjak, kjer se je zaletel v jablano. Šofer in potnik v rešilcu sta bila lažje poškodovana, na avtomobilu pa je škode za okoli 7000 novih dinarjev.

VREME

VREME od 9. do 19. jun.

Okrog 11. junija močnejši dež z ohladitvijo in nevihtami. V ostalem bo prevladovalo lepo vreme, vendar s pogostimi krajevnimi nevihtami.

Dr. V. M.

ODKRITA BESEDA ZADRUŽNIH KOMUNISTOV

V ponedeljek, 30. maja, popoldne se je v Novem mestu sestal aktiv komunistov novomeške kmetijske zadruge »KRKA« in obravnaval aktualna družbeno-ekonomska vprašanja o razvoju kmetijstva in vasi, ki jih je nakazal tretji plenum CK ZKJ. V razpravi so se komunisti novomeške kmetijske zadruge pogovarjali predvsem o prizadevanjih za boljše gospodarjenje znotraj kolektiva, kar je za novomeško zadrugo, ki se ukvarja v glavnem z živinorejsko proizvodnjo, še posebej pomembno, ker je uresničevanje gospodarske reforme to vejo kmetijstva nekoliko prizadelo. Njeni kmetijski obrati so namreč specializirani za proizvodnjo govejega mesa in bekonov z letno zmogljivostjo 650 ton ter proizvodnjo mleka okoli 900 tisoč litrov na leto. Temu je prilagojena tudi rastlinska proizvodnja na 1500 ha obdelovalne zemlje. Močno pa je razvito še pogodbeno sodelovanje z zasebnimi kmetijskimi proizvajalci, predvsem v pitanju govedi, prašičev, piščancev in proizvodnji mleka.

Po lanskoletnih težavah, ko je postala vzreja bekonov nerentabilna, so zdaj nastopile težave še pri pitanju goveje živine. Cene živine so v zadnjem času precej nižje, kot so bile še pred meseci, tako da sedanja tržna cena ne doseže zadružne polne lastne cene. Razen tega se je ustavil še izvoz živine, s katerim so se zlasti na italijanskem tržišču že močno uveljavili. Tako ima zadruga trenutno na voljo okoli 500 glav govedi, za katere ne more najti primernega kupca. Spričo tega so komunisti v razpravi poudarjali predvsem, da si morajo vsi člani kolektiva, še posebej pa komunisti, prizadevati za znižanje proizvodnih stroškov in izboljšanje tehnologije v proizvodnji, da bi s tem lahko dosegli konkurenčno ceno tako na domačem kot na tujem tržišču. Da bi dosegli večjo prizadevnost vsakega posameznika pa bo nujno izpopolniti sistem nagrajevanja po vloženem delu in izboljšati kvalifikacijsko strukturo zaposlenih. Ugotavljajo namreč, da sedanji sistem nagrajevanja ni dovolj spodbuden, še zlasti ne za organizatorje proizvodnje in strokovnjake v zadrugi.

Večjo skrb bodo v prihodnje posvetili tudi dopolnilnemu izobraževanju zaposlenih na delovnih mestih, pa tudi rednemu in izrednemu šolanju strokovnjakov. Po analizi strukture kadrov imajo v novomeški zadrugi 227 delovnih mest za ljudi z visoko, višjo in srednjo izobrazbo ter visoko kvalificirane delavce, zasedenih pa imajo z ustreznimi ljudmi le 137 delovnih mest. Na drugi strani pa imajo kar 121 nekvalificiranih delavcev, medtem ko bi jih potrebovali le 69. Zato bodo v zadrugi izdelali načrt izobraževanja in določili čas, v katerem naj bi si zaposleni pridobili ustrezno strokovno izobrazbo, določeno za posamezna delovna mest.

V odkriti in sproščeni ter dokaj kritični razpravi so komunisti novomeške kmetijske zadruge načeli tudi vprašanja odgovornosti do dela in odnosov med posameznimi — komunisti. Večkrat smo v razpravi slišali, da bo moč le z boljšim odnosom do dela, do proizvodnje in do osnovnih sredstev doseči drugačno gledanje posameznikov — bodisi znotraj, bodisi zunaj kolektiva — na gospodarjenje v zadrugi. Posameznim včasih sicer utemeljenim, največkrat pa neutemeljenim kritikam zadruge kot celote ali posameznih zadružnih delavcev botruje tudi razmeroma slabo obveščanje kolektiva o delu samoupravnih organov in drugih pomembnih dogodkih v zadrugi. Zato so se komunisti zavzeli za boljše obveščanje članov kolektiva in za poživitev sindikalnih organizacij v zadrugi. Skratka, kritična razprava komunistov o svojem dosedanjem delu in prizadevanjih za boljše gospodarjenje v prihodnje, daje vtis, da jim bo težave uspelo premagati in letošnje poslovno leto tudi uspešno zaključiti.

ZUNANJEPOLITIČNI TEDENSKI PREGLED

Iranska revolucija

Te dni je na obisku v Jugoslaviji iranski šah Reza Pahlavi in je prav, da se tokrat ustavimo ob problemih, ki tarejo to deželo in opišemo dosežke tako imenovane bele revolucije, ki jo je bil pred štirimi leti začel v tej deželi sam Mohamad Reza Pahlavi.

Dežela meri 1,648.000 kvadratnih kilometrov in je torej približno šetkrat večja kot Jugoslavija, ima pa nekaj čez 21 milijonov prebivalcev. Glavno mesto je Teheran, ki ima že blizu dva milijona prebivalcev. Najvažnejši izvozni artikli so nafta (60 odstotkov vsega izvoza), sadje, bombaž, preproge, volna, kože, mineralne rude, oljna semena in riž, največ pa uvažajo železne rude, jekla, strojev in električnih aparatov.

Že iz tega je razbrati, da je dežela še vedno poljedeljska, da pa se naglo industrializira. Gospodarski razvoj države je torej prva fronta iranske revolucije. Pri svojih načrtih računajo na dohodke od nafte, kjer so lastniki še vedno Angleži, prodajalci nafte pa mešane družbe. Pred desetimi leti so znašali ti dohodki 20 milijonov dolarjev in so dobičke pospravile tuje družbe, lani pa so dosegli že številko 700 milijonov dolarjev, kar je vsekakor solidna osnova industrializacije.

Ta pa povzroča približno taka nesorazmerja kot pri nas, ker je seveda ekstenzivna in sprejemajo podobne ukrepe kot pri nas z gospodarsko reformo. Dežela ima še velike neizkoriščene možnosti, zelo bogata so tudi nahajališča plina, premoga za koksiranje in bakra. S Sovjetsko zvezo so se dogovorili za zgraditev velike jeklarne in plinovoda od Perzijskega zaliva na sever dežele do Teherana. »Največji problem pa ni nerazvitost industrije,« je dejal predsednik vlade, »tovarne navsezadnje lahko zgradimo, težave so v pojmovanjih, v glavah ljudi, ki so tisočletja živeli v zaostalosti.«

Toda za nas je še posebej zanimivo, da imajo v Iranu zakon, po katerem so tudi delavci udeleženi pri delitvi dobička. »Mislim, da naše reforme, ki niso slepa kopija političnih in strankarskih ciljev političnih strank drugih dežel, uspešno napredovale pri nas, ker so zrasle v naši klimi in zahvaljujoč podedovani genialnosti iranskega ljudstva, naši družbeni filozofiji in našim nacionalnim tradicijam,« je dejal iranski šah letos v govoru pred parlamentom. »Posebej velja to za našo agrarno reformo in za udeležbo delavcev pri delitvi dobička.«

Prav tej udeležbi delavcev pripisujejo v Iranu velik družbeni pomen. Temu koraku so namreč nekateri močno nasprotovali in govorili, da bodo tovarne propadle. Zgodilo se je nasprotno, da je Irancem uspelo vzbuditi zanimanje delavcev za gospodarski položaj podjetja.

Druga velika bitka v Iranu se bije z agrarno reformo. To so začeli leta 1962, ko je vlada zasegla vsa posestva, ki so večja kot ena vas. Od 48.592 vasi, kolikor jih je v Iranu, je agrarna reforma zajela 13.904 vasi. Vlada je zemljo odkupila za 100 do 180 kratni znesek letnega davka, ki so ga plačevali veleposestniki. Ker pa so davek dostikrat utajili, je bila cena zemlje mnogo nižja od resnične tržne vrednosti. Zemljo so dobili kmetje in jo morajo odplačati v petnajstih letih.

Druga faza reforme je zajela posestnike, ki so imeli po eno vas. Določili so zemljiški maksimum med 30 in 150 hektari, kar je odvisno od rodnosti zemljišča. Po trditvah Irancev, produktivnost po agrarni reformi ni padla. Šah pa propagira ustanavljanje zadrug tako med kmeti kot med delavci in trgovci ter meni, da je v tem prihodnost iranske družbene ureditve.

Naslednja »revolucionarna fronta« je boj proti nepismenosti. Zdaj tri petine otrok ne obiskuje nobene šole. Predsednik vlade pa pravi, da bodo nepismenost odpravili najkasneje v dvajsetih letih. Pomemben prispevek v tem boju daje vojska. Poseben »korpus znanja«, v katerem je 10.000 oficirjev, poučuje po vaseh otroke, odrasle in vodi gradnjo šol.

Seveda je to le bežen pregled tega, kar se dogaja v Iranu. Dežela se je odločila za politiko nepovezovanja z bloki, saj vidi v tem poroštvo svoje neodvisnosti in notranjega napredka. To je bil tudi eden izmed razlogov, da se je iranski šah napotil v Jugoslavijo, da bi uredil stike med obema deželama, hkrati pa s tem tudi prispeval k ureditvi miru na svetu, ki je tako potreben nam kot Irancem in vsemu svobodoljubnemu človeštvu.

Kopičenje zalog in dolgov

Zbor delovnih skupnosti in plenum ObSS sta 7. junija dopoldne na skupni seji v Novem mestu obravnavala četrtletno poslovanje v gospodarstvu novomeške občine. Ugotovila sta, da so se zaloge (zlasti v industriji in trgovini) v primerjavi s prvim lanskim tromesečjem povečale za 59 odstotkov, obveznosti do dobaviteljev za 43 in terjatve do kupcev za 61 odstotkov. Celotno gospodarstvo je v omenjenem obdobju izvozilo za 1,300.000 dolarjev raznih izdelkov oziroma le za nekaj več kot lani. V razpravi so osvetlili nekatera vprašanja zdravstvenega zavarovanja, zdravilišč in gostinstva, gozdarstva, kmetijstva in industrije.

Srečanje nekdanjih izseljencev v Brestanici

V Brestanici pripravljajo za 3. julij veliko proslavo ob 25-letnici izseljevanja naših ljudi. Srečali se bodo izseljenci iz vse Slovenije, saj so Nemci mnoge od njih pred odhodom strpali v brestaniški grad, od koder se je začela trnova pot naših rojakov. Proslava bo združena s kulturnim programom, v gradu pa bo tedaj odprt muzejski prostor, ki bo prikazal potek izseljevanja Slovencev iz teh krajev. V grajskih prostorih bo tisti dan tudi otvoritev filatelistične razstave.

Borci NOV gredo v Slavonski Brod

Zveza združenj borcev NOV v občini Brežice bo 3. julija poslala delegacijo na medrepubliško proslavo dneva borca v Slavonski Brod. Na tej proslavi bodo sodelovali borci iz občin Čukarica—Beograd, Slavonski in Bosanski brod, Banjaluka, Zupanje, Trešnjevka—Zagreb in Brežice.

KRATKE IZ RAZNIH STRANI

■ **USPEHI VESOLJSKE ZNANOSTI.** Pretekli teden je znanost zabeležila nekaj uspehov v osvajanju vesolja. Ameriška vesoljca sta uspešno poletela z vesoljsko ladjo Gemini 9, ni pa jima povsem uspel poskus, da bi svojo ladjo združila s satelitom, ki so ga dva dni prej izstrelili v vesolje. Približala sta se mu na en meter, ker pa se pokrov ni ločil od satelita, kot bi se bil moral, ampak je na žici visel ob njem, vesoljcema poskus ni uspel. Uspel pa je drug poskus. Vesoljec Cernan je dvakrat obkrožil Zemljo zunaj vesoljske ladje. Američani so slavili še drug vesoljski uspeh. Surveyor je »mehko« pristal na Luni in že oddaja posnetke površine ter sporoča druge podatke o razmerah na zemeljskem naravnem satelitu. Američani so zelo veseli, ker jim je to uspelo ob prvem poskusu ter pravijo, da se je program poleta človeka na Luno skrajšal za celo leto.

■ **BALAGUER NOVI PREDSEDNIK DOMINIKANE.** Na volitvah v Dominikanski republiki je zmagal Balaguer. Podpirale so ga zlasti ZDA in organizacija ameriških držav, desničarske stranke in industrialci ter veleposestniki, kar je bilo tudi odločilno za izid volitev. Na vasi je moč veleposestnikov še vedno zelo velika in kmetje niso upali izraziti svojega mnenja. Tako je Bosch, ki so ga podpirale vse konstitucionalistične stranke, kljub temu doživel poraz. Opazovalci sodijo, da je bila odločilna za izid volitev prisotnost ameriških čet v Dominikanski republiki, ne izključujejo pa tudi možnosti, da so volivne rezultate ponaredili.

■ **ČISTKA NA KITAJSKEM.** V Pekingu so zamenjali ves mestni komite komunistične partije, češ da je zanemaril ideje velikega Maa Ce Tunga in se vdal desničarskim odklonom. Zamenjali so tudi vodstva treh pekinških partijskih glasil.

■ **CIVILISTI V SAIGONSKI VLADI.** »Svet oboroženih sil Južnega Vietnama« je znova potrdil generala Kyja za šefa države, Thieuja pa za ministrskega predsednika. V vlado so sprejeli tudi deset civilistov, s čimer naj bi odbili ost budističnemu pritisku. V Saigonu pa so bile spet demonstracije.

■ **NOV POTRES V TAŠKENTU.** V glavnem mestu sovjetskega Uzbekistana je bilo zadnje dni več potresov sedme stopnje. Podrlo se je spet nekaj hiš, tako da je zdaj brez strehe že 45.000 ljudi. To je bil četrti potres take jakosti po 26. aprilu, ko so se tla prvič zamajala. Žrtev k sreči ni bilo, ker so se prebivalci že ob prejšnjih potresih izselili iz hiš.

TEDENSKI NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

■ **VI. KONGRES SZDL JUGOSLAVIJE.** V torek se je v Domu sindikatov v Beogradu začel VI. kongres SZDL Jugoslavije. Udeležujejo se ga delegati občin, predstavniki družbenopolitičnih in drugih organizacij, mnogi tuji predstavniki naprednih organizacij in gibanj ter domači in tuji novinarji. Referat je prebral predsednik Lazar Koliševski. Uvodne besede so imeli tudi nekateri drugi člani zveznega odbora, ki bodo vodili delo posameznih komisij. Na plenarnih zasedanjih pozdravljajo kongres predstavniki tujih organizacij in gibanj. Iz teh pozdravov se vidi, kakšen pomen ima naša Socialistična zveza v mednarodnem dogajanju. Besedo tovariša Tita na kongresu bomo objavili v prihodnji številki, prav tako povzetek iz referata Lazarja Koliševskega.

Vida Tomšič, predsednica glavnega odbora SZDL Slovenije, je v intervjuju za »Borbo« in »Delo« izjavila, da je bistvo demokracije ravno v tem, da proizvajalci in občani odločajo v svojih samoupravnih organih neposredno, direktno, ne preko političnih predstavnikov. SZDL se mora razvijati kot odprta družbenopolitična organizacija občanov, kjer ne le spoznavajo naravo in način vodenja družbenih zadev, temveč se za to tudi dogovarjajo. Resolucija, sprejeta na V. kongresu SZDL Slovenije, naj bi bila opora vsem občanom in jim dala odgovor, kako in kam bodo zavestne sile v obravnavanih vprašanjih vložile svoje napore. Forumi naj bi predvsem omogočali res demokratično, obenem pa poglobljeno, odgovorno razpravo o vseh družbenih zadevah. Za to morajo biti odgovorni svojemu članstvu.

Za večjo vlogo članstva

Zanimiva je ugotovitev tovarišice Tomšičeve, da demokratizacije ne razvijamo, da bi prišli do svobodne besede sovražniki socializma, zagovorniki izkoriščanja in podložništva, temveč da bo delovni človek v boju mnenj, tudi v boju s socializmu tujimi mnenji, postal nosilec družbene akcije.

■ **VISOKA GOSTA.** V naši državi sta se mudila visoka gosta: prvi sekretar madžarske socialistične delavske partije Janoš Kadar in iranski šah Pahlavi. Prvi je bil na neuradnem obisku kot gost tovariša Tita. Mudil se je na Bledu, kjer se je pogovarjal s predsednikom Titom, in obiskal je tudi Ljubljano. Iranski šah je bil pri nas na uradnem obisku. S Titom je imel uradne pogovore, z njim je izmenjal mnenja tudi o aktualnih mednarodnih problemih.

■ **PRVI REAKTOR V SRS.** V Podgorici pri Ljubljani so prejšnji teden odprli prvi jedrski reaktor v Sloveniji. Otvoritvi so prisostvovali visoki gostje in znanstveniki, ki so poudarjali velik pomen reaktorja za slovensko in jugoslovansko skupnost. Ni majhna stvar, če ima majhen narod, kakršen je slovenski, svoj jedrski reaktor.

■ **KRITIČEN DIALOG O ŽELEZNICI.** Gospodarski zbor zvezne skupščine je razpravljal o uveljavljanju zakona o organizaciji jugoslovanskih železnic in še posebej o tarifni politiki ter o varnosti v železniškem prometu. Poslanci so bili v razpravi zelo kritični. Generalni direktor skupnosti JŽ dr. Marijan Dermastia je v odgovoru na kritične pripombe med drugim dejal, da bi železničarji, če bi jim bilo zares prepuščeno, da sami rešujejo vsa pomembna vprašanja, to nalogo bolje opravljali.

■ **DVE ZBOROVANJI.** V Ilirski Bistrici so v nedeljo odkrili mogočen spomenik, ki je obenem okostnica 248 borcev. V Slovenj Gradcu so podelili domicil Sercerjevi brigadi.

■ **KRATKE OD TU IN TAM.** Na plenumu CK ZMS so sprejeli program in metode osrednjega vodstva slovenske mladine. — Skupščina jugoslovanske skupščine socialnega zavarovanja je sklenila povečati participacijo za zdravila od dosedanjih 60 na 100 starih dinarjev za posamezno zdravilo. — Zbornica SRS bo ustanovila bazenske odbore za gostinstvo in obrt, da bi tako ustvarila tesnejši stik s članstvom. — V Ljubljani so odprli lesni sejem, na katerem razstavlja 118 podjetij iz 13 držav in Jugoslavije. — Na skupščini Združenja šoferjev in avtomehanikov Slovenije so menili, da je potrebno posvečati več skrbi šoferjem. — Ta teden bo poraba električne energije precej omejena, ker ves teden ne bo obratovala šoštanjska termoelektrarna, ki je najmočnejši vir električne energije v Sloveniji.

VIDA TOMŠIČ: (VIII)

Vloga SZDL Slovenije v nadaljnjem razvoju družbenega samoupravljanja

Objektivna ovira je pri tem gotovo to, da smo sprejemali to načelo in ga skušali uvesti, ko se je gospodarstvo razvijalo ekstenzivno in ko se je upravičena zahteva negospodarstva in družbenih služb po sredstvih pojavljala in smatrala za nepotrebno reševanje socialnih vprašanj in dodaten vzrok za inflacijo, ne pa kot pritisk na zmanjšanje investicijske fronte kot osnovnega vzroka inflacije. Zato pa je prišlo do tega, da se je prehod od proračunskega financiranja teh dejavnosti na načelo dohodka zdel mnogim neuresničljiv in veliko nazadovanje od proračunskega sistema. Res se je prej nekaterim teh dejavnosti deloma godilo bolje, toda s tem še ni rečeno, da so bile dane možnosti za skladen razvoj vseh teh dejavnosti.

Ni naključno, in mislim, da kaže razmere v družbi in ne le na primer v kulturi, preživevanje nekaterih kulturnih delavcev, da pogosto uporabljamo in tudi izrabljamo kulturo le za »parado« in da smo pripravljeni za marsikatero manifestacijo dati kar precej sredstev, medtem ko ni pripravljenosti omogočiti tiste dejavnosti, ki naj bi razširile njeno bazo in kulturo zares približale ljudem, tako da bi jim postala življenjska potreba.

Naloga socialistične kulturne politike bi bila delovati predvsem tako, da bi razvijala sposobnosti človeka za razumevanje kulture, da bi mu odpirala pogled v bogastvo kulturnih zakladov človeštva tako rekoč od mladih nog. Ne torej vselej nujno pristransko in na določen krog ustvarjalcev omejeno proračunsko mecenstvo, ampak vsem občanom namenjena kulturna dejavnost. Ni redek primer, da so danes pogosto prav tisti, ki so doslej relativno več zajemali iz skupne sklede in ki so si zato ustvarili sodbo, da je v proračunskem sistemu mogoče zagotoviti več sredstev, v strahu za kulturo sploh in ne pomagajo premagovati sedanjega stanja, ki gotovo ni dobro, ki pa ga je možno reševati samo skladno s položajem proizvajalca in občana kot subjekta odnosov, ne pa v vračanju.

Pri uveljavljanju sistema dohodka naj bi določili stabilnejši pritok virov posameznim dejavnostim. Pri tem ugotavljamo skupno z znanstvenimi, kulturnimi in drugimi delavci, da ne gre meriti vseh enako in ne vseh enako obravnavati pri delitvi nacionalnega dohodka. Številne dejavnosti, ki smo jih v času majhnih osebnih dohodkov vzdrževali iz proračuna, bomo morali zdaj, ko zvišujemo osebne dohodke, vezati na človeka samega kot potrošnika. Prav tega pa se nekateri delavci teh dejavnosti boje, ker so napačno obveščeni o tem, kaj načelo dohodka zanje pomeni. Vendar je v šolah, kulturnih in znanstvenih ustanovah, bolnišnicah vse več ljudi, ki že vidijo čez lastni prag. Pred temi delavci se že razgrinjajo tiste nove možnosti, ki jim jih načelo dohodka odpira kot ustvarjalcem, kot gospodarjem pogojev njihovega lastnega dela, ko bo ukinjena uradniška odvisnost od državne administracije in se bodo te dejavnosti uveljavile s svojo lastno prisotnostjo, potrebnostjo, iznajdljivostjo in argumentacijo v sodelovanju z vsemi proizvajalci in občani.

Danes so že mnogi kolektivi teh dejavnosti celo v okviru dokaj togih predpisov in majhnih sredstev postali že samoupravni, iznajdljivi delavci in mojstri svojega posla. Povezali so se z delovnimi organizacijami drugih vrst v skupnih prizadevanjih, da bi njihova dejavnost preko ljudi, ki jim je namenjena, pomagala ustvarjati večjo produktivnost dela in s tem večji narodni dohodek. Primeri teh delavcev, ki smo jim v predkongresni dejavnosti in na današnjem kongresu želeli dati polno besedo, že dokazujejo, da smo ne samo na pravi poti, temveč da se nam tu skrivajo neizmerne možnosti za razvoj posamezne dejavnosti in za razvoj družbe kot celote in predvsem tudi za premagovanje ekstenzivnosti tudi na tem področju.

Ekstenzivnost na negospodarskem področju nam prav tako lahko ogroža skladen napredek vsega. Kakorkoli že moramo pritrditi tistim, ki menijo, da je danes deplasirano govoriti o ekstenzivnosti sredstev, danih za negospodarska področja, ker je prej treba govoriti o njihovi zapostavljenosti, pa vendarle posamezni primeri, ki jih lahko najdemo v vseh teh dejavnostih, dovolj glasno pričajo o tem, da smo začeli nevarno ekstenzivno porabljati sredstva in ljudi tudi tu, in to zaradi istega predolgo trajajočega sistema, ki je od delavca ločena sredstva vlagal bolj po subjektivnih merilih kakor po pretehtanem načrtu in tudi računu.

Razvoj samoupravljanja na teh področjih je gotovo precej bolj zapleten kakor v gospodarstvu. Vsi tisti, ki iz dosedanjih pomanjkljivosti, napak, deformacij, vulgarizacij dokazujejo neprimernost samoupravljanja na teh področjih, seveda ne bodo veliko pripomogli k njegovemu razvoju. Več nam pomagajo tisti primeri, kjer so delavci s teh področij sami smiselno uporabili načela ustave, ki pravi, da je njihov položaj v delu načelno enak položaju delovnih ljudi v gospodarstvu. Kako pa naj bo po obliki različen, kako naj se po obliki drugače uveljavlja načelo delitve po delu, načelo intenzivne uporabe družbenih sredstev, v kakšni obliki naj delavci na teh področjih uveljavljajo odnose med seboj in s potrošniki svojih uslug, kako naj pride do polne veljave stimulacija vrhunskih individualnih storitev in izjemnost nekaterih dejavnosti, ki terjajo izredne darove in sposobnosti, vse to je stvar skupnega iskanja in dogovora, razprave, prenašanja dobrih in odklanjanja slabih izkušenj. To je področje, kjer se Socialistični zvezi do sedaj kljub določenim naporom ni posrečilo pri iskanju rešitev bolj uveljaviti pozitivne izkušnje.

Tudi ekonomska teoretska misel se v tem procesu ni odlikovala. Zato zveni govorjenje o sistemu dohodka v negospodarskih dejavnostih še vedno precej deklarativno. Morda bi morali bolj podpreti skupne raziskave in delo ekonomistov, pravnikov, sociologov, da bi za posamezno dejavnost skupno z delavci na teh področjih povedali kaj več o različnih metodah določanja družbenih vlaganj na eni in vrednotenju raznih vrst dela po njihovi kvaliteti na drugi strani. Jasno nam je doslej le eno, da pri določanju cene dela v šolstvu, kulturi, zdravstvu ne veljajo le preprosta tržna merila.

Zastoj v prodaji govedi

Zaradi velike ponudbe govejega mesa iz vzhodnoevropskih dežel so cene na italijanskem tržišču tako padle, da so začele delovati zaščitne carine

Ker so bili Italijani za jugoslovanske rejce govedi najboljši in najbližji kupec, so se le-ti usmerili predvsem na njihovo tržišče. To ima trenutno neljube posledice. Ker so začele ponujati Italijanom velike količine govejega mesa tudi vzhodnoevropske države, so cene zelo padle. Italijani imajo predpis, da v primeru, če padejo cene povprečno pod 405 lir, začno delovati zaščitne carine, kar postavlja zunanje prodajalce v neenak položaj.

Povprašali smo v Kmetijski zadrugi Trebnje, kako občutijo zastoj. Za svoje pitano govedo, ki prihaja iz polnih hlevov v Martinji vasi, imajo z Italijani sklenjene pogodbe, vendar po dnevnih cenah. To jim trenutno ne prinaša tolikšnega dohodka, kot so ga po takratnih cenah pričakovali, hkrati pa imajo »na zalogi« čez 150 že dovolj spitanih govedi. Podobno stanje je tudi drugod in računajo, da je v Jugoslaviji na zalogi 15.000 ton govejega mesa, ki ga ni mogoče prodati.

To je še en dokaz, zakaj si kmetijci predvsem želijo stabilnih cen, da bi lahko dolgoročneje načrtovali. Velike padce cen občutijo predvsem veliki proizvajalci, ki morajo navadno še odplačevati kredite za hleve in jim ne more biti vseeno, če so hlevi prazni. Velika nihanja cen jih puščajo v negotovosti.

Ker se bliža glavna turistična sezona v Italiji, ko porabijo precej več mesa, naši rejci pričakujejo delno izboljšanje, čeprav se tudi italijanski živinorejci pripravljajo nanjo. Nedavno se je mudila v Rimu tudi posebna delegacija, ki si prizadeva izboljšati pogoje za naše živinorejce.

M. L.

Komunisti o odnosih do religije

V petek, 27. maja, je bila v Metliki krajša seja občinskega komiteja ZKS, na kateri so obravnavali študijsko temo: Socialistične sile, religija in cerkev. V nadaljevanju so govorili še o delu mladine ter sklenili nuditi mladinskim aktivom več pomoči pri udejstvovanju v kulturni in športni dejavnosti.

Poslanec Dolenc v Novem mestu

3. junija popoldne je republiški poslanec Stane Dolenc v novomeški sindikalni dvorani izbranim predstavnikom gospodarskih in družbeno-političnih organizacij ter občinske skupščine orisal glavna predvidevanja v slovenskem gospodarstvu po srednjeročnem planu, ki ga republiški organi zdaj pripravljajo. Poslanec Dolenc je v razpravi odgovoril na več vprašanj, zastavljenih v zvezi s srednjeročnim programiranjem na raznih področjih družbene dejavnosti.

Varčuj in vlagaj pri

DOLENJSKI BANKI IN HRANILNICI prej

KB v Novem mestu

Letošnji izvoz sevniških podjetij

V prvih mesecih letošnjega leta so domača podjetja izvozila 482.000 dolarjev ali 602 milijona Sdin blaga. Pri tem ima levji delež konfekcija LISCA, ki je prodala v tujino za 335.000 dolarjev izdelkov. Sledijo: Jugotanin (64.000), Kopitarna (58.000), Mizarska produktivna zadruga (20.000), in KZ Sevnica (4.000 dolarjev). Ker je izvoz važen pogoj gospodarskega napredka, si bodo morala tudi druga podjetja, ki imajo možnosti, bolj prizadevati pri prodaji svojih izdelkov tudi na zunanjem trgu.

Rok do konca leta

Do konca letošnjega leta morajo gospodarske organizacije narediti pravilnike o službi zavarovanja svojega premoženja. Te pravilnike morajo dati v potrditev oddelkom za notranje zadeve. Zakon, sprejet pred tremi leti (UL SFRJ 5/63), podrobneje določa, kdaj in kako mora biti služba organizirana. V nasprotnem primeru sledijo kazni za gospodarske organizacije in odgovorne ljudi. Na oddelkih za notranje zadeve opozarjajo, da pri zahtevah ne bodo popuščali, ker je treba varovati naše skupno ustvarjene dobrine.

Prašiči in govedo na sejmu v Novem mestu

6. junija je bil na novomeškem sejmišču sejem, na katerega so pripeljali kmetovalci 808 prašičkov in 197 glav goveje živine. Medtem ko so zasebniki pokupili 503 pujske in 62 govedi, zadruga in mesarija tokrat nista odkupili. Cene: prašički 12.000 do 33.000 dinarjev, voli 500 — 540 din 1 kg, krave 470 — 530 din 1 kg, mlada živina 520 — 580 din.

Brežice: bolj malo kupcev

4. junija so pripeljali kmetovalci na brežiški sejem 800 prašičkov. Ker je bilo bolj malo kupcev, je bilo prodanih le 540 manjših in 18 večjih prašičkov. Cene: manjši 950—1000 din, večji največ 600 din kilogram.

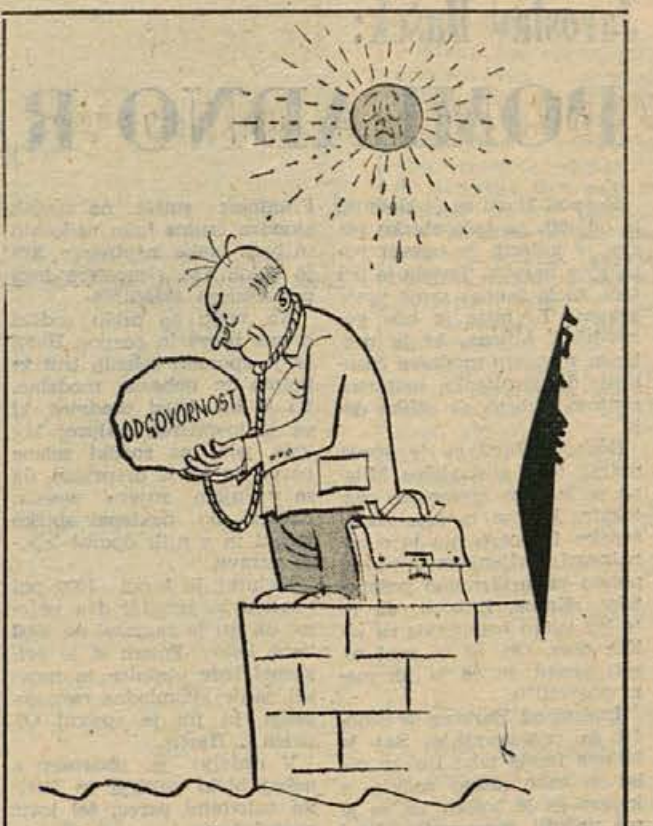

— Vraga! Utonil bom! Plavat ne znam, pa še ta kamen sem si obesil okrog vrata...

Žužemberški grad še kar propada!

Za obnovo gradu v Žužemberku so porabili več kot 10 milijonov starih dinarjev. Ker ga že več let nihče ni popravljal, se je zadnje čase spet začel močneje rušiti. Turističnim delavcem v Žužemberku, ki so dolgo računali, da jim bo obnovljeni grad omogočil uresničiti želje po hitrejšem turističnem razvoju v tem delu Krške doline, gre propadanje starodavne zgradbe, ki je hkrati pomemben zgodovinski spomenik, nedvomno globoko do srca. Kaj vse bi lahko imeli v gradu — restavracijo, tujske sobe, suhokranjski muzej in še marsikaj — pa ni denarja za to!

Kmetijski nasveti

Peronospora vinske trte

Kot več drugih nevarnih bolezni in škodljivcev je tudi peronospora ameriškega izvora. Pred dobrimi 80 leti so bolezen prenesli v Evropo in k nam ter postala najnujša nadloga vinogradnikov.

Napada predvsem listje, pa tudi grozdiče in poganjke. Prvi znaki so mastni, prosojni madeži ali bela plesniva prevleka na spodnji strani listov. Ti se širijo, listje porjavi, se posuši in predčasno odpada. Razvoj in širjenje bolezni je odvisen od temperature in vlage. S pomočjo tako imenovane Müllerjeve inkubacijske krivulje znajo strokovnjaki točno izračunati, kdaj je bolezen izbruhnila, seveda če imajo podatke o vremenu. Že dolgo časa imamo uvedeno *antiperonosporno službo*, ki vinogradnikom na podlagi vremenskih podatkov napove izbruh bolezni.

Kdaj škropiti je odvisno od razvoja glivice, ki bolezen povzroča. Ta začne uničevati že od konca maja pa tja do avgusta. Zatiramo jo izključno s škropljenjem trte. Pri nas je še vedno najbolj uporabljeno škropivo bordojska brozga, ki jo pripravimo iz modre galice in apna. Ker je vinogradniki pogosto ne znajo pravilno pripravljati, naj ponovimo, kako je treba. Navadno uporabljamo 1-odstotno brozgo, kar pomeni, da damo za 100 litrov škropiva 1 kilogram modre galice (ali bakrovega sulfata). 100 litrov dobre bordojske brozge pripravimo tako, da v 50 litrih vode raztopimo 1 kilogram galice, v 50 litrih vode pa slabih 1,5 kilograma mastnega gašenega apna, da dobimo apneni belež. Nato počasi vlivamo raztopino modre galice v apneni belež in ne obratno, kot to delajo nekateri. Ki s tem zmanjšajo lepljivost brozge in povzroče ožige na listju vinske trte. Ker ne sme biti brozga niti preveč kisla niti preveč lužnata, je treba to ugotoviti z lakmusovim papirjem, ki mora v brozgi pomodreti. Škropivo je treba takoj porabiti, vendar lahko z dodatkom 1 litra mleka na 100 litrov brozge podaljšamo uporabnost za nekaj dni.

Škropiti je treba temeljito predvsem na spodnji strani listov pred izbruhom bolezni (kot napove antiperonosporna služba). Če je bolezen že v listju, škropljenje *nič več ne zaleže*. Važno je škropiti takoj po cvetju. Razen modre galice poznamo še več drugih škropiv: tiozin A, orthocid, dithan, phaltan, cuprablau, bordopin, bakreni delan in zineb. Kaptan, ki sicer dobro deluje, ni priporočljiv za poznejša škropljenja, ker škodljivo deluje na vrenje mošta.

KLOPOTEC

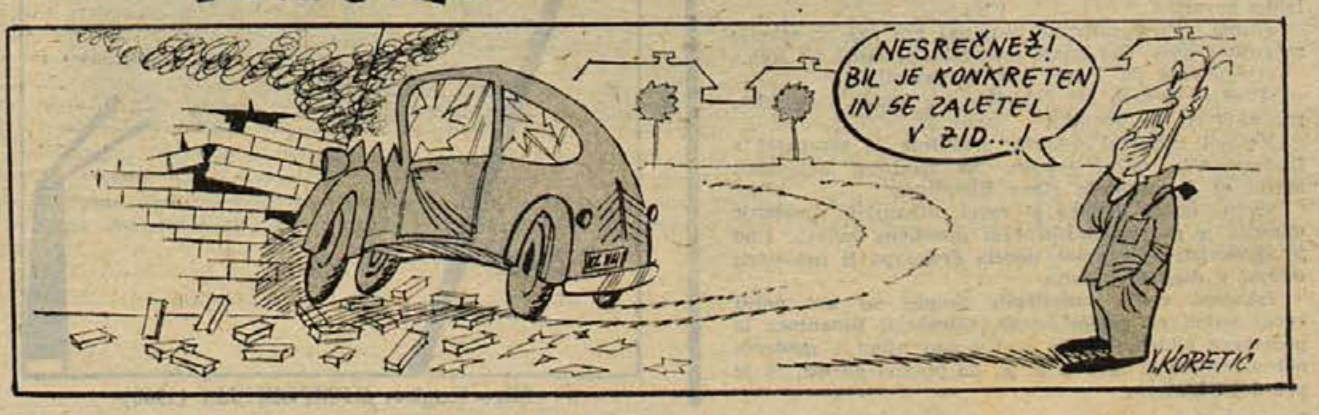

Jaroslav Hašek:

POMLADNO RAZPOLOŽENJE

Gospod Hartl se je slednjič le odločil, da izda zbirko pesmi, v katerih je opeval pomladno naravo. Seveda je pri tem imela ženska svoje prste zraven. To bitje je bila gospodična Milena, ki je prebrala v nekem modnem časopisu, da izvoljenka inspirira svojega ljubega za velika dela.

Gospod Hartl se je sprva upiral, toda gospodična Milena se je tako premeteno razjokala, kot se morejo samo ženske. Govorila mu je o banalnosti življenjske proze, potem pa priliznjeno pošepetala: »Kajne, ljubček, da bi te jaz lahko inspirirala za velika dela. Oh, če bi znal pisati pesmi, in če bi jih meni posvetil?!«

In gospod Hartl se je odločil za pesnikovanje. Saj je Milena imela tako ljubke očke in tako nežno ročico, s katero ga je božala, da se je res počutil spremenjen. Bral je, da je slavni ruski pesnik Kolcov pasel svinje, preden se je posvetil poeziji. Torej bo nemara tudi njemu, knjigovodju v trgovini barv, to šlo od rok.

Globoko zamišljen je hodil po skladišču, se sklanjal nad fakture in vpisoval v inventarno knjigo: »200 kg indiga, 500 kg slonove črnine, 250 kg košenilije . . .«

Od Milene inspiriran za velika dela, je čutil, da je daleč zunaj skladišča pomlad. Drevje cvete, grmi poganjajo popke, tukajle pa hlapec František smrči na vrečah slonove črnine tako nedolžno in brez vsake inspiracije, kot je sploh vsa atmosfera tega prozaičnega skladišča.

Na vrsto so prišli sodčki zelene barve in gospod Hartl se je spomnil zelenih trat in poljan in nebesne modrine. To je bil drugi predmet, ki ga je inspiriral: najprej Milena, zdaj pa sodčki zelene barve. In bil je prepričan, da se v njem rojeva pesnik. Zlahka bo naklepal zbirko pesmi in v njih opeval lepoto narave.

Najprej je kupil 1000 pol papirja in porabil dva večera, da jih je razrezal na 4000 tisoč listov. Potem si je priskrbel trde platnice in napisal nanje: »Pomladna razpoloženja, ki jih je spesnil Oldrich L. Hartl«.

V nedeljo je oborožen z nekaj bloki papirja in štirimi nalivnimi peresi šel lovit razpoloženje.

Na osamljeni postajici je stopil iz vlaka in se vzpel po pobočju mimo čuvajnice.

Kar debelo je gledal od začudenja, kakšen vtis je naredil nanj brezov gozdiček. Mehko zelenilo in drobne vejice nad glavo so ga primorale, da se je usedel v travo in začutil dotlej neznano koprnenje. Verjel je, da je prav zdaj prišel trenutek za poezijo.

Vzel je pero in hotel že na prvi strani nedolžnega belega bloka napisati nekaj pomembnega. Vendar ni in ni šlo. V glavo so mu prihajali samo stavki v trgovskem stilu:

»Sporočam vam, da imajo breze kromasto zeleno barvo št. 26. Lahko vam postrežem z njihovimi vzorci.«

»Da, št. 26 ima firma Drünger v Strassburgu,« je vzdihnil. »Moram jim pisati.«

Usedel se je malo više na štor in pogledal v dolino. Videč zelena žitna polja, se je spomnil kobaltnega zelenila št. 3, ki so ga dobili iz Berlina.

»Saj nam že zmanjkuje,« je pomislil in si zapisal: »Takoj moramo naročiti večjo količino.«

Vstal je in zavil v gozd. Zagledal je jelke in se takoj domislil, da je to zeleni cinober št. 4 d. »Pa sem radoveden,« je brundal, »ali bo zveza tovarnarjev barv v Avstriji poskrbela, da ne bo ukinjena carina za barve, ki prihajajo iz Nemčije, kot hoče vlada. Saj so ti zlodji dvignili ceno temu malahitnemu zelenilu že marca!« je dodal razkačeno in s palico udaril po drevescu. Tedaj pa ga je nekdo zgrabil za ovratnik.

»Hej vi,« je rekel napadalec in ga obrnil k sebi. »Kar z menoj na občino! Vidite tale znak? Že dolgo vas opazujem, kaj počenjate.«

»Vi ste logar, ne?« je mirno rekel gospod Hartl. »Prav rad bom na občini pojasnil to malahitno zelenilo. Veste, to je strašansko drag produkt. Svetujem vam, da si ga pravočasno priskrbite, kajti zaloga pohaja.«

»Kar z menoj, vi norec!«

»Lejte, tole je pa rdeči kršec,« je rekel gospod Hartl in pokazal logarju barvo pota. Naša firma vam bo takoj plačala 1 krono 20 krajcarjev za kilogram.«

Na občini so ga brez posebnih ceremonij zapisali v protokol. Kot v sanjah je moral plačati 20 kron globe.

Bil je že na cesti, ko se je nekaj domislil. Vrnil se je k tajniku in mu dal svojo vizitko: »Če boste kdaj potrebovali kromovo zelenilo ali kobaltno, malahitno ali cinober, pišite, prosim, naši firmi. Občinam pošiljamo brez povzetja. Plačljivo v Pragi. Pri takojšnjem plačilu 5 odst. popusta.«

Zvečer se je znašel v okrajnem mestecu in zavil v hotel »Pri pošti«. Po dolgem celodnevnem potovanju si je zapisal nekaj važnih pripomb glede barv, ki jih je treba poslati raznim tvrdkam. Med večerjo je v restavraciji sklenil z nekom kupčijo za pet sodčkov okra, zjutraj pa stopil v vlak za Prago.

Ko je bil že blizu Prage, je pogledal skoz okno in opazil revno njivico, ki je obupno rinila v predmestje.

Na vsem lepem se je spomnil, zakaj je pravzaprav šel na ta izlet, in preblisnila ga je imenitna misel.

Vzel je pero in urno zapisal:

»Mlado žito v okolici se zeleni . . .«

In to je bila vsa pesem. Potem je videl samo še hiše, tovarne in dimnike in balkone z razobešenim perilom.

In tako se je v knjigi **Pomladnih razpoloženj** novopečenega pesnika Oldricha L. Hartla pojavilo tole:

»Mlado žito v okolici se zeleni . . .« In pod tem verzom: »Poslati R. Voštaru v Kamyku 5 sodčkov okra, za kar dobi 19 kron provizije. Vlak me je stal 7 kron, stroški za hrano 10 kron, globa 20 kron, logarju za pivo 1 krono. Na »Pomladnem razpoloženju« imam torej 19 kron izgube.«

Mihaljuk:

Rdečkasti blondinec

Na hodniku je visel velik plakat:

»Vodje turističnih skupin naj se 20. maja ob 17. uri oglasijo v rdečem kotičku, da se dogovorimo.«

Sekretar komiteja se je pritihotapil k plakatu in ga odtrgal.

»Ste znoreli!« je rekel sekretar članom komiteja. »Razglas ste obesili. Mar hočete, da bo ON prebral in prišel?«

»Kako pa naj obvestimo ljudi?«

»Šepetaje,« je rekel sekretar.

»Kakšna ilegalnost pa je to? Kot bi se zbirali zato, da gremo krast.«

»No, pa povejte drugo rešitev,« je potrto rekel sekretar. »Tudi tovarniški komite se ga boji. Objavili so začetek sindikalne konference ob 16. uri, začeli pa so ob 12. uri. In zakaj? Da bi bila dotlej, ko bo ON prišel, konferenca že končana.

»Uh, kakšen strah nam povzroča.«

»Prav res.«

»Kje pa naj se torej zberemo? Kolja, vi ste iniciativna skupina, predlagajte.«

»Jaz predlagam v parnem kotlu. Drugi obrat ga je prav sinoči popravil. V kotel gre lahko naenkrat dvajset ljudi.«

»V kotlu? Ni napačno,« so pokimali člani komiteja. »Tam nas ne bo staknil.«

Vodje turističnih skupin so izrabili neraven teren, se drug za drugim splazili h kotlu in poskakali skozi vratca.

»No, kaže, da smo mu srečno ušli,« je olajšan zadihal sekretar in znotraj zaprl loputo. »Začnimo. Kdo ima luč?«

Govorili so o poletju in odmoru. Toda komaj so naredili seznam ekskurzij, ko je začelo zunaj po kotlu nekaj grozno, enakomerno trkati.

»Našel nas je!« je obupano rekel sekretar. »Zavohal.«

Trkanje se je nadaljevalo in naraščalo.

»Zlomka!« je rekel eden. »Saj daje Morsove znake. Dima, vi ste telegrafist, dešifrirajte.«

»On trka: ‚Prosim za besedo. Notri vas je trinajst dvajset. Po mojem računu imate zraka še za deset minut. Ali se boste zadušili ali pa mi odprli, da bom lahko govoril.«

»Dima, odtelegrafirajte mu, naj gre raje v sekcijo za gojitev psov. Oni imajo prav tako sestanek ob treh.«

»Odgovarja, da je pri njih že govoril.«

»Fantje, dušimo se! Odprite. Jaz imam zaročenko, rad bi živel. Naj govori.«

Na pol zadušeni sekretar komiteja je zaropotal s francozom in odprl loputo. Na modrem nebesnem svodu se je pokazala glava Blondinca.

»Samo nekaj besed,« je rekel. »Tovariši, vprašanje odmora je za nas najvažnejša množična zadeva. Eno je sprehajati se s psom, docela drugo pa je množičen odmor v divjini narave.«

Izkušeni vodje turističnih skupin so kot polliti cucki sedeli na golem železu. Rdečkasti Blondinec iz planskega oddelka pa je čvekal nad njimi v modrem nebesnem krogu. Trudil se je, da povsod govori. Si je pač delal kariero.

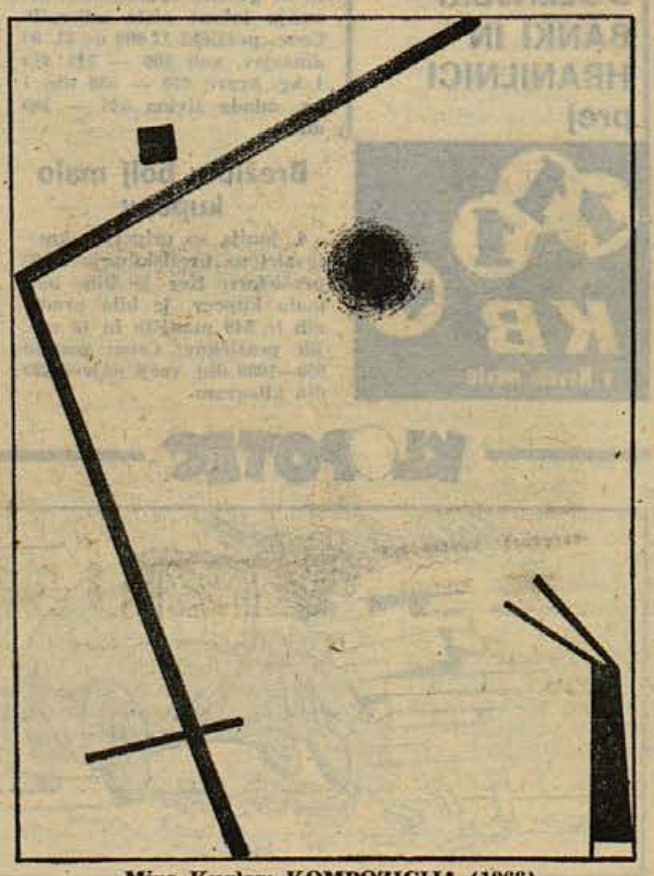

Miro Kugler: KOMPOZICIJA (1966)

Živi aforizmi pokojnega satirika S. J. Leca

Napisal jih je mnogo, saj jih je pisal dan za dnem za varšavske in druge časnike, objavljal jih je v knjigah. Sedaj je S. J. Lec mrtev. Njegovi aforizmi pa živijo in v njih njihov avtor:

Tudi izdelovanje iluzij je mogoče podržaviti.

*

Sledovi mnogih zločinov vodijo v bodočnost.

*

Ko bi lahko slišal povelja v dušah veteranov: »Nazaj k zmagi!«

*

Umetnost napreduje, sledijo ji pa stražarji.

*

Nekoč sem se potopil v optimizem, komaj so me rešili.

*

Kritik mora biti ves ali v avditoriju ali na odru — drugače mu bo padla zavesa na vrat kot giljotina.

*

Je popolnost nedosegljiva? Toda kljub temu so ljudje, ki jo uničujejo!

*

Analfabeti morajo diktirati.

*

Satira ne bo nikoli opravila izpita: v kolegiju žirije sedijo njeni objekti.

Jurij Prokopenko:

Sreča na štirih kolesih

Bil sem navaden lastnik srečke, pa sem postal srečen dobitnik novega moskviča.

Sijajna pridobitev se je komaj pojavila na dvorišču, ko me je dočakal zbor sosedskih otrok:

— Striček, vozite nas malo!

Od veselja bi bil najraje vozil ves svet. Toda avto je mogel sprejeti mnogo manj potnikov.

Ko sem tako dva meseca vsak večer prevažal otroke, prijatelje in znance, sem ugotovil, da imam znatno več znancev, kot sem mislil. Ni bilo dovolj večerov. Zato sem jih vozil zjutraj pred odhodom v službo in v opoldanskem odmoru.

Na svojem službenem mestu sem počival. Tu, med papirji in črnilniki, sem se počutil popolnoma varnega. Res je, da niti tu nisem imel popolnega miru. Dogajalo se je, da so me klicali po telefonu. Kak od pretirano vsiljivih znancev mi je po telefonu predlagal:

— Peljiva se čisto malo do jezera!

Odgovoril sem mu s pridušenim glasom:

— Kaj ti je, strogega direktorja imam . . .

Direktorjevo obličje pa je sijalo od naklonjenosti in ljubeznivosti. Prestavil je svojo mizo bliže k moji in me gledal z očmi, polnimi najglobljih čustev. Nekoč mi je zaupno priznal, da je v otroških letih nenavadno rad igral na avtomobilsko sireno.

Čez teden dni sem že prevažal njegove otroke v šolo, ženo šefa računovodstva pa sem vozil vsak dan na trg.

Moja pisalna miza v pisarni je dobila mrežo za namizni tenis; že tretji mesec je na njej prvenstvo.

Zdaj pa — kar samemu sebi ne morem verjeti — ležim in prebiram časnike. Prvič v pol leta lahko pljuvam v strop. Celo če bi me najboljši prijatelj na kolenih prosil, naj prepeljem na postajo njegovo taščo, se ne bi niti zganil.

Ne bi se zganil, ker ležim v mavcu. Ko sem včeraj razvažal po hišah sosedove goste, nisem več vzdržal in sem izčrpan zaspal za volanom . . .

V bolnišnici vlada mir. Niti od sorodnikov nočem sprejeti cvetja, ker sem prepričan, da bi v cvetju neizogibno naletel na listič s prošnjo, naj bi koga kam prepeljal. Zdravnik popolnoma razume moj položaj in ne pusti nikogar k meni.

Kadar potipa mojo zlomljeno nogo, mi vsakokrat ljubeznivo reče:

— Telefoniral sem v servis, vaš avto bo kmalu popravljen. Kmalu bomo tudi vas popolnoma popravili. Tedaj vas bom naprosil, da mi napravite majhno uslugo. Saj boste tako ljubeznivi in boste prepeljali mojo teto na kavkaško obalo, kajne?

Anekdote

Nekoč je bil Galiani z nekaterimi filozofi enciklopedisti povabljen na kosilo k Holbachu. Helvetius, Diderot, D'Alembert in drugi so med kosilom ves čas govorili o Bogu, toda ne posebno spodobno. Opat Galiani je molčal in se oglasil šele po obedu:

»Ko bi bil kralj, bi vas poslal v Bastiljo; ko bi bil papež, bi vas izročil inkviziciji, ker pa nisem ne kralj ne papež, mi preostane le to, da pridem v četrtek spet k vam na kosilo.«

*

Pesnik Giuseppe Parini je dal bolnemu Nemcu miloščino. Neki mimoidoči je pripomnil, da ni bilo dostojno dati podporo sovražniku domovine. Parini pa ga je zavrnil:

»Dal bi jo Hrvatu, Rusu, Tataru, Turku in celo vam, če bi je bili potrebni.«

*

Skladatelj Cherubini je poslušal v Parizu generalko prve skladbe enega svojih učencev. Po izvedbi je mladi začetnik zaman čakal na kako spodbudno besedo velikega mojstra. Nazadnje se ni mogel premagati in je vprašal:

»Ali mi ne boste nič povedali?«

«No, saj mi tudi ti nisi nič povedal, čeprav sem te dolgo poslušal,« vzdihne Cherubini.

„Ovo se klanja zeleni Juraj...“

(Nadaljevanje s 1. str.)

polili z vodo, za boljšo letino.

Zatem so se pred gledalci zvrstile kolaške skupine črnomaljskega kola, viniškega kola, preloškega in adlešičkega kola. Videli smo metliška obredja, tribučko kolo, starotrška in predgrajska svatbena obredja in na koncu še semiško ohcet. Bojanci so sodelovanje odpovedali zaradi bolezni v ansamblu. Pesmi nastopajočih je spremljal tamburaški zbor glasbene šole Črnomelj.

S posebnim navdušenjem so bili sprejeti Starotrščani v živopisanih nošah, brhke Črnomaljke, ki so ob zaključku svoje točke sklenile krog okoli gledalcev in zahtevale odkupnino. Prav tako so bili velike pozornosti deležni Semičani s svojo ohcetjo, sicer pa so gledalci vsako od nastopajočih skupin nagradili s ploskanjem ter tako izražali zadovoljstvo.

Tik plošče z nastopajočimi se je kar trlo fotografov in filmskih snemalcev. Nekateri službeno, drugi zasebno so lovili lepe motive, katerih res ni manjkalo.

Skoro triurni program je bil vseskozi zanimiv. Tisti, ki so vmes odhajali s prireditvenega prostora, niso šli iz dolgočasja, temveč zavoljo žeje, ki je na žgočem soncu marsikoga zvabila k stojnicam.

Trgovci in gostinci so se izkazali

Po nekajkratnih spodrsljajih ob večjih prireditvah glede zalog in postrežbe tokrat gostincem in trgovcem res ni kaj očitati. Vsi gostinski lokali s hotelom vred so bili dobro založeni s pijačo in jedačo, poskrbeli so za dodatno strežno osebje in tudi nad cenami se gostje niso pritoževali. Poskrbljeno je bilo za vsak okus, kar velja tudi za blago na stojnicah ob cesti. Razen pristnih belokranjskih spominkov so prodajali tudi kramarsko blago, konfekcijo, pletene cekarje, igrače in sploh vse, kar gre v denar ob takih priložnostih.

Organizacija prireditve je od lani zelo napredovala in zasluži vso pohvalo, vstopnic so prodali za 850.000 S din, gostinsko-turistični promet pa je bil 6 milijonov S din.

Tudi številne zasilne prodajalne domačih podjetij ob prireditvenem prostoru so gotovo imele lep promet, saj je bilo okoli njih ves čas mnogo ljudi.

Okoli 13. ure, ko so se ob koncu programa začeli ljudje razhajati, so preko zvočnika nekateri kolektivi še posebej vabili na svoje specialitete. Del gledalcev se je razšel k znancem in prijateljem, morda na piknik v okolico, množica gostov pa je ostala v Črnomlju vse do večera in se prijetno zabavala.

Prizor z nedeljskega jurjevanja v Črnomlju, kjer se je zbralo več kot šest tisoč ljudi. V zanimivem programu so sodelovali tudi Preločani, ki jih vidimo na fotografiji
Foto: Polde Grahek

Dantejeva ‚Božanska komedija'

Za knjižnico KONDOR pri ljubljanski Mladinski knjigi je mladi prevajalec Andrej Cepuder prevedel enaindvajset še neprevedenih spevov iz »Božanske komedije« italijanskega renesančnega pesnika Danteja Alighierija. S tem je dopolnil delo drugih slovenskih prevajalcev Dantejevih del, še zlasti tako obsežne »Božanske komedije«. Knjigo, ki smo jo dobili te dni, moremo torej sprejeti kot dopolnilo k slovenskim prevodom iz del italijanskih renesančnih ustvarjalcev.

FINANCIRANJE KULTURNE DEJAVNOSTI

Delavec - mecen kulture

Kulturno-prosvetni svet Jugoslavije je te dni razpravljal o svojem novem statutu, po katerem se bo ta zbor odslej imenoval Skupnost kulturno-prosvetnih organizacij Jugoslavije. Po predlogu novega statuta naj bi ta skupnost za svojo prvo nalogo sprejela načelo čim uspešnejšega in hitrejšega uveljavljanja samoupravljanja na področju izobraževanja in kulture. Ta stalni zbor zastopnikov kulturno-prosvetnih skupnosti, raznih ustanov in podobnih združenj iz raznih republik naj bi pomenil parlament, kjer bi pretresali vprašanja, ki danes tako težijo območje izobraževanja in predvsem kulture in umetnosti.

Marsikaj je namreč še neurejeno in v kulturi in umetnosti smo ponekod šele na začetku poti. Ta — kakor vidimo — ne bo lahka. Čeprav se na prvi pogled zdi, da gospodarsko področje ni v neposredni zvezi z razvojem kulture in izobrazbe, je ta reč v bistvu tesno povezana. Saj brez primerne materialne osnove ne moremo terjati tudi ustreznega kulturnega razvoja. Zato je od uspešnega izvajanja gospodarske reforme neposredno odvisno tudi koristno in čim boljše delovanje izobraževalnih in kulturno-umetnostnih ustanov ter posameznikov iz njihovih vrst.

Seveda je vprašanje čim stalnejšega pritekanja sredstev za delovanje izobraževalnih ustanov in za kulturno dejavnost še vedno poglavitno in zbuja ponekod spričo neurejenih razmer malodušnost in skepso. Razumljivo je, da prihaja v procesu decentralizacije in deetatizacije delitve sredstev včasih do pojavov, ki niso ravno razveseljivi, vendar ne smejo dajati povoda za to, da bi koj vrgli puško v koruzo. Če so si nekateri birokrati in tehnokrati v upravi prizadevali, da bi za kulturo in izobraževanje dali čim manjša sredstva, in to še delajo, pa po drugi strani tudi od gospodarskih organizacij ne moremo zahtevati, da bi delavec kot samoupravljavec takoj neposredno odvajal za kulturo toliko sredstev, kot si jih (idealno!) želimo. Proces ni enostaven, in čim manj bo posredništva na poti od kulturnega »odjemalca«, torej tistega, ki v gospodarstvu ustvarja, do kulturnih ustanov in raznih izobraževalnih zavodov ali podobnega, tem lažje bo urediti to »trasо«

Že danes sredstva, ki jih družba daje v te namene, niso majhna, a vemo, s kakšnimi težavami se morajo boriti nekatere kulturne ustanove, da zberejo sredstva za svojo dejavnost. Prihaja do velikih razlik — nekaterim priteka denar redno, druge komaj životarijo. Vendar bi bilo napak, ko bi tegobe, ki spremljajo nove oblike delovanja in financiranja, postavili na pranger za posledico samoupravljanja kot načela. Proces bo dolgotrajen in sočasno z rastjo gospodarske moči naše dežele si lahko obetamo tudi večja sredstva za kulturo.

Iz kakršnih koli namenov je bil nekoč (včasih!) kulturni mecen tisti, ki je denar imel, torej človek, ki se je okoriščal s tujim znojem, kot je na zasedanju kulturno-prosvetnega sveta pravilno povedal Vilko Vinterhalter. Danes je takšna vloga — seveda v kvalitetno povsem obrnjeni obliki — dana delavcu proizvajalcu. Ko se sklepajo pogodbe med gospodarskimi organizacijami in izobraževalnimi ustanovami, ko ta ali ona gospodarska organizacija poskrbi, da njeni delavci kolektivno obiskujejo gledališke predstave, ko priredi v svojih prostorih razstavo, večer lepe besede ipd., postaja resnični, pravi mecen kulture, prvi primer takšnega mecenstva v zgodovini. Seveda pa ta reč ne raste vsepovsod enako in ne vselej enotno in skladno. Zato bo treba kot eno temeljnih vprašanj stabilizirati vire izobraževanja in kulturno-umetniške dejavnosti. Pot do tega bo težavna in le s skupnimi prizadevanji kulturno-izobraževalnih ustanov in združenj ter samoupravljavcev v delovnih organizacijah pa družbeno-političnih dejavnikov lahko zraste plod, ki bo pomenil skupen jezik, skupen interes.

(Po Večeru)

Smrt žanje med prosvetnimi delavci Novega mesta

Pred tedni so se Novomeščani poslovili od FRANCA ZAGORCA, znanega pedagoga, tovariša in vzgojitelja. Iz Kostanjevice je prišel v Novo mesto, kjer je bil več let šolski nadzornik. Med vojno so ga neštetokrat preganjali, ker je bil član OF. Po osvoboditvi je postal upravitelj novomeške osnovne šole. Več let je poučeval tudi na obrtni nadaljevalni šoli. Kjerkoli je delal, si je pridobil zaupanje in spoštovanje med mladino in odraslimi.

V 70. letu starosti se je za vedno poslovila ZORA MERŠOL, nekdanja učiteljica in kulturna delavka na Dolenjskem. Vrsto let je služboval a v raznih krajih na Dolenjskem in Kočevskem, kamor so jo prestavili v stari Jugoslaviji, ker se jim je zdela preveč svobodomiselna. Vrnila se je v Novo mesto, kjer je opustila učiteljski poklic in se zaposlila kot administratorka v advokatski pisarni. Čeprav je spremenila poklic, ni prenehala biti vzgojiteljica mladih. Po vojni, ko je oslepela, se je takoj vključila v zvezo slepih Dolenjske. Mladina ji je za pozornost in pomoč vračala ljubezen in spoštovanje.

V istem času so Novomeščani pokopali tudi znanega profesorja RUDOLFA KRANJCA. Rojen je bil 1882. v Krčevini pri Ptuju. V Ljubljani je končal klasično gimnazijo kot odličen dijak. Na Dunaju je doštudiral romanistiko. Izpopolnjeval se je v tujini in naposled obvladal šest jezikov. Kasneje se je ves posvetil delu z mladino. Postal je profesor v Novem mestu, odpotoval na novo službeno mesto v Sarajevo in po vojni — do upokojitve — spet poučeval v Novem mestu. Tukaj si je tudi ustvaril dom. — Prva svetovna vojna mu ni prizanesla. Štiri leta je prebil na fronti in se vrnil invalid. Med drugo vojno je bil pristaš OF in ji je pomagal po svojih močeh. Profesor Kranjec je zrasel iz skromnih razmer, zato je delo toliko bolj cenil. In delo ga je tudi naredilo za vzornega moža.

Po Bledu: New York

Vsi se še spominjamo velikega odmeva, ki ga je imel lani zadnji kongres Penklubov na Bledu; pisatelji, esejisti in pesniki iz številnih dežel so takrat ponesli ime in ugled naše domovine daleč po svetu. Te dni so znani književniki in kulturni delavci iz 40 dežel razpravljali na zasedanju izvršnega odbora Penklubov o pripravah na 34. kongres te organizacije, ki bo ta mesec v New Yorku.

Ribniški festival od 27. 8. do 4. 9.

Tradicionalni ribniški festival, ki bo letos posvečen 25. obletnici vstaje slovenskega ljudstva, bo od 27. avgusta do 4. septembra. Za razliko od dosedanjih festivalov bo letošnji trajal 9 dni. Obsegal bo kulturne prireditve in razstave, domači pevski zbor bo predvidoma pripravil celovečerni pevski koncert, ribniška Svoboda pa dramsko prireditev. Festivalski odbor se je obrnil na gledališča v Ljubljani, Mariboru in na Reki z vprašanjem o možnosti sodelovanja na festivalu. Na programu je tudi koncert zabavne glasbe.

Festival bodo letos zelo poživile razstave. Tako bodo lovci in ribiči pripravili samostojno razstavo, nadalje bomo videli spominkarsko razstavo in kiparsko-slikarsko razstavo.

Ribniški festival bo letos zelo privlačen za turiste, na kar že sedaj opozarjamo, saj si bodo lahko poleg prireditev in razstav ogledali tudi znamenitosti Ribniške doline in turistične posebnosti, ki jih tu ne manjka. Na festival opozarjamo tudi rojake iz tujine, ki bodo preživeli v tem času dopust v domačih krajih.

— r

Knjižnica bo v zadružnem domu

Prebivalstvu Mirne peči se obeta po dolgem času spet urejena ljudska knjižnica. Uredili jo bodo v mladinski klubski sobi v zadružnem domu. Za ureditev prostora bo krajevna skupnost prispevala 250.000 Sdin. Sklad SRS za pospeševanje kulturnih dejavnosti pa je obljubil 500 tisoč starih dinarjev, da bo knjižnica lahko nabavila knjige. Ustanoviteljica knjižnice bo krajevna skupnost, knjižnico pa bo upravljala osnovna šola.

Bratje Kuharji iz Dob pri Kostanjevici, harmoniko pa je vlekel Jernej Žagar; vsi so imeli polne roke dela, ko se je zbrala vsa vas v Svatnah, kjer je doma Miklova Zala. Pod starodavno slovensko lipo so plesali kostanjeviški igralci »visoki rej« in tudi tu navdušili domačine in goste s svojo neposredno prisrčnostjo. (Foto: Tone Gošnik)

»Gradnikovci«, preberite!

Odbor za organizacijo partizanskega srečanja borcev III. SNOUB »Ivana Gradnika« vabi vse bivše borce in svojce padlih borcev te brigade, naj do 1. julija 1966 pošljejo odboru osebne podatke: ime in priimek, partizansko ime, leto in kraj rojstva in sedanji točen naslov, dan vstopa v NOV in vse druge podatke o sodelovanju v NOB.

Srečanje borcev brigade bo septembra letos v Novi Gorici. Vse naprošeno pošljite na naslov: ZZB NOV (Gradnikova brigada), Nova Gorica. Na omenjeni naslov se obračajte za vse podrobnejše informacije!

Odbor Gradnikove mumu
Odbor
Gradnikove brigade
Nova Gorica

Konferenca s kulturnim sporedom

V novomeškem Domu kulture se bo v nedeljo, 12. junija, ob 8. uri, pričela konferenca kulturno-prosvetnih delavcev novomeške občine. Obravnavali bodo kulturno-prosvetno dejavnost društev, urejevanje prostorov za kulturne prireditve in podobno. Vmes bo kulturni spored, v katerem bodo sodelovali: pevski zbor DPD »Dušan Jereb«, šentjernejski oktet in Oder mladih, ki bo uprizoril »Lepo čevljarko«.

Razstava v Brežicah

Prizadevni posavski likovni amaterji so se tokrat predstavili v Brežicah. V prosvetnem domu je odprta razstava njihovih del, ki jo prireja likovni klub občinske zveze kulturno-prosvetnih društev v počastitev 20-letnice kulturnega sodelovanja posavskih občin. Razstavljavci so pred tem prikazali svoja dela že v Sevnici in v Krškem, razstavo v Brežicah pa so še izpopolnili. Vredno si jo je ogledati. Likovna dela poživlja lep izbor spominkov z narodno ornamentiko, ki jih izdeluje inž. Jurečič iz Kostanjevice. Med obiskovalci je za razstavljena dela precej zanimanja in tudi kupcev ne bo manjkalo.

H. Geiger: Ledeniški pilot

Zbirka Globus pri Mladinski knjigi prinaša v svoji najnovejši knjigi z naslovom »Ledeniški pilot« popise osebnih doživetij Švicarja Hermana Geigerja. H. Geiger je eden iz vrste specializiranih pilotov, ki pristajajo z letali na ledenikih. V pričujoči knjigi je pisatelj kar najbolj osvetlil sončne in senčne strani življenja ledeniških pilotov, vse lepote in strah z nesrečami vred, ki jih ljudje takega poklica dožive. »Ledeniškega pilota« je prevedla Lilijana Avčin.

Čez 1500 gledalcev na predstavi »Miklove Zale«

Do zadnjega kotička so napolnili v soboto, 4. junija, gledalci dvorišče Dane na Mirni, ko so prišli na predstave znane kostanjeviške Miklove Zale. To je bila njihova prva predstava na prostem. Igralci in režiser so naredili, kar so največ mogli, saj dvorišče ni namenjeno kulturni dejavnosti. Gledalci so na koncu vsakega dejanja navdušeno ploskali. Ko so drugič zadonele fanfare, je predsednik krajevne skupnosti Franjo Bulc podelil igralcem šopke in se jim zahvalil za enkratno doživetje. Režiser Lado Smrekar je čestital Mirenčanom za jubilej in se jim zahvalil za številen obisk.

Na Vrtači so našli kosti

Mladi gospodar pri Fajfarjevih Ivan Plut je začel za hišo urejati sadovnjak. Čim je izkopal jamo, je naletel na človeške kosti. Morda je bilo tu nekoč pokopališče?

Verjetnost obstaja, saj je bila nekdaj tu v bližini tudi cerkev. O njej piše semiška kronika, ohranjeno pa je tudi ustno izročilo. Cerkev je stala v bližini Fajfarjevih, a nihče ne ve povedati, kdaj in zakaj je bila porušena. Mogoče bodo strokovnjaki ugotovili, od kot človeške kosti na Vrtači? F. D.

Vodovod v Prelesju napreduje

Občani so za vodovod v Prelesju opravili že vsa potrebna zemeljska dela, zdaj čakajo le še, da bo Komunalno podjetje montiralo cevi. Komunalci so v Prelesje že pripeljali cevi, a z deli še nekaj dni ne morejo pričeti, ker imajo težave pri nabavi spojk. Zatrjujejo, da bo vodovod junija vsekakor končan in bo lahko Turistični dom še v letošnji sezoni sprejel goste iz inozemstva.

Prikupne Črnomaljke je občinstvo sprejelo s ploskanjem, ko so prihajale na prireditveni prostor, kjer je bilo v nedeljo jurjevanje. Po odplesanem kolu so sklenile krog okoli dela gledalcev, in kdor je hotel ven, se je moral odkupiti. Belokranjec v narodni noši, ki je napovedoval in pojasnjeval program na jurjevanju, ni nihče drug kot strogi sodnik občinskega sodišča Janez Kramarič, v prostem času pa eden najbolj zavzetih organizatorjev kulturnih prireditev.

(FOTO: Polde Grahek)

Priprave na pouk v novi šoli

Svet za šolstvo občinske skupščine Črnomelj je v soboto, 28. maja, razpravljal o organizaciji pouka na novi šoli v Loki ter o uvedbi enotnega pouka tujih jezikov na osemletkah.

Da bi imeli prosvetni delavci, starši in učenci ob začetku novega šolskega leta manj težav z uvedbo pouka na novi šoli ki bo oktobra vseljiva, je svet za šolstvo pravočasno poskrbel za potrebne priprave. Gre namreč za določitev učencev in vzgojiteljev, ki se bodo morali iz stare šole preseliti v Loko. Predlagali so, naj bi otroci iz južnega dela mesta od suhega mostu dalje obiskovali novo šolo, medtem ko bi mladina iz severnega dela mesta še nadalje bila v stari šoli.

Od prosvetnih delavcev se nobeden ne poteguje za službeno mesto v Loki, ker jih večina stanuje v blokih na drugem koncu mesta. Prav zato bo posebna komisija iz kolektiva osnovne šole in občinske skupščine določila, kdo bo poučeval v novi in v stari šoli, upoštevaje potrebe in strokovnost.

Ob začetku šolskega leta šola v Loki še ne bo vseljiva, zato so na svetu predlagali, naj bi v stari šoli še prej tako sestavili oddelke, da bi se lahko preselili, ne da bi pouk trpel.

Učiteljev za pouk v nižjih razredih ne bo primanjkova, lo, pač pa manjka predmetnih učiteljev, zlasti za pouk slovenščine, zgodovine in matematike. Mesta zanje so razpisana.

Razen tega je svet za šolstvo na zadnji seji obravnaval organizacijo pouka tujih jezikov. Ker poučujejo na gimnaziji le angleščino in francoščino, na osnovnih šolah pa tudi nemščino in ruščino, imajo otroci ob prešolanju težave. Svet je sklenil, da bodo postopoma uvedli enoten pouk tujih jezikov tudi na vseh osemletkah. To bodo pričeli izvajati že med letošnjimi počitnicami ob razporeditvi prosvetnih delavcev na šole. V šolskem [illegible] opoq 49/9961 mel čevati angleščino že na Vinici in v Dragatušu, prizadevajo pa si tak pouk omogočiti tudi semiškim otrokom.

Mladina je taka, kakršno smo vzgojili

Mladino bi morali ob prostem času pritegniti v kakršnokoli dejavnost — Ne glede na težave pri zaposlovanju pa je treba poskrbeti za nadarjene učence iz vseh šol

O delu mladine v črnomaljski občini je na zadnji seji občinske skupščine obširno poročal za uvod v razpravo Jože Strmec. Videti je, da odborniki s precejšnjim zanimanjem spremljajo delo mladine, saj so zatem načeli več tehtnih vprašanj: zakaj slabi učni uspehi v šolah, kako zainteresirati mladino za delo na kmetijah, čemu upada težnja za kulturnimi prizadevanji, kje so vzroki za težave pri zaposlovanju po končani učni obveznosti itd.

Ugotovili so, da sta tudi v Beli krajini nagel tempo življenja s spremembami v družinah vzrok, da je današnja mlada generacija bolj samostojna in samozavestna. V družinah je vedno več obeh staršev zaposlenih, zato doma ni pravega reda. Nepravilno izkoriščen prosti čas pa za doraščajočega človeka lahko postane usoden.

Vse to nas mora spodbujati, so poudarjali, da bi zainteresirali mladino za kakršno koli dejavnost v družbenem, kulturnem ali političnem življenju ter jo tako zaposlili. Prav tako bi morali čimprej ustvariti možnosti, da bi otroke kar najdlje zadržali v šolah. To je možno doseči z organiziranim varstvom in z dodatno pomočjo pri učenju.

Ker postaja zaposlovanje mladine s končano učno obveznostjo že problem, bi bilo potrebno še učinkovitejše poklicno usmerjanje. Vedno bolj težko pa bo preskrbeti zaposlitev ljudem z nedokončano osemletko, saj morajo že zdaj zvečine ostajati na kmetijah. To pa za kmetijstvo ni rešitev, kajti če se bo še naprej delovna sila prilivala predvsem iz vrst manj sposobnih ljudi, bodo tudi posledice kmalu očitne. Prav zato bi si morali mnogo bolj kot doslej starši, učenci in šola složno prizadevati, da bi čimveč otrok dokončalo osemletko.

Ne glede na vse težave pri zaposlovanju pa bi morali kakorkoli poskrbeti za poklic vsaj nadarjenih učencev. Pri tem pa ne bi smeli pozabljati otrok iz bolj oddaljenih in pasivnih krajev.

Kako bo z dopusti in regresi?

Občinski sindikalni svet v Črnomlju je že aprila opozoril delovne organizacije, naj pravočasno začno pripravljati pravilnike za letni dopust in določitev regresa zaradi ukinitev vozovnic K-15. Priporočili so, naj bi prejel prispevek za letni dopust vsak zaposleni, ki mu gre pravica do letnega oddiha, ne glede na to, ali bo kam potoval ali ne. Po možnosti pa naj bi kolektivi primaknili kak dinar še za nezaposlene družinske člane.

Nadalje je sindikat priporočil kolektivom, naj bolehnim delavcem na priporočilo zdravnika omogočijo letovanje v takem kraju, kjer bi klima pripomogla k izboljšanju njihovega zdravstvenega stanja.

Pri odmeri letnega dopusta pa bi morali v skladu z novim zakonom upoštevati delovne pogoje posameznika, delovno dobo, doseganje uspehov pri delu in socialne razmere.

Od kod delovnim organizacijam sredstva za te namene?

Kolektivom ostaja 1.5 odstotka prispevka, ki so ga prej plačevali za vozovnice K-15, razen tega pa lahko samoupravni organi določijo za rekreacijo še del sredstev iz sklada skupne porabe.

Medtem ko so v rudniku že vse potrebno uredili, deloma tudi v Begradu in Beltu, drugi kolektivi še čakajo. Česa? Če se odgovorni ne zmenijo za to, bi jih morali delavci podrezati, saj najbrž nikomur ni vseeno, koliko dopusta bo imel in koliko bo prejel denarja.

ČRNOMALJSKI DROBIR

■ V STANOVANJSKIH BLOKIH Pod smreko ne mine teden, da ne bi otroci razbili stekla na vratih ali oknih, ker nimajo za igranje prostora drugje kot tik pred bloki. Okenska stekla se težko dobijo, zato imajo hišni sveti nemalo težav.

■ PRED JURJEVANJEM so v Črnomlju lepo poskrbeli za čistočo in lepšo podobo mesta. Skoro vsi občani so izpred hiš pospravili drva in drugo navlako, prostor pa očistili, na oknih pa so se marsikje pojavile rože.

■ KDOR IZPRED HOTELA z vozilom zavije k črpalki, naleti na dve veliki jami v cestišču tam, kjer se končajo kocke. Nekateri domačini zanje že vedo in se jim izognejo, kolikor se da, tujec pa navadno ob močnem udarcu zakolne. Z malce peska bi nevšečnost izginila, samo pripeljati bi ga morali.

■ V ČRNOMLJU JE vedno več zračnih pušk, toda z njimi pobija mladež vrabce in tudi ptice pevke. Pred kratkim so se ljudje zelo zgražali, ko so pod marsikatero češnjo videli sestreljene škorce. Kdo je bil tako vandalsko razpoložen, je težko ugotoviti, ker imajo puške otroci in odrasli.

■ LOVSKA DRUŽINA V LOKI je 1. junija priredila prvi letošnji lov na srnjaka. Lovci so, do zob oboroženi, odšli v Miklerje in Mrzle Drage, kjer je precej srnjadi. Po zaslugi slabih strelcev pa so vse živali odnesle zdravo kožo . . .

■ KRAJEVNA SKUPNOST ČRNOMELJ namerava s pomočjo kolektiva BETI II. urediti otroško igrišče pri starem obratu ŽORE, kjer se bodo lahko igrali otroci iz stanovanjskih blokov Pod smreko. Računajo, da bodo dela v enem mesecu končana.

NOVICE črnomaljske komune

Vnema pa taka . . .

Nedelavnost Društva inženirjev in tehnikov je v Črnomlju že nekaj let predmet razprav na sestankih. Aktivno deluje le sekcija gozdarjev, medtem ko rudarska in kmetijska ne kažeta nobene volje do dela.

Da bi društvo znova zaživelo in opravljalo svoje naloge, po reformi nujne bolj kot kdajkoli poprej, je občinski odbor SZDL pred kratkim vodstvo DIT povabil na razgovor. Prišli so samo gozdarji. Če tudi na drugo vabilo vodstvu DIT ne bo odziva, bodo morali sklicati članstvo, da bo izvolilo novo vodstvo.

Tudi kultura spada k standardu!

»V načelu je zelo jasno, kako gojiti kulturno-prosvetno dejavnost, toda v praksi načrti niso uresničljivi, ker ni ljudi, ki bi bili voljni zanemarjati svoje družine in ves prosti čas žrtvovati za udejstvovanje na tem področju,« je dejal predsednik Zveze kulturno-prosvetnih organizacij sodnik Janez Kramarič na seji občinske skupščine Črnomelj, kjer je tekla beseda o delu v kulturno-prosvetnih društvih in organizacijah.

Iz njegove razprave povzemamo še nekaj misli:

Na področju vse občine je aktivnih le peščica zanesenjakov, katere bi lahko prešteli na prste, a še vsak od teh komaj čaka, da bi se znebil dolžnosti. Delo v kulturno-prosvetnih organizacijah zahteva mnogo časa, tega pa dandanes nihče od zaposlenih nima. Razen tega z milijonom dinarjev, kolikor je namenjenih vsej amaterski dejavnosti v občini, ni mogoče doseči uspehov. Manjka režiserjev, pevovodij, predvsem pa vodstvenega kadra v društvih.

V čem je izhod iz sedanjega mrtvila na tem področju, ki traja že nekaj let? 1. Morali bi imeti sposobnega plačanega tajnika Zveze kulturno-prosvetnih organizacij, ki bi opravljal samo delo na tem področju. 2. Potrebujemo več sredstev, kajti kulturne potrebe med občinami obstajajo, kar je dokazala udeležba na minuli reviji dramskih skupin Slovenije.

K jedrnati, jasni in odločni ugotovitvi ni bilo pripomb . . . Ali bo pri tem ostalo?

ZAPIS S TORKOVE OBČINSKE SEJE V ČRNOMLJU

Belokranjske ceste do kraja uničene

Proračunski dohodki zaostajajo, zato bodo še letos vse delovne organizacije, odvisne od občinskega proračuna, uvedle plačevanje osebnih dohodkov za nazaj — Glede vzdrževanja cest III. reda predlagan začasen kompromis med občino in cestnim podjetjem, medtem ko so vsi enotni v mišljenju, da dosedanja delitev sredstev za ceste ni več sprejemljiva — Kje je vzrok, da zakonodajalci tako odlašajo s spremembo?

Torkova seja občinske skupščine v Črnomlju je bila razmeroma kratka za črnomaljske razmere, namesto odsotnega predsednika pa jo je vodil podpredsednik Anton Dvojmoč. Odborniki se niso zadrževali pri podatkih o realizaciji družbenega plana v prvih štirih mesecih letošnjega leta, pač pa so več razpravljali o zaostajanju proračunskih dohodkov, kar povzroča težave vsem, ki so od proračuna odvisni.

Govoreč o tem, je odbornik Franc Košir vprašal: — Doklej bodo še uslužbenci občinske uprave, prosvetni delavci in zaposleni v nekaterih drugih kolektivih družbenih dejavnosti prejemali osebne dohodke vnaprej?

Zatem je bilo, kot da bi dregnil v sršenje gnezdo.

Slovo od dr. B. Uršiča

Ob odhodu dr. Branka Uršiča, bivšega upravnika Zdravstvenega doma Črnomelj, na specializacijo v Novo Gorico, so se od njega poslovili na občinski skupščini. Ob tej priložnosti so se mu zahvalili za dolgoletno delo v Beli krajini ter za njegov delež pri občutnem napredku zdravstva v zadnjih letih.

Prisotni so ugotavljali, kaj bi bilo bolje in za koliko bodo prizadeti ljudje v delovnih organizacijah, ki bodo prešle na plačevanje za že opravljeno delo. Ob koncu živahnih razprav pa je bil sprejet sklep, da bodo do konca letošnjega leta postopoma izvedli plačevanje osebnih dohodkov za nazaj.

Odlok o priznavalninah prihodnjič

Po obravnavanih poročilih o delu mladinskih organizacij v občini, o kulturno-prosvetni in telesnovzgojni dejavnosti so izglasovali odlok o obvezni tuberkulinizaciji govedi, odlok o posesti psov in ravnanju z njimi, odlok o premijah za kravje mleko, odlok o samoprispevku na območju Sinjega vrha itd.

V razpravi o odloku o priznavalninah je prišlo do navzkrižnih mnenj, zato so sprejetje tega odloka odložili do prihodnje seje, medtem pa bodo o njem še razpravljali.

Pojasnilo o odpuščenih cestarjih

Prav ko so prisotni znova izražali nezadovoljstvo zaradi odpusta večine cestarjev na področju črnomaljske občine, je prišel na sejo ta ukrep pojasnjevat direktor cestnega podjetja Novo mesto Franc Gorenc s sodelavci. Po skoro enournem besednem dvoboju, v katerem so Črnomaljci zastopali svoje stališče, predstavniki cestnega podjetja pa so dokazovali, da je temu vzrok resnično pomanjkanje sredstev za vzdrževanje cest, ki je v Beli krajini mnogo draže kot na drugih področjih, je bilo sklenjeno »premirje«. Predstavniki občinske skupščine in cestnega podjetja bodo v naknadnem razgovoru poizkušali najti začasno rešitev vprašanja cestne službe na črnomaljskem področju. Eni in drugi pa so menili, da sedanji način delitev sredstev za vzdrževanje cest ni več vzdržen. Kljub temu da je v republiškem merilu že tekla beseda o novem sistemu financiranja cestne službe, še ni prišlo do sprememb zakonov, zato nameravajo zahtevati pojasnilo, zakaj zakonodajalci s tem zavlačujejo. Pri tem so prizadeta tako cestna podjetja kot občinske skupščine, še najbolj pa uporabniki cest, ki na jamastih cestah uničujejo svoja vozila.

POKLICNO USMERJANJE NA METLIŠKI OSEMLETKI

Kdor se znajde (že v osemletki), ta uspe

Brez muje se še čevelj ne obuje, prav tako je z učenci osmih razredov, ki se odločajo za poklic – Z metliške osemletke imajo nekateri že mesta zagotovljena, tisti, ki se vse leto niso odločili za poklic, pa imajo težave

— Prvo uro, ko sem stopil v 8. razred v letošnjem šolskem letu, sem začel učencem govoriti o poklicnem usmerjanju. — je povedal ravnatelj metliške šole Ivan Žele, ki je prevzel skrb za pomembno delo z mladino ob usmerjanju v poklice.

— Kasneje sem, kadarkoli je bila priložnost ob nadomestovanju odsotnih učiteljev, prikazoval filme o poklicih in pojasnjeval, za kakšne poklice se lahko učenci odločijo. Ob polletju pa smo na posebnih predavanjih obravnavali, kako naj pišejo prošnje za razpise v srednje šole ali za učna mesta. Tudi staršem smo na roditeljskih sestankih dali točna navodila, kako naj otrokom pomagajo pri življenjsko pomembni odločitvi. Mimo vsega tega pa smo v pisarni dajali nasvete vsakemu posamezniku ter na oglasno desko razobesili serijo člankov iz Dela, iz katerih je razvidno, kakšne srednje in poklicne šole imamo.

Mnogo smo si prizadevali in v večini primerov ne zaman. Nekateri učenci so se neverjetno znašli. Eden iz osmega razreda, Julij Brinc, želi postati avtomehanik. Sam si je preskrbel učno mesto v Ljubljani in mesto v internatu. Vse potrebne pisarije in pota je opravil sam, brez pomoči staršev. Od podjetja AVTOTEHNA je že dobil odgovor, da je sprejet. Prav danes je šel v Ljubljano na testiranje. V nasprotju s tem pa imajo nekateri nedosegljive želje glede na zmožnosti ali pa kar čakajo, da jim bo mesto kdo ponudil.

Bojan je odločen

Nato smo sedli za mizo s tremi učenci, ki se letos poslavljajo od obveznega šolanja. Vsi so dokaj dobro poznali vrsto poklicev. Kakor so povedali, med metliškimi šolarji ni veliko takih, ki nameravajo nadaljevati študij v srednjih in nato v višjih šolah, še manj pa se zanimajo za delo v kmetijstvu. Dekleta si želijo predvsem trgovskega poklica, fantje pa bi bili vsi radi avtomehaniki ali elektromehaniki.

Tudi Bojan Vukšinič iz Želebeja se je znašel.

— Bom strojni ključavničar pri KOVINARJU v Ljubljani, Aljaževa 8. Po nasvetu tovariša ravnatelja sem tja pisal in si zagotovil učno mesto. Zdaj iščem še stanovanje.

— Kar sam? Brez staršev?

— Starši vedo za moja pota, toda organizacijo sem sam prevzel, je samozavestno izjavil.

V srednjih šolah precej zahtevajo

Ivica Marsetič iz Metlike bi šla rada na pedagoški oddelek novomeške gimnazije.

— Učiteljski poklic me veseli, je dejala, a dvomim, če bom uspela. Imam samo dober učni uspeh. Če ne naredim sprejemnega izpita, se bom šla učit radiomehanične obrti v Novo mesto.

Milena Bajuk iz Čuril še ni zatrdno odločena, kaj bo. Brat je na univerzi, eden na ekonomski šoli, tretji je vajenec, zato želijo starši, da bi tudi ona kaj več dosegla. Vzgojiteljski poklic ji je najbolj všeč, a tudi njej bodo delale težave ne preveč dobre ocene.

— Srednje šole so zahtevne, ali so vam to povedali?

— Povedali so, upam pa vseeno. Če izpodleti, bom pa trgovka!

— Kako, da ste še neodločeni, če ste vse šolsko leto govorili o poklicih?

— Ko smo začeli hoditi v osmi razred, se nam je zdelo, da je še zelo dolgo do konca šolskega leta. Leto pa je naenkrat minilo in zdaj smo zbegani. V našem razredu je še nekaj takih kot sva medve.

Učenci so odšli, tovariš ravnatelj pa je ob koncu še poudaril:

— Tisti, ki so se pravočasno odločili za poklic in se vsaj malo potrudili najti mesto, imajo zagotovljeno bodočnost. Kdor pa bo ostal doma, bo ostal predvsem zaradi lastne malomarnosti.

Milena Bajuk, Ivica Marsetič in Bojan Vukšinič, učenci metliške osemletke, med razgovorom o bodočem poklicu.

IZ RAZGOVORA Z DIREKTORJEM »BETI« PETROM VUJČIČEM

Če kje, potem v BETI dobro gospodarijo

Novi stroji, nov obrat v Ljubljani, enkrat večja proizvodnja v črnomaljskem obratu, za 200 odst. večja proizvodnja zaves v metliški tovarni, lastni izobraževalni center so pomembne novosti v tovarni pletenin in trikotaže BETI v Metliki — Vse to je ponoven dokaz dobrega gospodarjenja in nenehnega napredka kolektiva, ki bo letos slavil šele 10-letnico obstoja.

Do konca avgusta letos bo v BETI končana III. faza rekonstrukcije tovarne, ki bi morala biti izvedena že lani, a se je zaradi pomanjkanja deviz zavlekla za leto dni.

Direktor tovarne Peter Vujčič nima strahu, da bi se lahko še kaj zataknilo:

— V kratkem dobimo vso potrebno uvoženo opremo iz Anglije, Italije in Zah. Nem. čije, s pomočjo katere bomo močno povečali proizvodnjo v črnomaljskem obratu, kamor se bo preselila iz Mirne peči tudi vsa proizvodnja vrhnih pletenin. Metliški obrat bo za 200 odstotkov povečal proizvodnjo zaves in ostalega metrskega blaga, v Ljubljani pa smo že odprli nov obrat z razvojnim oddelkom, modelarnico in proizvodnjo manjših serij specialnih izdelkov za izvoz in domačo trgovino.

Hkrati, ko povečujemo proizvodnjo, ustanavljamo tudi lasten izobraževalni center pod strokovnim vodstvom kranjske tekstilne šole. Za potrebe izobraževalnega centra dograjujemo stavbo, kjer bodo učilnice in delavnice za praktični pouk. Novo delovno silo bomo šolali sami, ker predstavlja priučevanje na delovnem mestu vedno večjo zavoro v redni proizvodnji.

Na vprašanje, kako je z uspehi na mednarodnem tržišču, je tovariš direktor dejal:

— Dobava blaga po pogodbah s stalnimi kupci v inozemstvu poteka nemoteno, pač pa štejemo za svoj največji uspeh v mednarodni areni pred kratkim sklenje-ni dogovor z Italijo za 25.000 kosov perila. Če smo uspeli na italijanskem trgu, kjer je znano, da je domača proizvodnja perila med najkvalitetnejšimi na svetu, je to gotovo omembe vreden uspeh za naš kolektiv.

Z vsemi navedenimi novostmi namerava kolektiv BETI počastiti obletnico ustanovitve tovarne, ki je pred 10 leti skromno začela z delom. Z vztrajnostjo in vsa leta do nedavnega tudi s požrtvovalnostjo pa so vsi člani delovnega kolektiva pripomogli, da je tovarna dosegla tako nagel razvoj in priznano ime na domačem in svetovnem trgu. Pritrgovanje sredstev pri osebnih dohodkih na račun skladov za investicije, s katerimi so gradili in kupovali stroje, se začenja obrestovati.

»Bom dobro namerila«

Kupiti sadje in zelenjavo v Metliki ni tako enostavno, ker so potrošniki v glavnem odvisni od priložnostnih prodajalcev na trgu. Zadnje čase pa z nakupom češenj ni več težav, ker jih vsak dan prinašajo naprodaj kmetice s Hrvaškega. Sadja ne merijo na kilograme, temveč na merice. Za polilitrski lonček češenj zahtevajo 150 dinarjev. Če se katera od strank obotavlja, dobi pest češenj za nameček. Pogajanje za ceno je tu tako v navadi, da tudi pri sadju ni izjem.

NOVOTEHNA lepo uspeva

Mesec dni je minilo, kar so v Metliki odprli novo trgovino z železnino in gradbenim materialom, zato je nekega radovedneža zanimalo, ali se je v podjetju NOVOTEHNA iz Novega mesta izplačalo odpreti lokal. Zvedel je, da so v 23 dneh prodali 6 hladilnikov, 3 pralne stroje znamke GORENJE, 6 mopedov, več koles, največ pa gradbenega materiala. Kupcev torej ne manjka, in kot kaže, trgovina lepo uspeva.

metliški tednik

V zdravstvenem domu več prostora

Odkar je pred meseci metliški zdravstveni dom dobil 3 zdravnike, je bilo v stavbi, zgrajeni pred nekaj leti, za ambulantno službo, predvsem pa za posvetovalnice, premalo prostora. Trije zdravniki so se morali zvrstiti v dveh ordinacijah, ker je ambulantna služba nepretrgano od jutra do večera. To je privedlo kolektiv do odločitve, da so začeli pred nekaj dnevi podstrešne prostore preurejevati v pisarne. Tja bodo preselili administracijo in upravno službo, hkrati pa pridobili zelo potreben prostor za arhiv.

V prvem nadstropju stavbe, kjer so bile zdaj pisarne, bodo posvetovalnice za noseče, za matere in dojenčke. To je zelo prikladno tudi zaradi tega, ker je v istem nadstropju klinični laboratorij. Ambulante splošne prakse bodo ostale v pritličju.

DOLENJSKA BANKA IN HRANILNICA NOVO MESTO

razpisuje

naslednja prosta delovna mesta:

1. **PRAVNIKA,**
2. **REFERENTA SREDSTEV,**
3. **REFERENTA KNJIGOVODSTVA,**
4. **REFERENTA PLAČILNEGA PROMETA,**
5. **REFERENTA – LIKVIDATORJA,**
6. **SNAŽILKE.**

POGOJI: pod 1. visoka šolska izobrazba in 4 leta prakse, pod 2., 3., 4. in 5. srednja šolska izobrazba in 2 leti prakse ali nepopolna srednja šola in 6 let prakse.

Prednost imajo kandidati z bančno prakso. Osebni dohodki po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov.

Nastop službe takoj. Stanovanja niso zagotovljena.

Ponudbe sprejema splošni oddelek banke do 25. junija 1966.

POKLICNA ŠOLA »B E T I« — METLIKA

oddelek

POKLICNE ŠOLE ZA OBLAČILNO IN PLETILSKO STROKO KRANJ

r a z p i s u j e

VPIS v prvi letnik

dvoletne poklicne šole za poklic industrijske šivilje — konfekcionarja trikotaže.

P o g o j i: 1. končana osnovna šola,
2. starost pod 17 let.

V izjemnih primerih bomo vpisovali tudi kandidate, ki ne izpolnjujejo navedenih pogojev.

Prošnji za vpis naj kandidati priložijo:
1. spričevalo o končani osemletki,
2. rojstni list,
3. zdravniško spričevalo.

Kandidate bomo vpisovali od 1. julija do 15. avgusta 1966.

»BETI« – METLIKA

RAZPIS ŠTIPENDIJ

Komisija za štipendije

Podjetja za PTT promet Novo mesto

r a z p i s u j e za šolsko leto 1966/67 štipendije za naslednji šoli:

4 štipendije za I. letnik strokovne PTT šole v Ljubljani

1 štipendijo za I. letnik šole za telekomunikacije

Prošnje za štipendijo pošljite do 20. junija 1966 komisiji za štipendije Podjetja za PTT promet Novo mesto. Prošnji priložite življenjepis, prepis zadnjega šolskega spričevala in davčno potrdilo o premoženjskem stanju staršev oziroma potrdilo o višini osebnih dohodkov staršev.

Razpisna komisija za imenovanje direktorja

STANOVANJSKEGA PODJETJA ČRNOMELJ

r a z p i s u j e delovno mesto

DIREKTORJA

Kandidat mora poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje:

— imeti mora visoko ali višjo izobrazbo gradbene, ekonomske ali upravno-pravne smeri in 3-letno prakso v stroki;

— imeti mora srednješolsko izobrazbo gradbene ali ekonomske stroke s šestletno prakso.

Prednost pri izbiri imajo kandidati s prakso iz področja stanovanjskega gospodarstva.

Ponudbe s kratkim življenjepisom in dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo Stanovanjskemu podjetju Črnomelj v 15 dneh po objavi.

KRKA TOVARNA ZDRAVIL NOVO MESTO

Odkupna postaja za zdravilna zelišča, Novi trg 9 – tel. 21-304

NABIRALCEM ZDRAVILNIH ZELIŠČ

V prihodnjem tednu vam priporočamo predvsem nabiranje naslednjih zdravilnih zelišč:

Cvetje: arnike (2.000 S-din), lipe (600 S-din), ranjaka (250 S-din), gloga — belega trna (660 S-din), mačjih tačic (1000 S-din), osutega bezga (620 S-din), bezga s peclji (420 S-din), bele deteljice (500 S-din), rdeče deteljice (500 S-din).

Listje: šmarnice brez pecljev (500 S-din), bršljana (250 S-din), oskolistnega tropotca (250 S-din), gozdne jagode (165 S-din), regrata (165 S-din), lapuha (180 S-din), melise (600 S-din), grenke deteljice (500 S-din).

Rastline: hribska resa (410 S-din), tavžentroža (250 S-din), smetlika (210 S-din), melisa (300 S-din), vodna kreša (300 S-din), grenka ramšela (2000 S-din), navadna ramšela (700 S-din), škržolica (300 S-din), ženikelj (350 S-din), črnobina (250 S-din), zdravilni jetičnik (300 S-din).

Korenine: preobjede (550 S-din), beladone (600 S-din), bodeče neže — kompave (700 S-din), medvedovih tac (600 S-din), velikega divjega janeža (700 S-din), malega divjega janeža (1500 S-din), srčne moči (1200 S-din), baldrijana (1000 S-din).

Lubje: češminovih palic, češminovih korenin (600 S-din), krhlike (330 S-din).

Razno: glogovi vršički (list in cvet) (300 S-din), brinjevi vršički, seme jesenskega podleska (4000 S-din), gomolji jesenskega podleska (420 S-din).

Zdravilna zelišča plačujemo nabiralcem po navedenih cenah. Nabirajte samo tista zdravilna zelišča, ki jih dobro poznate, da ne bo vaš trud zaman.

ŠOLSKO MLADINO IN VSE OSTALE NABIRALCE OPOZARJAMO na nabiranje semena jesenskega podleska (čmerike, ušivca, mrazovca). Nabiranje se prične v juniju, ko so mešički skoro popolnoma zreli. ČISTO SEME BOMO PLAČEVALI NABIRALCEM po 4000 S-din. Zaradi izredno visoke cene se vam nudi priložnost dobrega zaslužka.

Vsa pojasnila in navodila dobite v naši odkupni postaji v Novem mestu, Novi trg 9, telefon 21-304.

OSILNICA BO LEPO PRAZNOVALA 25-LETNICO VSTAJE

Osilnici spomenik, vasem elektriko

Spomenik bo delo domačina akademskega kiparja Staneta Jarma. Vse vasi in zaselki dobe do proslave elektriko

Pred kratkim je bil v Osilnici izreden sestanek SZDL, na katerem so se pogovorili predvsem o proslavi, ki jo bo organiziral krajevni odbor ZZB, in o dokončni elektrifikaciji vasi in zaselkov na območju Osilnice. Sestanka so se udeležili prebivalci vseh vasi, razen tega pa še predsednik občinske skupščine Drago Benčina, predsednik občinskega odbora ZZB Jože Boldan — Silni, sekretar občinskega odbora SZDL Ivan Arko in vodja enote Elektro v Kočevju Drago Gril.

Občani z območja Osilnice bodo organizirali letos, ko slavimo 25-letnico vstaje, večjo proslavo, na kateri bodo odkrili tudi spomenik osemdesetim, padlim v NOB. Za spomenik, ki bo z ureditvijo okolice veljal 4,6 milijona starih din, so uvedli krajevni samoprispevek. Spomenik bo delo domačina, akademskega kiparja Staneta Jarma.

Do proslave, ki bo julija ali avgusta, bodo olepšali tudi Osilnico. Predvsem bodo obnovili pročelja hiš in uredili dohode v vas. Kdor nima dovolj sredstev za ureditev hiše, bo lahko dobil posojilo z dolgim rokom odplačila in nizkimi obrestmi.

Na sestanku so izvolili tudi poseben odbor za proslavo, postavitev spomenika in ureditev vasi. V njem so predstavniki vseh vasi, razen tega pa tudi celoten krajevni odbor ZZB.

Na območju Osilnice bodo letos dokončno elektrificirali tudi vse vasi in zaselke (Bezgovico, Padovo, Čačič, Malinišče, Križmane itd.). Že v prihodnjih dneh bo enota Elektro začela s prvimi deli (meritve, trasiranje), pa tudi vaščani se bodo lotili dela.

Elektrifikacijsko omrežje bo veljalo okoli 10 milijonov starih din, za kolikor bo enota Elektra najela kredit, medtem ko bodo priključke plačali vaščani sami. Vaščani so obljubili, da bodo pri delih kar najbolj pomagali, ker bo potem ostalo več sredstev za elektrifikacijo. Vasi in zaselki bodo elektrificirani do proslave v Osilnici. Na sestanku je bil izvoljen tudi poseben odbor za elektrifikacijo, ki bo sodeloval z enoto Elektra, v njem pa so zastopniki vseh neelektrificiranih vasi in zaselkov.

Vol padel z mostu v Kolpo

Najprej bodo popravili most pri Kužlju. Kolpa odreže vasi od sveta

Krajevna skupnost Vas-Fara je nameravala letos urediti pokopališče na Vrhu in popraviti mostove v Kužlju, Pirčah in pri Slavskem lazu. Ker pa bodo dobili od občinske skupščine le 1.2 milijona starih dinarjev dotacij, bodo lahko uredili le eno. Verjetno bo to most v Kužlju, ki je bil med vojno delno porušen, zdaj pa je porušeni del nadomeščen z lesom. Leseni del mostu gnije in je nevaren za ljudi in živali. Pred nekaj leti je na primer zaradi trhlega mostu padel z njega v Kolpo vol. Most v Kužlju pa bi bilo treba tudi delno spremeniti, verjetno podaljšati, ker narastla Kolpa prepluvi dostop do njega. Takrat je pet vasi odrezanih od sveta in ljudje ne morejo v službo in trgovino, otroci pa ne v šolo. Za popravilo mostu potrebujejo vaščani le traverze, betonsko železo, cement in strokovnjaka, ki bi dela vodil, medtem ko bi ostalo prispevali oziroma uredili sami.

Razglednic ni

Turisti in izletniki, ki obiskujejo Kostel, Banjo Loko, Vas-Faro in ta predel Kolpske doline, vprašujejo predvsem za razglednice Kostela in Kolpske doline, medtem ko imajo v trgovinah, pa tudi nekaterih gostiščih le razglednice Kočevja, ki jih turisti ne kupujejo radi. Izletniki vprašujejo tudi po razglednicah z lovskimi motivi, s slapom Nežica in drugimi okolpskimi motivi. Vsekakor bi kazalo želje turistov in izletnikov upoštevati.

Zvišane nagrade porotnikom

Občinska skupščina Kočevje je na zadnji seji sklenila, da zviša nagrade sodnikom — porotnikom za čas, ki ga prebijejo na sodišču. Nove nagrade znašajo za delo do treh ur 6 novih dinarjev, od 3—5 ur 9 novih dinarjev, od 5—7 ur 12 novih din, nad 7 ur pa še po 3 nove dinarje vsako začeto uro, vendar ne več kot 30 novih dinarjev na dan.

Sodelovanje ZROP in garnizije

Sodelovanje rezervnih oficirjev in podoficirjev z območja Vas-Fara in bližnjega vojaškega garnizona na Hrvaškem je bilo vedno dobro. Pred nedavnim pa je bil zamenjan komandant garnizona, sekcija ZROP pri ZZB pa je dobila novega predsednika, zaradi česar so stiki za nekaj časa nekoliko oslabili, zdaj pa so spet dobri.

Mozelj: vodovod popravljen

V Mozlju je še do nedavnega le redko kdaj po vodovodnih ceveh pritekla voda. Cevi so bile menda precej zamašene. Zdaj je Vodna skupnost cevovod popravila, pri zajetju pa namestila filtre in Mozelj spet redno dobiva pitno vodo. Za popravilo cevovoda je mozeljska krajevna skupnost porabila del sredstev, ki jih dobi za izkoriščanje peskokopa. Če bo preostanek sredstev zadoščal, nameravajo v Mozlju postaviti tudi spomenik padlim v NOB.

Že junija, če bo lepo vreme, bo začela ob Kolpi kopalna sezona. Poleti obišče del Kolpske doline ob Vas — Fari veliko domačinov, ki so se pred več leti izselili v druge kraje naše domovine in druge države. Obkolpje radi obiskujejo Zagrebčani in Rečani, pa tudi turisti iz drugih držav. Predvsem radi šotorijo tukaj Francozi. Ob našem obisku je bilo pred gostilno v Petrini največ avstrijskih avtomobilov (Foto: J. Primc)

SAP še ni ugodil prošnji

Na predlog občanov z območja Vas-Fare naj bi šolski avtobus, ki stoji od 8.30 do 13.30 v Vas-Fari, vozil med tem časom na progi Kočevje — Brod ob Kolpi, je SAP odgovoril, da bi bilo to za njihovo podjetje predrago, da bi se vozilo na tej progi premalo potnikov in da potem ne bi bil avtobus redne proge Kočevje-Reka dovolj zaseden. Občani pa trdijo, da je sedanja proga Kočevje-Reka preobremenjena, saj mora precej potnikov najmanj trikrat na teden v avtobusu stati.

Razdeljena mnenja

Vaščani Slavskega laza si letos niso bili edini, kaj bi uredili. Polovica jih je bila za ureditev visečega mostu čez Kolpo, druga polovica pa za zgraditev varnostnega protipožarnega vodovoda. Vse pa kaže, da letos ne bodo uredili ne enega ne drugega, ker ni denarja.

O JAVNEM REDU IN MIRU, PROMETU IN POŽARNEM VARSTVU

Polpoklicna gasilska enota v Kočevju

Tepiharji tudi kradejo. Igranje za denar med mladino spet porastlo. Poklicni igralci za denar obirajo sezonce.

Na zadnji seji občinske skupščine so razpravljali tudi o javnem redu in miru, prometu in požarni varnosti. Ker smo o prekrških in prometu že pisali, bi danes le še opozorili, da naj občani ne nasedajo krošnjarjem (predvsem »tepiharjem«), ki hodijo po hišah in izkoristijo vsako priložnost, da kaj ukradejo. Poročilo je tudi ugotovljalo, da se je letos spet razširilo med mladino igranje za denar, čeprav je lani, po razgovoru predstavnikov občinske skupščine iz oddelka za splošno upravo in javne zadeve z okoli 50 starši mladih igralcev za denar, skoraj že popolnoma prenehalo. Občutno se je povečalo tudi število prekrškov zaradi igranja s kartami za večje zneske denarja predvsem med sezonskimi delavci. Kočevje namreč obiskujejo že poklicni hazarderji, ki ob plačilnih dnevih vabijo delavce, naj igrajo z njimi.

Poročilo je nadalje podrobneje obravnavalo požarno varnost in gasilsko službo. Ugotavljalo je, da število zgradb v občini narašča, hkrati pa gasilstvo nazaduje, saj so nekatera prostovoljna gasilska društva prenehala obstajati. V zadnjih sedmih letih je bilo v občini povprečno po 12 požarov na leto, ki so povzročali škode povprečno za 14 milijonov starih dinarjev. Lani je bilo 19 požarov, ki so napravili nad 41 milijonov starih dinarjev škode.

V razpravi je bilo poudarjeno, da ni zaskrbljujoče, če je v občini manj prostovoljnih gasilskih društev, vendar se morajo obstoječa izpopolnjevati, da bodo kos svojim nalogam. Sklenjeno je bilo da je treba v Kočevju ustanoviti polpoklicno gasilsko enoto, v kateri bi bil po en delavec iz vsakega podjetja. Taka enota bi obstajala, dokler ne bi dobilo gasilstvo v mestu lastnih delavnic, kjer bi nekaj proizvajali ali delili usluge ter se s tem vsaj delno tudi vzdrževali. Poudarjeno je bilo tudi, da naj bi bilo čimboljše sodelovanje med občinsko gasilsko zvezo in delovnimi organizacijami ter DOZ, se pravi med vsemi, ki so zainteresirani za čim boljšo varnost. DOZ bo dal gasilski zvezi letos tudi 20 milijonov starih dinarjev dotacije in 7,5 milijonov kredita (za 15 let, 1 odst. obresti), s temi sredstvi pa naj bi začeli čimprej graditi nove garaže in uredili še nekatere druge prostore, predvsem delavnice.

17. junija prihodnja seja skupščine

Prihodnja seja Občinske skupščine Kočevje bo 17. junija, na njej pa bodo odborniki predvidoma razpravljali o poročilu sveta za kmetijstvo in gozdarstvo. Na dnevnem redu bodo še nekatere druge zadeve.

DROBNE IZ KOČEVJA

■ ZANEMARJENA RINŽA ne daje lepega vtisa o Kočevju, čeprav trenutno res ni mogoče pomagati, ker ni denarja za regulacijo struge. To je brez dvoma stvar prihodnosti, toda nekaj bi za lepšo podobo Rinže lahko naredili že zdaj! Strogo bi bilo treba kaznovati vse, ki odmetavajo v Rinžo vso mogočo nesnago. Največ tega pride s stopnišča hiše, v kateri je non-stop poslovalnica TRGOPROMETA. Cel kup nesnage gleda tam iz vode in čaka na prvi večji naliv, ko ga bo voda odnesla proti jezu. Odprto pa je še vedno vprašanje, kdo naj kaznuje prestopnike, ko smo v Kočevju vajeni delati vse bolj po domače . . .

■ NAJLEPŠI OKRASNI GRM v parku so odlomili šolski otroci. Na vprašanje, zakaj to delajo, so odgovorili, da potrebujejo palice za šolo. Upamo, da se niso vrnili v šolo stari časi, ko je tam pela šiba . . . Otroci potrebujejo palice pri tehničnem pouku za izdelavo modelov koč brunaric, mostišč ter planinskih koč. Prav je, da se v šoli česa naučijo, toda morali bi jih hkrati poučiti, kje naj si nalomijo šib. Gozd je blizu, leščevja je dovolj, zato pač otrokom ne bi bilo treba klestiti okrasnega grmičevja v parkih!

■ TRETJA STOLPNICA v Podgorski ulici je že vseljiva. Pričeli so zidati tudi četrti blok, za peti blok pa pripravljajo temelje. Ta predel mesta bo zelo lep, saj bodo v ospredju visoke stavbe, v ozadju pa dom telesne kulture, nova šola in še dlje v ozadju z gozdovi porasel hrib. Za bloki, ki jih gradijo, in med domom telesne kulture pa je še vedno del neizsušenega Klunovega bajarja, v katerem je pravo leglo mrčesa in golazni. To veliko mlakužo bi bilo treba iz zdravstvenih razlogov zasuti z zemljo, ki jo na vse mogoče strani razvažajo pri izkopavanju temeljev za nove stavbe. Krajevna skupnost bi lahko malo več mislila o tem in ne samo čakala na to, kaj bo ukrenila občina. Klunov bajar pa je zadeva, ki bi sodila predvsem v pristojnost krajevne skupnosti.

■ GOSPODINJE SE PRITOŽUJEJO, da padajo saje iz tovarniških dimnikov daleč naokoli po mestu. Pritožbe so utemeljene in upravičene. V okolici industrijskih objektov ponekod res ni več mogoče sušiti perila, so pa celo dnevi, ko ne morejo prebivalci niti prezračiti stanovanj. Industrijski dimniki bi vsekakor morali biti zaščiteni po predpisih, da saj ne bi nosilo naokoli! Pristojni inšpekcijski organi naj ukrepajo!

■ UMAZANA OBLEKA ni v čast tistemu, ki jo nosi, to je že staro spoznanje. V Ljudski restavraciji se pritožujejo nad delavci, ki prihajajo dopoldne na malico v delovnih oblekah in plaščih. Oboje je nemalokrat polno oljnih madežev, sledovi pa ostajajo na stolih in zgodi se, da se madeži preselijo nato na obleke drugih gostov, ki sedajo na te stole. Preobleči delovne obleke pred dopoldansko malico menda ni tako težko! V restavraciji pa povedo, da so bili posamezni gostje na dobrohotna opozorila osebja zadirčni in da so celo grobi. Kulturno obnašanje je potrebno tudi pri jedi!

Neki bogat petersburški trgovec Schlimann po imenu je po sledovih starih homerskih spevov odkopal na maloazijski obali znamenito Trojo s Prijamovimi zakladi in grobnice bajeslovnih mikenskih kraljev, o katerih je bil svet dotlej prepričan, da so živeli samo v junaških pripovedkah. Srečni tuji arheolog je dokazal, da si slepi pevec Homer ni izmišljal praznih bajk, marveč le opeval starodavno junaško zgodovino. Schliemann je navdušil svet, tudi našo deželo in ji netil mlado ljubezen za arheološke skrivnosti.

Doma je nekaj časa hrupno odkrival davno preteklost iz jezikoslovja učeni župnik Trstenjak in netil rojakom rodoljubno domišljijo. Pričevanj je našel povsod, v prastarem indijskem sanskrtu in na domačih rimskih spomenikih, na katerih je imena božanstev razglašal drugega za drugim za slovanska. Skrivnostni bog Chartus, na primer, ki mu je mestni predstojnik rimskega Neviodunuma, na Krškem polju postavil kamnit daritven spomenik, je bil Čart ali Črt, bog naših slovanskih dedov.

Veličina pozabljene preteklosti je ohranjena v ljudski pesmi in izročilu, ki sta mu Trdina in Hudoklin povsod s peresom v rokah prisluškovala. Skrita je bila v ilirskih gomilah, ki jih je nedaleč od Gracarjevega turna, na bregovih Krke in v Vrhovskem borštu, odkopaval kustos ljubljanskega muzeja Schulz. Iliri pa so samo staro ime za Slovence, ki so od nekdaj bivali na tej svoji zemlji.

Na Gracarjevem turnu so ugibali o skrivnostih velike predzgodovinske gomile v dolini pod gradom. Trdina je napisal bajko Bratovska gomila in jo posvetil jetičnemu študentu. Vdajal se je ugankam Gorjancev, te »čudovite gore, ki ni odkrila vseh svojih skrivnosti nikomur, ne tujcu ne domačinu,« kot je zavzet zapisal v Gorski deklici. Jetični pesnik je ves v ognju zadel na rame težko rovačo in z zvestim učencem Kušljanom krenil nad grobove davne domače preteklosti. Učenca je ogrel za zgodovino in starinoslovje, da je preprosti krojaček z Loke, čigar sestra Katica je grajskim pospravljala in likala, potem zasanjan polegal po gorjanskih košenicah nad Grobišči in razmišljal o »temni preteklosti« neznanega ljudstva, čigar sledove je tam odkrival. »O, kako rad bi videl,« si je zapisal na doma sešite liste, »da bi vstal iz groba mrtvec ter mi pripovedoval in zopet pripovedoval vse dogodke od začetka pa do konca.« Nikoli ni znal oceniti, kako veliko in še vedno neizkoriščeno odkritje so mu razodeli tisti grobovi za zgodovino Langobardov, ki jih je imel sam, po Dežmanovem sporočilu, vedno za Alemane.

Zares, rodoljubni ogenj Rudeževega kulturnega ognjišča je daleč naokoli širil svojo plodno žlahtno toplino.

Pa je Trdinov pobratim Dragotin v začetku leta 1885 nenadoma umrl, star komaj 52 let. Stari profesor Trdina v večni zimski suknji je pretresen odšel. Jetični študent se je praznje oblekel, sedel za mizo in dejal materi: »Popoldne bom umrl, pojdite po gospoda!« Popoldne je legel, toda druge noge ni mogel več sam dvigniti na ležišče. Grajska Marica se je omožila v svet. Iliri so postali Slovencem tujci in tudi staroveški Črt v neviodunskih

Ribnica brez črnih gradenj

(Nadaljevanje s 1. str.)

nujno potrebno čimprej sprejeti, da bi lahko oddajali gradbena zemljišča interesentom, saj število zasebnih prosilcev za gradnje zelo hitro narašča.

Na tem zboru volivcev so bile pojasnjene tudi pravice lastnikov zazidalnih parcel, ki so bile nacionalizirane. Nekateri občani so takrat menili (ta mnenja so posredovali tudi časopisju), da razprava o teh pravicah ni pomembna, vendar se je prav zdaj pokazalo, da je pomembna, saj žele nekateri lastniki nacionaliziranih parcel na odvzetem oziroma odkupljenem zemljišču sami zidati, drugi pa žele te parcele čim dalj uživati in s tem zavirajo gradnjo po zazidalnem načrtu. Lastniki nacionaliziranih zemljišč si namreč napačno razlagajo nekatere predpise o nacionalizaciji (Ur. l. FLRJ 52 1958) in še posebej o triletnih pravicah bivših lastnikov nacionaliziranih parcel (da lahko rezervirajo svojo parcelo za lastno gradnjo — seveda, če izpolnjujejo določene pogoje). To »triletno« pravico imajo le lastniki nacionaliziranih parcel, ki so se po objavi občinske skupščine v letu 1959, ko je bila nacionalizacija zemljišč, priglasili kot interesenti za gradnjo na svojem nacionaliziranem zemljišču. V predpisanem roku pa so se priglasili le trije občani, ki jim ta pravica do danes ni ugasnila, ker je bil zazidalni načrt šele sprejet.

Predvidoma pa bo občinska skupščina vsaj delno ugodila tudi nekaterim občanom, ki izpolnjujejo pogoje, določene s predpisi, in ki so resni interesenti za gradnjo, čeprav so rok za uveljavitev »triletnih« pravic zamudili. Tem resnim interesentom bo šla verjetno občinska skupščina toliko na roko (dokončen sklep namreč še ni sprejet), da jim bo rezervirala njihovo zemljišče, vendar le za dobo enega leta. Tak sklep namerava skupščina sprejeti zato, da bi vsaj delno ugodila občanom, bivšim lastnikom, ki se resno interesirajo za gradnjo; po drugi strani pa bi zaradi časovne omejitve na eno leto preprečila morebitne špekulativne težnje, da bi lastniki zazidalne parcele še več let uporabljali za kmetijstvo, hkrati pa bi onemogočila interesentom, ki nimajo gradbenega zemljišča, gradnjo v Ribnici. Zgodilo bi se namreč lahko, da bi gradbene parcele v Ribnici ostale nezazidane, hkrati pa bi morali povečati gradnjo izven naselja.

O gradbenih problemih in drugih zadevah, ki zanimajo občane, in o prispevku za uporabo mestnega zemljišča, o komunalni ureditvi Ribnice, gradnji šole in drugem bo v kratkem v Ribnici še poseben razgovor z občani. Strokovnjaki že pripravljajo zanj potrebne analize. Na njem bodo skušali dati občinski organi odgovore na vsa vprašanja občanov.

Tri mrliške vežice

Lani so začeli na pokopališču v Sodražici graditi tri mrliške vežice. Dograjene bodo že letos. Dela je organizirala krajevna skupnost Sodražica, za gradnjo pa so prispevali občani in občinska skupščina.

Za praznik pripravljajo

V Loškem potoku se vneto pripravljajo na proslavo krajevnega praznika. Slavijo ga vsako leto 31. julija v spomin na tragični dogodek, ko so pred 24 leti laški okupatorji požgali vas Travnik in ustrelili prve talce. Letos nameravajo proslavljati še posebno slovesno. Na praznovanje, ki bo 31. julija, bodo povabili tudi bivše borce iz bližnjih krajev. —r

Velika vnema na gradbiščih

V zadjih dneh je začelo več zasebnikov v ribniški občini zidati hiše. Toliko vneme v zadnjih dveh letih še ni bilo. Graditeljev bi bilo še več, ko bi ne bilo težav s krediti.

Na letošnjem novosadskem sejmu od 14. do 24. maja so pritegnili posebno pozornost kupcev tudi izdelki Kovinskega podjetja iz Ribnice, ki je razstavljalo med drugim tudi kmetijske pluge (»Djuro«, »Mato«, »Juno«, vinogradniški in IKS dvobrazdni obračalni). Največ zanimanja je bilo prav za pluge, saj jih je samo podjetje »Agrotehnika« iz Ljubljane naročilo 3000, približno toliko pa tudi še kupci iz Hrvatske in Srbije. Naročila še vedno prihajajo. V Kovinskem podjetju že razmišljajo, če ne bi proizvajali le strojev, orodij in priključkov za kmetijstvo, medtem ko bi proizvodnjo gradbene in druge opreme omejili ali opustili. (Foto: J. Primc)

Ribniška zdravstvena služba

O ribniškem zdravstvenem domu je malokdaj slišati. Ustanovljen je bil 1955, od takrat naprej pa skrbi za zdravstveno varstvo prebivalcev občine Ribnica in dela kočevske občine (Srednja vas — Draga). V sestavu zdravstvenega doma je 14 enot, njihovi sedeži pa so v Ribnici, Sodražici in Loškem potoku. Lani je delalo v zdravstvenem domu 45 ljudi v rednem delovnem razmerju. Med njimi je bilo 5 zdravnikov, 1 stomatolog, 3 višji dentisti, 8 medicinskih sester itd. Letos so v domu zaposleni trije več.

Čeprav je zdravstvena služba delovala v okviru načrtov, le-teh niso mogli uresničiti v celoti. Naj omenimo, da je še vedno neurejeno plačevanje zobozdravstvenih storitev, ker se je material zelo podražil, ceniki pa so stari in so v rabi od leta 1962. Tudi osebni dohodki zdravstvenih delavcev niso popolnoma uskljajeni z dohodki enako kvalificiranih kadrov v gospodarstvu. Kljub vsemu pa je treba reči, da je zdravstvena služba v ribniški občini dosegla lepe uspehe.

V gozdovih dovolj lesa

Čeprav se je te dni začela košnja, je v gozdovih Velike gore in Travne gore zelo živo. Lanski vihar je podrl toliko drevja, da ga niso mogli pospraviti. Zato je še zdaj precej podrtega drevja in gozdni posestniki hite s spravilom ter upajo, da bo ves les še letos v dolini. Ker dopušča zakon prosto prodajo lesa, ki ga je podrl lanski vihar, se razvijajo živahne kupčije. Veliko lesa so pokupili hrvaški kupci, ki plačujejo hlode nad običajno tržno ceno. —r

Filatelistična razstava v Ribnici

V okviru praznovanj dneva mladosti je bila v prostorih vojaškega kluba ribniške garnizije filatelistična razstava. Priredilo jo je filatelistično društvo iz Kočevja. V 20 vitrinah je bila razstavljena tudi popolna zbirka jugoslovanskih znamk, izdanih po letu 1945, ki jih je razstavil Andrej Arko. Veliko zanimanje je vzbudila tudi njegova zbirka znamk z motivi iz živalskega in rastlinskega sveta. Mladinec Mitja Hribar je razstavljal znamke s športnimi motivi, izdane ob olimpijskih igrah. Pred otvoritvijo razstave je mladim pripadnikom garnizije spregovoril o razvoju poštne znamke ter o filateliji Andrej Arko. Na razstavi je bilo organizirano tudi strokovno vodstvo. Upamo, da bo razstava spodbudila ribniško mladino, da se bo tudi ona lotila zbiranja znamk, saj je bilo v Ribnici včasih zelo delavno filatelistično društvo.

-ko

V Žimaricah nov most

Pred kratkim je Cestno podjetje Novo mesto zaprlo za promet cesto Sodražica — Nova vas, ker delajo v Žimaricah nov betonski most. Cesta bo zaprta predvidoma do konca meseca. Obvoz je preko Loškega potoka.

KS o vseh zadevah

Na zadnjem sestanku krajevne skupnosti Sodražica so občani poslušali informacijo o gospodarjenju v domačih obratih oziroma podmjetjih in razpravljali o delu krajevne skupnosti. Prisotni so poudarili, naj bi imela krajevna skupnost čimveč lastnih dohodkov in bila tako gospodarsko samostojnejša. Na sestanku so izdelali tudi predlog za razdelitev stanovanj v poslovno-stanovanjski stavbi v Sodražici.

Pobalini delajo škodo

Neznani zlikovci so pred nedavnim poškodovali nekaj okrasnih dreves v Ribnici. Drevju so olupili skorjo. Pobalini so bili najbrž mlajši ljudje, zaslužijo ostro grajo za škodljivo početje!

Ribnica prvak v ligi

5. junija si je Ribnica z zmago na prvenstveni rokometni tekmi zadnjega (XX.) kola ljubljanske conske lige, zagotovila 1. mesto. S tem je dobila pravico nastopati na tekmovanjih slovenske rokometne lige. Tekmovalna sezona 1965/66 je končana, Ribnica pa je s 27 točkami od 32 dosegljivih postala prvak.

Odločilno tekmovanje, na katerem se je ribniško moštvo maščevalo za jesenski poraz, je bilo v Radečah. Ribnica je prepričljivo zmagala z rezultatom 20:13 (8:6). Za Ribnico so nastopili Lovšin, Šilc, Radič, A. Ponikvar, F. Ponikvar, Andoljšek, Metalič, M. Švigelj, Abram, Mikulin in V. Švigelj, za Radeče pa: Plnovšek, Pergar, Gospodarič, M. Mrežar, J. Mrežar, Koren, Sotlar, Sotošek, Matko in Kralj. Igra je bila zelo lepa, sodil pa je dobro sodnik Filip Žibret iz Trbovelj. F.

Sektorska konferenca ZK v Vas – Fari

Pred kratkim je bila v Vas-Fari sektorska konferenca članov ZK, na kateri je bilo največ govora o naši gospodarski reformi. V razpravi so komunisti razpravljali tudi o problemih Obkolpja kot škodi po divjadi, kooperaciji (ki je slaba na območjih, kjer so majhni tržni presežki) in o šolstvu.

Kočevski kegljači

Pri srečanju kegljačev, starih nad 50 let, v Kranju so kočevski kegljači dosegli kar lep uspeh. V ekipnem tekmovanju 4 x 100 lučajev so dosegli s 1513 podrtimi keglji 4. mesto med 12 moštvi. Najboljši je bil Jože Stopar s 404 kegljii, nato so se pomerili še v kegljanju posameznikov v 100 lučajih. Najboljši je bil Peter Šobar s 396 kegljii.

Ženska ekipa je tekmovala z žensko reprezentanco občine Delnice. Tekmovale so ekipno v 6 x 100 lučajih. Zmagale so kočevske tekmovalke z 80 kegljii razlike. Med kegljavkami Kočevja je bila najboljša Potočnikova s 384 kegljii in Henigmanova s 382 kegljii. Nastopila ni Šercerjeva, naše kegljačice pa so zmagale, čeprav je bila v ekipi Delnic tudi ena državna reprezentantka.

A. ARKO

KB LJUBLJANA

KREDITNA BANKA IN HRANILNICA podružnica v Kočevju in ekspozitura v Ribnici

vas vabita, da vlagate pri njima vezane vloge.

Kdor bo vložil do 31. avgusta letos 2000 Ndin ali več na odpovedni rok nad eno leto, bo sodeloval pri nagradnem žrebanju, ki ga razpisuje KREDITNA BANKA IN HRANILNICA Ljubljana, kamor spadata tudi podružnica v Kočevju in ekspozitura v Ribnici.

Dobitki so:

TRAKTOR
2 HLADILNIKA
2 TELEVIZORJA
5 PRALNIH STROJEV
10 TRANSISTORJEV
10 KOLES
10 MIKSERJEV

Na lanskoletnem nagradnem žrebanju je dobil prvo nagrado avto FIAT 1300, vlagatelj iz Kočevja, več manjših dobitkov pa so dobili vlagatelji z območja podružnice KB Kočevje in ekspoziture KB v Ribnici.

SGP »GRADBENIK« — Ribnica

OPRAVLJA VSA GRADBENA DELA IN PRODAJA GRADBENI MATERIAL NA DROBNO.

SPREJEMAMO TUDI TUJA PLAČILNA SREDSTVA (DEVIZE) IN NUDIMO PRI TEM

10-ODSTOTNI POPUST.

REŠETO

razvalinah na Krškem polju se je brezčutno porimljanil v Charitusa, kot je odločil učeni Mommsen. Ostala pa je nepojasnjena skrivnost samotne Bratovske gomile v dolini pod sivim gradom.

Na grajska vrata je potrkal novomeški okrajni glavar baron Rechbach in naročil: »Pripravite sobe za vojvodinjo Mecklenburško in njeno spremstvo. Prišla bo odkopat Bratovsko gomilo. Nadeja se, da bo morda v njej našla srebrno čelado, ki jo že dolgo išče, da bi jo podarila pruskemu princu prestolonasledniku.«

»Kako Mecklenburška?« se začudi novi gospodar gradu Josip Rudež, sin Trdinovega pobratima. »Saj nisem nikomur dovolil kopati.«

Okrajni glavar je odrevenel. »Vi se drznete vojvodinji ugovarjati?«

O visoki plemkinji, ki je posebno dragocene arheološke zaklade dvigala iz grobov baje ponoči v krvavordečem svitu bakel, so šepetali, da je nezakonska hčerka cesarja Franca Jožefa. Zamerjati se ji, bi bilo zares norost — ali pa morda pogum rodoljuba, ki je hotel gomilo rešiti domačemu raziskovalcu.

»Torej zares ne dovolite?« vpraša glavar, ki se mu ježe lasje.

»Ne dovolim!« je dejal graščak odločno. Zato so ga poklicali k vojakom in ga je veljalo mnogo denarja za cesarsko vojno posojilo, da se je odkupil.

Pa se je za glavarjem oglasil na gradu tudi Hudoklinov učenec Kušljan z Loke.

»Ali bi smel odkopati Bratovsko gomilo?« je vprašal graščaka.

»Seveda, kar poizkusi!« mu spodbudno reče prijazni Rudež.

Ignac Kušljan je od takrat, ko sta z jetičnim pesnikom prvič v romantičnem navdušenju nevedna vihtela svoje rovače, doživel marsikaj. Obiskal ga je kustos Deželnega muzeja Alfonz Müllner, ki se je sto kilometrov daleč dva dni cijazil na zapravljivčku in spotoma za cesto pasel konja. Krojača je, kot je pač vedel in znal, podučil, kaj je arheologija in kako ji je treba služiti; da naj si tudi sešije zvezek in vse, prav vse, do zadnje znamke na pismu zabeleži. Vse zanimivosti naj mu poroča v Ljubljano.

O Kušljanu je pozneje slišal tudi Kustos Dvornega muzeja na Dunaju Jozef Szombathy in ga dvakrat obiskal na Dolenjskem. Povabil ga je na Dunaj, mu podaril bahato zlato uro z debelo verižico in ga naučil znanstvenega odkopavanja, o kakršnem še niti kustos Müllner niti profesor Rutar nista dosti vedela. Z novim orodjem in boljšim znanjem je Kušljan odkopal veliko keltsko grobišče blizu tam v Gorjancih, kjer je nekoč sanjal o Alemanih in si vroče želel, da bi mrtvec vstal iz groba in mu »pripovedoval in zopet pripovedoval vse dogodke od začetka pa do konca«.

Na Bratovski gomili pod Gracarjevim turnom mu usoda ni bila prijazna. Teden dni je lilo iz zastrtega neba, kot da bi neznane sile hotele kopača pregnati in obvarovati skrivnost gomile. Kušljan je posedal na gradu in tarnal: »Ni mi usojena.« Vendar je vztrajni raziskovalec nazadnje le dognal: Bratovska gomila je priroden kamnit griček, ki gleda iz tisočletnih naplavin.

Še zadnja bajka od Dragotinovega kulturnega ognjišča se je razblinila v lep spomin. Neobledelo se je ohranilo na sivem gradu samo staro rodoljubje, ki so ga bili Rudeževim netili okorni pevec Vodnik, Hrvat Vraz, Jakob Zupan, učeni Žiga Zois, nesmrtni doktor Prešeren, poljski izgnanec Korytko, čudaški Trdina in domači jetični pesnik iz Stare vasi, ki sta mu Ljubljanski zvon in Slovenski biografski leksikon ob smrti posvetila nekaj toplih vrstic brez pripombe, da so mu pozneje, ko se ni mogel sam več braniti, brezsrčno pokradli literarno žetev.

V vsej tej gracarski preteklosti je dovolj pojasnila, zakaj je vdova po Dragotinovem sinu v aprilu 1942 kupila prvim upornikom v Gorjancih vola; zakaj je z družino morala stati pred puškami legistov, ki so ji v službi tujca nasilno zasedli grad; zakaj je pogumno tvegala, da je od nesrečnikov, ki so jih zvezane v gozdni grapi Tolstega vrha postrelili in jim s krampi razbili glave, rešila vsaj terenskega sekretarja Osvobodilne fronte; zakaj je bilo naposled tako težko rešiti vnukinjo Vito iz brloga Wolbangove »črne roke«, iz katerega so izginjale žrtve ponoči brez postav in sodnika.

S tem zaključujemo podlistek GRADOVI UMIRAJO; avtor je namreč poglavje z zgodovinskim pregledom in posebnimi okoliščinami, v katerih so se lastniki dolenjskih gradov znašli v zadnjih letih pred drugo svetovno vojno, zaključil z zgornjimi vrsticami. Medtem je tovariš Ivo Pirkovič podatke o življenju posameznih fevdalcev na podlagi novih dognanj ponekod že razširil in dopolnil z zanimivimi dejstvi, ki še nazorneje prikazujejo začetek končnega razpada fevdalizma na Dolenjskem. Kakor smo poročali že 24. februarja letos, je podlistek GRADOVI UMIRAJO samo poglavje daljšega dela o zgodovini leta 1941, ki ga pi še naš rojak tovariš Ivo Pirkovič. V imenu številnih bralcev našega tednika, ki so z velikim zanimanjem prebirali dosedanje podlistke, se mu toplo zahvaljujemo za pozornost, ki jo izkazujejo našemu domačemu tedniku.

UREDNIŠTVO

Z letalom bolhaču na pomoč

S prvim poslovnim poletom rešili 2 milijona

»Halo! Tam KRKA-Novo mesto?«

»Da. Kaj želite?«

»Tukaj Zadar. Sušilnica stoji, pokvarila se je avtomatika . . .«

»Koliko cveta pa imate obranega?«

»Dva vagona . . .«

Tak telefonski pogovor je tekel v četrtek, 2. junija, nekaj po sedmi uri zjutraj med Novim mestom in Zadrom, kjer ima KRKA, tovarna zdravil, svojo sušilnico za predelavo bolhača. Dva vagona bolhača sta vredna 4 milijone dinarjev. Če cvet ni posušen takoj potem, ko je obran, prične piritrin v njem fermentirati in vrednost predelka naglo pada. Če bi s sušenjem zamudili samo 24 ur, bi se odstotek piritrina zmanjšal na pol ali z drugo besedo za 2 milijona dinarjev. Med tem pa je v polnem zamahu obiranje bolhača po vsej zadrski okolici in trajnejša okvara sušilnice bi KRKI prinesla lahko tudi desetmilijonsko škodo.

Sušilnico je, razen gradbenih del, izdelalo in montiralo zagrebško podjetje VENTILATOR. Ogrevana je z mazutnimi gorilniki, ki jih kontrolira posebna avtomatska naprava.

»Halo! Tam VENTILATOR-Zagreb?«

»Izvolite?«

»Tu KRKA. Novo mesto. Sušilnica v Zadru se je ustavila . . .«

Od Zagreba do Zadra je po cesti 408 km. Avtobus odpelje iz Zagreba zvečer in pride drugo jutro v Zadar. S tem je že zamujen en dan in izgubljen en milijon dinarjev zaradi manjšega odstotka piritrina . . .

»Halo, Dolenjski letalski center?«

»Prosim?«

»Tu KRKA. Naročamo poslovni polet v Zadar.«

»Kdaj?«

»Takoj!«

Vreme je bilo ugodno.

»Halo, letališče Brnik? Kontrola leta?«

»Da.«

»Tu Dolenjski letalski center. Najavljamo polet športnega letala YU-CVP čez Zagreb do Zadra. Prosimo za meteorološke podatke.«

Ob 9. uri 52 minut se je na letališču v Prečni dvignilo rumeno-modro letalo LIBIS 180 s pilotom Francem Klemenčičem. V Zagrebu je pristalo na športnem letališču Lučko ob 10. uri 16 minut. Tu sta ga čakala monterja VENTILATORJA z rezervno avtomatsko napravo za sušilnico. Vkrcali so jo v dobrih 20 minutah in ob tri četrt na enajst je novomeški LIBIS že brnel proti sončnemu jugu. Pod njim so valovili široki hrvaški gozdovi, iz katerih so približno na pol poti do Zadra zablestela Plitvička jezera. Letalo se je pričelo vzdigovati na višino 1700 m, saj je moralo preleteti ostre grebene Velebita.

Ob 11.48 so pristali v Zadru, kjer so letališke oblasti poskrbele za prevoz monterjev do KRKINE sušilnice. Ob treh popoldne je sušilnica spet pričela požirati lese z bolhačevimi cvetovi. V eni uri jih posuši 7 ton!

Monterja sta ostala v Zadru, če bi sušilnica morda še kaj nagajala, LIBISU pa so napolnili tanke z gorivom in pet minut čez dve je že pival nad Zadrom proti severu — proti domu. Bil je lažji in z lahkoto je dosegel višino 2300 m. Nad Velebitom so bili izredno ugodni pogoji za jadranje. Pod njim so ostajali Gospić, Gacko polje, Ogulin, Vinica, Črnomelj in končno še Novo mesto! Pristal je ob 15. uri 21 minut.

V trikotniku Novo mesto—Zagreb—Zadar—Novo mesto je pilot Klemenčič preletel 445 km. KRKA bo plačala stroške poleta po 200 S-DIN kilometer ali 89.000 Sdin.

Prvi poslovni polet je Dolenjskemu letalskemu centru in KRKI popolnoma uspel. Marsikdaj bi tudi kakšno drugo podjetje rešilo svoje posle po hitrejši poti — z letalom. Treba se je seveda znajti in imeti nekaj posluvnega duha. LIBIS 180 je pripravljen . . .

M. MOŠKON

Izredna ribiška sreča se je 1. junija nasmehnila Alojzu Medicu z Ragovske 21 v Novem mestu. Ko je popoldne namakal trnek v Krko pri Mačkovcu, je iznenada začutil, da je prijela večja riba. Po 20-minutnem dokaj dramatičnem boju je potegnil na suho 11,50 kg težkega krapa. To je doslej njegova največja ribiška trofeja, v posebno čast pa si lahko šteje to zmago tudi zato, ker je krapa-velikana, s katerim ga vidite na gornji sliki, ujel s 0,25 mm najlon vrvico! (Foto: Miloš Jakopec)

Za hojo po Luni

Sovjetski vesoljarji preučujejo hojo kengurujev. Da bi se laže premikali po Lunini površini, jih bodo opremili s posebnimi škornji na vzmeti; v njih trenirajo že sedaj in pri tem oponašajo avstralske sesalce.

Blizu 500 gledalcev se je od srca nasmejalo in zahvalo na tekmi debelih in suhih Mirenčanov, ki je bila na praznični dan popoldne. Sodnik je prijezdil na oslu. Namesto običajne piščalke je imel trobento. Zdravnik je onemoglim nudil prvo pomoč z velikimi injekcijami okrepčilne pijače. Na sliki je prihod na bojne poljane (Foto: V. Juvanc)

Matija in Marija 60 let v jarmu

Matija je v mladosti trikrat rudaril v Ameriki, sicer pa je šival obleke, sekal les v hrvaških gozdovih in bil med NOB prijatelj partizanom — Z 90 leti je bil Benčinov oče še kolesar, šivanka pa je šele nedavno opustil — Žena Marija je bila zvesta družica in dobra mati

92-letni Matija in 81-letna Marija Benčina iz Travnika pri Loškem potoku sta 28. maja praznovala 60-letnico skupnega življenja. Vseskozi sta si ostala zvesta v vseh krizah in težavah in jubilej dočakala čila in zdrava. Imela sta osem otrok; trije so umrli v rani mladosti, dva med vojno. Sin je padel v bojih z Nemci leta 1944 na Štajerskem kot borec 14. divizije.

Oče Matija se je v mladosti izučil za krojača. Ker je bil zaslužek bolj pičel, se je trikrat napotil čez »veliko lužo« in delal v ameriških rudnikih. Ko se je vrnil iz Amerike, je pozimi sekal les v hrvaških gozdovih.

Benčinova družina je med NOB sodelovala s partizani. Dva sinova sta bila že 1941 med prvimi upornimi Travničani. Pomagala sta tudi oče in mati. Julija 1942 so Benčinov dom zažgali Italijani. Čeprav je bila brez vsega, ni klonila. Ta čas je oče veliko šival za partizane.

Dom je Benčinova družina obnovila šele po vojni. Oče Matija je veliko pomagal sinu Francetu, ko je bilo treba pozidavati. Pomagal je, kjerkoli je mogel.

Matija je še do nedavnega vlekel šivanko, kolesariti pa je nehal, ko mu je bilo že 90 let.

Marija je bila Matiju zvesta družica in otrokom dobra mati.

Ob njunem lepem jubileju jima iskreno čestitamo in želimo, da bi zdrava dočakala še dolgo let.

—r

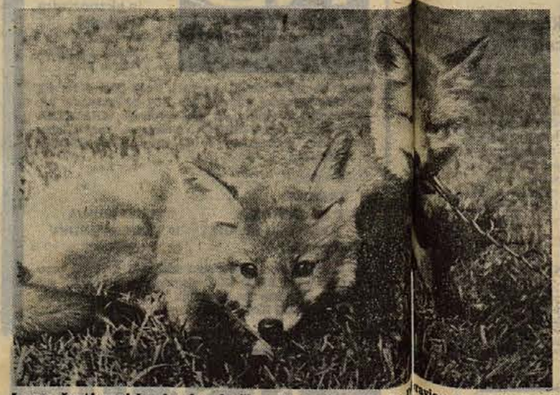

Lovec šentjernejske lovske družine Franc Bambič iz Mokrega polja je pred dnevi našel lisičje gnezdo. V njem je bilo poleg mladih zvitorepk tudi z verigo okrog vratu še zamikalo, da bi se pognali za lepim kurjim bedr[illegible] (Foto: Polde Miklič)

Žena v letu 2000

Po mnenju ameriških znanstvenikov bodo žene v letu 2000 zelo mišičaste in inteligentne. Medtem ko bodo moški nenehno fizično propadali, se bodo žene razvijale fizično in duševno.

Po podatkih ameriške statistike bodo žene v letu 2000 številčno v premoči: leta 2000 bo 5,4 milijarde ljudi, od tega bo tri milijarde žensk.

Leta 2000 bo povprečna Američanka visoka 1,80 m in bo imela atletske mišice. Za leto 2300 pa predvidevajo ameriški znanstveniki ženo, ki bo višja od dveh metrov in bo doživela starost 110 do 120 let.

Že današnje ameriške statistike dokazujejo, da so moški pričeli propadati. Znanstvenike je že pričelo skrbeti, ali se bodo čez 45 let še mogli razmnoževati. Ugotavljajo, da bo po vsej verjetnosti edini izhod »dojenček iz epruvete«! Tega, kakšen bo [illegible] videti povprečen mo[illegible] si znanstveniki še ne [illegible] povedati javnosti . . .

domači vrtiček

Javil se je na razpis . . .

[illegible]ljska zadruga Novo [illegible] je pred nedavnim ob[illegible] razpis za 2 poslovodji. [illegible] bi potrebovali v Skoc[illegible] dnjega pa v Brusni[illegible]. Za mesto poslovodje v [illegible]ch se je potegoval tu[illegible]di, ki je svojo vlogo [illegible]il takole:

Dolgoletno prakso v tr[illegible]em si pridobil vse [illegible]kar ga en trgovec ra[illegible]sretu in pozneje v ne[illegible]ej gotovo tudi v ne[illegible]ki kšeftajo za bone in [illegible]marke . . .

Samskega stanovanja ne [illegible]abil, rajši bi v Bru[illegible]kar pod češnjami ži[illegible]o pravijo, da so tam [illegible]selo dobre in sočne!

Prepričani, kjer delam zdaj, [illegible] kar se trgovskega du[illegible]a, v vseh branžah ved[illegible]ščece, ker mi stari tr[illegible]e krademo!«

[illegible]ko je bilo s tem kandi[illegible]e ne moremo pove[illegible]er razpisna komisija [illegible]zasedala . . . Moram pa [illegible]da mu želimo vso sre[illegible]

mi bomo skušali biti tudi v vročih mesecih zanimivi zlasti na tejle strani, čeprav morda z malo manjšim številom nagih telesc. Posebno radi bi objavili najrazličnejše domače zanimivosti in vabimo bralce, da nam pri tem pomagajo.

Na gornji sliki: »polonca kopija« znane ameriške filmske igralke Jane Fonda. Tako vsaj trdi režiser Roger Vadim, ki je namenil tej deklici tiste »odkritosrčne« prizore, ki bi sicer njegovo ženo Jane Fonda preveč utrujali.

Spodaj pa je ena izmed lepotičk, ki vsako leto iščejo na pesku canneske plaže svoj kruhek; mlada Nemka Heidi Hochscheid bi se seveda tudi rada uvrstila med filmske »špice«, morda pa bo tudi — kot toliko drugih — utonila v pozabo . . .

Čas kislih kumaric se bliža . . .

Poletje je pred durmi in časniki že objavljajo več lepotic kakor navadno — zaradi »ljube visoke naklade« bi tudi samemu vragu izpulili rep, če bi bilo potrebno . . . No,

Mrtvi prašič zakrivil nesrečo

Miro Grgurić iz Koprivnika je 17. maja ob 19. uri peljal na mopedu proti Brezovici crknjenega prašiča, da bi ga nekje zakopal. Med vožnjo je 40 kilogramov težki »mrlič« zlezel nekoliko preveč na levo, moped pa je začelo zanašati, nato pa se je prevrnil. Mopedist je bil hudo poškodovan (zlom ključnice itd.) in prepeljan v ljubljansko bolnišnico.

Dolenjska banka in hranilnica Novo mesto

Trdinova 2

razpisuje

nagradno žrebanje

za vlagatelje, ki vlagajo pri Dolenjski banki in hranilnici Novo mesto in njenih poslovnih enotah v Krškem, Metliki in Trebnjem.

1. 15 denarnih nagrad

po 100 ND prejmejo vlagatelji, ki bodo imeli na dan 30. 6. 1966 na svoji hranilni vlogi pri banki ali pri njeni poslovni enoti v Krškem, Metliki in Trebnjem 500 ND ali več.

2. 11 praktičnih nagrad

prejmejo vlagatelji, ki bodo imeli na dan 30. 6. 1966 na svoji hranilni vlogi pri banki ali pri njeni poslovni enoti v Krškem, Metliki ali Trebnjem najmanj 1.500 ND, vlogo pa vezano na odpovedni rok 13 mesecev ali več.

Praktične nagrade so:

televizor »RR Niš« - šivalni stroj »MIRNA« - 2 radioaparata »RR 240« - in 7 transistorjev »DELUX«.

Vloge vseh vrst sprejema in izplačuje **Dolenjska banka in hranilnica (prej Komunalna banka) Novo mesto, Trdinova 2** in njene poslovne enote v **Krškem, Metliki in Trebnjem** in jih obrestuje:

— vloge na vpogled — avista: 5 odst. na leto,
— vloge, vezane na odpovedni rok ali oročene od 3 do 24 mesecev: 6 odst. na leto,
— vloge, vezane na odpovedni rok ali oročene nad 24 mesecev: 7 odst. na leto.

Nagradno žrebanje bo 11. julija 1966.

Vlagajte pri Dolenjski banki in hranilnici Novo mesto in njenih poslovnih enotah v Krškem, Metliki ter Trebnjem, kjer so vaši prihranki smotrno naloženi!

DOLENJSKA BANKA IN HRANILNICA NOVO MESTO

SMEH STOLETIJ

Tizian, slavni predstavnik beneške slikarske šole, je priredil gostijo, na kateri so se udeleženci prav dobro zabavali. Ko pa so zvedeli, da so bili stroški te zabave zelo majhni, so začeli svojega gostitelja javno zasmehovati.

Tizian je to zvedel in sklenil, da se bo maščeval. Povabil je iste goste na novo pojedino. Vsi so prišli in pričakovali nekaj posebnega. Takoj pa so opazili, da ni nobenih priprav za gostijo. Tizian je vzel dragoceno oblačilo, vredno pet sto cekinov, ki mu ga je podaril kralj Karel V., in svojo najnovejšo sliko, vrgel oboje v peč in dejal:

»Prijatelji, kakor sem zvedel, cenite zabave po stroških, ki jih zahtevajo. Upam, da so bili danes stroški dovolj veliki in da ste zdaj zadovoljni.«

Nato se je od njih poslovil.

*

V poltemi kraljeve palače je opat Galiani opazil mikavno žensko postavo. Ker je bil prijazen človek, se ni mogel premagati, da je ne bi, ko je prišla mimo, vščipnil za okroglo zadnjico. Ko se je dama obrnila, je silno prepaden spoznal v njej kraljico. Vendar ni izgubil prisotnosti duha, pokleknil je in dejal:

»Veličanstvo, če je vaše srce tako trdo kot tista stran vašega telesa, ki sem jo imel čast potipati, sem izgubljen!«

*

Pesnik Torquato Tasso je imel v mladosti veliko veselje do filozofskega študija. Oče se je zaradi tega jezil in mu ob vsaki priložnosti očital, da mu filozofija ne bo dala kruha. Toda Tasso ni odnehal.

Ko se je oče zaradi tega močno razburil, je začel kričati:

»Kaj ti koristi ta tvoja filozofija?«

Tasso pa je mirno odgovoril:

»Pomaga mi vsaj s potrpljenjem prenašati vašo jezo, dragi oče!«

Maigret se boji

G. SIMENON

49

»Malo prej sem vam rekel, da prvo hudodelstvo ni negibno bilo delo blazneža. Dodal sem, da sta bili drugi dve hudodelstvi storjeni z določenim namenom, po naravnost peklenskem premisleku.

»Vendar se ne bom čudil, če bodo psihiatri ta premislek imeli za znamenje blaznosti, za nekakšno posebno blaznost, ki je bolj pogosta, kot si ljudje mislijo, in ki se ji pravi paranoja.

»Šte brali knjige, ki jih vaš sin gotovo ima v svoji delovni sobi?

— Včasih sem jih prelistaval.

— Morate jih brati znova.

— Menda ne trdite, da sem . . .

— Ne trdim ničesar. Včeraj sem vas videl kvartati. Videl sem, kako ste zmagali. Gotovo ste prepričani, da boste v tej igri zmagali enako.

— Jaz ne igram nobene igre.

Ugovarjal je medlo, na dnu srca pa mu je bilo všeč, da se Maigret toliko ukvarja z njim in posredno izraža spoštovanje do njegove spretnosti.

— Čutim, da vas moram posvariti pred napako, ki je nikar ne delajte. Nič bi se ne uredilo, ravno narobe, če bi prišlo do novega pokola ali tudi do enega samega hudodelstva. Me razumete, kaj hočem povedati? Kot je udaril vaš sin — blaznost ima svoja pravila, svojo logiko.

Še enkrat je Vernoux odprl usta in komisar mu še zmerom ni postil govoriti.

— Končal sem. Odpotujem z vlakom ob pol desetih in moram še pred večerjo pospraviti kovček.

Vernoux ga je zmedeno, razočarano gledal, ne da bi še kaj razumel, naredil je gib, kot da ga hoče zadržati, ampak komisar je stopil k vratom.

— Bom že sam našel.

Potreboval je nekaj časa, potem je našel kuhinjo, iz katere je z vprašujočimi očmi planil Arsen.

Maigret mu ni rekel nič, krenil je po glavnem hodniku, sam odprl vrata, ki jih je hišnik za njim zaprl.

Na pločniku nasproti so bili samo še trije ali štirje trgovatni radovedneži. Ali bo nocoj odbor budnosti patruljiral še naprej?

Skoraj se je že napotil proti sodišču, kjer so najbrž še kar imeli sejo, se odločil storiti, kot je pravkar rekel, in pospravil kovček. Nato se mu je zahotelo, ko je prišel na ulico, da bi popil kozarec piva, in se usedel na teraso Kavarne pri pošti. Vsi so ga gledali. Govorili so tiše. Nekateri so začeli šepetati.

Popil je dve veliki, počasi, z užitkom, kot da bi bil na kaki terasi na Velikih bulvarjih, in nekaj staršev se je ustavilo, da so ga pokazali svojim otrokom.

Videl je učit lja Chalusa, ki je stopal mimo v družbi z nekim debelušnežem in mu, mahaje z rokami, nekaj pripovedoval. Chalus ni videl komisarja in oba človeka sta izginila za vogalom ulice.

Bila je skoraj tema in terasa je bila že prazna, ko se je s težavo vzdignil in se napotil na Chabotov dom. Ta mu je prišel odpret, ga zaskrbljeno pogledal.

— Spraševal sem se, kje si.

— Bil sem na kavarniški terasi.

Obesil je klobuk na obešalnik, zagledal v jedilnici pogrnjeno mizo, vendar večerja še ni bila pripravljena in prijatelj ga je najprej popeljal v pisarno.

Po precej dolgem molčanju je Chabot zamrmral, ne da bi Maigreta pogledal:

— Preiskava se nadaljuje. Videti je bilo, kot da pravi:

» — Zmagal si. Vidiš, nismo taki strahopetci.«

Maigret se ni nasmehnil, narahlo je prikimal v potrditev.

— Od zdajle je hiša v Rabelaisovi ulici pod nadzorstvom. Jutri začnem zaslišavati služinčad.

— Saj res, še pozabil ti bom tole vrniti.

— Zares odpotuješ nocoj?

— Moram.

— Rad bi vedel, ali se nam bo nazadnje posrečilo to zadevo rešiti.

Komisar je medtem položil na mizo svinčeno cev, prebrskal žepe in prinesel na dan Arsenovo pismo.

— Kaj pa Luiza Sabati? — je vprašal.

—Kot kaže, je izven nevarnosti. Rešilo jo je to, da je bruhala. Malo prej je jedla in prebavljanje se še ni začelo.

— Kaj je rekla?

— Odgovarja v enozložnicah.

— Je vedela, da bosta umrla oba?

— Je.

— Je bila na to pripravljena?

— On ji je rekel, da jima nikoli ne bodo pustili, da bi bila srečna.

— Ji ni omenil treh hudodelstev?

— Ni.

— Tudi očeta ne?

Chabot ga je pogledal v oči.

— Misliš, da je on?

—Maigretu so samo utripnile veke.

— Je blazen?

— To bodo presodili psihiatri.

Činč na sledi

BRODAR - JEZERNIK:

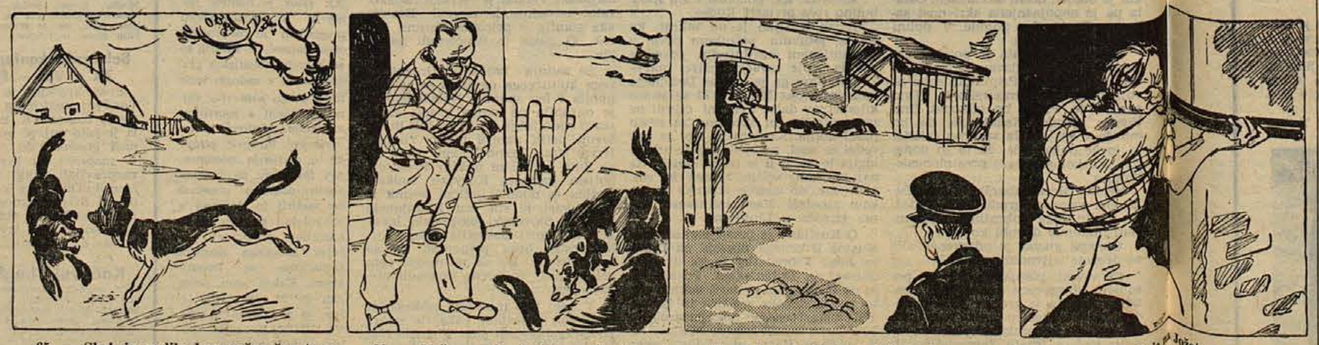

65. — Sled je vodila kar počez čez travnike, obrašČene z redkimi grmi in hrastovimi drevesi. Za nizko vzpetino je stala samotna, na pol razpadla hiša. Činč se je nameril naravnost tja. Jože se je ustavil in ga potegnil nazaj. Trenutek je pomišljal, nato pa mu je odpel dolgi vodniški jermen. Imel je nedoločen občutek, da ne pojde vse gladko. Činč je planil proti hiši. Bil je komaj nekaj metrov oddaljen od nje, ko se je pojavil izza vogala tršat mešanec in se z divjim renčanjem vrgel nanj. Činč se je spretno umaknil in napadel sam. Toda mešanec ni bil nič manj uren in je vešče sprejel napad.

66. — Mešanec ni v bojni spretnosti prav nič zaostajal za Činčem. Oba sta že krvavela na več mestih. Mešanec je spet naglo planil naprej in šavsnil po Činčevem vratu. Činč se je sicer umaknil, vendar premalo, in mešanec je pograbil njegov usnjeni ovratnik. Z vso silo je stisnil in potegnil. Činču je začela pohajati sapa, pred očmi mu je plesala rdečkasta megla. V tem se je pojavil na pragu brazgotinasti neznanec s težkim kolom v roki. Krepko ga je prijel in čakal ugodnega trenutka, da bi lahko z vso silo zamahnil po Činču, ne da bi poškodoval lastnega psa.

67. — Jože je bil še kakih dvajset metrov oddaljen od hiše in je videl, kako se je pojavil na pragu neznanec s kolom. Opazil je tudi, da Činč peša v mešančevem prijemu. »Činč! Drži se!« je zavpil in se v dolgih skokih pognal naprej. Ko je neznanec slišal Jožetov klic, je dvignil glavo in divje zaklel. Videl je miličnika, kako teče proti hiši, in sklenil na kratko opraviti z njim. Drugi so namreč precej zaostali in jih je vzpetina še popolnoma zakrivala. Skočil je v hišo ter se v naslednjem trenutku spet pojavil na pragu z lovsko puško v roki.

68. — Nameril je [illegible] Jožeta in sprožil. Miličnik je pravočasno [illegible] nevarnost in se naglo umaknil za [illegible] Krogla je srdito žvignila mimo [illegible] ušesa. Činč je pobesnel, ko je zaslišal strel. Napel je poslednje sile, da bi se [illegible] mešancu. Ta je hotel njegov namen [illegible] in se je še krepkeje zagrizel [illegible] ovratnik. To je odločilo izid boja. [illegible] je pod ostrimi mešančevimi zobmi zomi[illegible] popustilo in ovratnik se je strgal. Činč [illegible] globoko požrl sapo, mešanec pa je odlet[illegible] po tleh. Brzgotinec je medtem repetiral [illegible] nameril vdrugič.

S sarajevskega sodišča: »Imate kakšen zatožni naslanjač za tovariša predsednika?«

Zobna ambulanta v Cerkljah odprta

V Cerkljah ob Krki so končno le dobili zobozdravnika. Dolgoletne želje številnih občanov so se izpolnile. Trikrat na teden prihaja tja stomatologinja dr. Nada Vlaisavljević Kobalova z asistentko Danico Djelićevo.

Zobna ambulanta je odprta vsak ponedeljek in petek od 7.00 do 13.00 ure in vsako sredo od 15.00 do 19.00 ure. Petki so namenjeni samo šolski mladini. Vzgojitelji in starši so to odločitev zdravstvenega doma v Brežicah sprejeli z velikim zadovoljstvom. Niti odraslim niti otrokom se ne bo več treba voziti v Brežice, kjer so čakalnice že tako prenapolnjene. V Cerkljah bodo razen tega laže prišli na vrsto in izguba časa bo veliko manjša.

Na krajevnem uradu smo zvedeli, da pacientov ne bo manjkalo, saj obsega cerkljanski okoliš 16 vasi. V obnovljenem zdravstvenem domu imajo zdaj splošno in zobno ambulanto, redno pa prihaja tja tudi specialist v posvetovalnico za žene in posvetovalnico za otroke.

Pogled v zobno ambulanto v Cerkljah. Dr. Nada Vlaisavljević Kobalova sprejema ob petkih samo otroke. Pri delu ji pomaga asistentka Danica Djelićeva. (Foto: Baškovič)

Obiščite baletni večer!

Društvo prijateljev mladine iz Brežic vabi v soboto, 11. maja, na baletni nastop pionirjev in cicibanov v narodnem domu. Prireditev se bo pričela ob 19. uri.

Mladi plesalci bodo v Brežicah nastopili po dolgoletnem presledku. Baletni pouk so obiskovali pri tov. Ljubici Koserjevi, ki je enkrat tedensko prihajala iz Zagreba ter jih naučila prvih baletnih korakov. Zaključni nastop bo pokazal, koliko so se njeni učenci naučili.

»Miklova Zala« v Artičah

V nedeljo, 12. junija, bodo gostovali ob 16. in ob 20. uri v Artičah igralci PD »Lojze Košak« iz Kostanjevice z »Miklovo Zalo«. Predprodaja vstopnic bo v prosvetnem domu v Artičah od 13. ure dalje pri blagajni.

Bogata izbira pijač v novi trgovini

V Brežicah je poslovna enota podjetja Slovenija-vino odprla specializirano prodajalno alkoholnih in brezalkoholnih pijač — V njej točijo odprto vino, sortno vino v steklenicah, pivo, žganje in sadne sokove

Poslovna enota podjetja Slovenija—vino v Brežicah je odprla specializirano prodajalno z alkoholnimi in brezalkoholnimi pijačami. O potrebi po takšni trgovini je kolektiv razmišljal že daljše odbdobje. Z drobno prodajo so se do sedaj ukvarjali v obeh kleteh, v Brezini in v Brežicah, vendar to ni bilo najbolj primerno. Za delavce je pomenilo precej zamude časa in nepotrebnih zastojev pri rednem delu.

Trgovina v Brežicah je že sedma prodajalna obrata Brežice—vino. Po eno ima v Ljubljani, Celju in Varaždinu, tri pa v Zagrebu. V brežiški prodajalni bodo točili odprta vina od enega litra dalje, vstekleničene pijače pa v neomejenih količinah. Na zalogi so tele vrste odprtega vina: cviček, en starček (beli in rdeči) ter namizno belo in namizno rdeče vino.

Bogata je nadalje izbira sortnega vstekleničenega vina ter izbira močnih pijač lastne proizvodnje in proizvajalcev Badel, Talis, Aliko itd. Naravne žgane pijače bodo naprodaj odprte, na primer domača slivovka.

Na zalogi bo tudi dovolj piva in brezalkoholnih pijač, predvsem sadnih sokov in naravnih sirupov.

Prodajalna v Brežicah estetsko zelo prijetno učinkuje. Uredili so jo po zamislih arhitekta Franca Filipčiča. Opremljena je sodobno in ima celo avtomat Bondavali, s katerim lahko točijo štiri vrste vina istočasno.

Poslovna enota Brežice—vino je od 1. januarja letos priključena podjetju Slovenija—vino. Lani je poslovala še kot samostojno podjetje in je zaključila leto z ugodnimi rezultati. Odkup je bil leta 1965 za 60 odst. večji kot leto dni prej. Obsega poslovanja po pripojitvi Slovenija—vinu ni zmanjšala. Odkupne postaje ima v Gadovi peči, v Brezini in v Brežicah. Tesne poslovne stike vzdržuje tudi s kmetijsko zadrugo na Bizeljskem, od katere odkupi vso zadružno proizvodnjo in pridelek zasebnikov.

Brežiška poslovna enota zaposluje okrog 70 ljudi. Ugodni poslovni rezultati so vplivali na zvišanje osebnih dohodkov delavcev. Ti so porasli kar za 50 odst. in sedanje povprečje se je že dvignilo na 700 N din mesečno.

ANDREJ UREK

Po dolgi in težki bolezni je pretekli teden umrl v vsem Obsotelju znani Andrej Urek z Vrhov pri Kapelah. Rodil se je 7. junija 1903 kot sin preprostih staršev. V osnovno šolo je hodil v rojstni vasi, nato se je učil kolarske obrti v Zagrebu. Lasten dom si je postavil šele 1938, že tri leta kasneje pa je bil z vso družino izseljen v Slezijo, kjer je moral v taborišče.

Po vojni se je vrnil v popolnoma prazno hišo. Začeti je moral znova. Vsi, ki so ga poznali še iz taborišča, vedo povedati, kako trdno je veroval v vrnitev v domovino in kako je s svojim optimizmom bodril tovariše.

Do življenja je kazal izredno voljo, saj je kljub hudemu trpljenju zaradi bolezni še vedno upal, da bo ozdravel. V soboto, 4. junija, pa smo ga znanci, prijatelji in sovaščani spremili na zadnji poti ter se žalostni poslavljali od priljubljenega in zavednega rojaka.

D. V.

SEJA SPLOŠNEGA ZBORA ObS:

Za vsakogar pomemben gospodarski mejnik

Splošni zbor v Brežicah je sprejel resolucijo o gospodarskem in družbenem razvoju 1966 – Zaposlovanje ne sme več nazadovati – Še so možnosti za odpiranje novih obratov in obrtnih delavnic – Pospešiti bi bilo treba tudi stanovanjsko izgradnjo

Leto 1966 predstavlja mejnik pri gospodarskem planiranju in usmerjanju družbenega razvoja. Delovnim kolektivom in družbeno - političnim skupnostim nalaga to kopico odgovornih nalog. V Brežicah je prvi načel razpravo o nadaljnjem razvoju občine splošni zbor. Po pretresu gospodarjenja v preteklem letu je sprejel resolucijo o letošnji usmeritvi gospodarstva in družbenih služb.

V brežiški občini je trenutno zlasti zaskrbljujoč podatek o zmanjševanju zaposlenih, saj se je to število od leta 1964 dalje znižalo za 260 ljudi. V razpravi so prisotni poudarili, naj delovni kolektivi in skupščina proučujejo nove možnosti za sprejem ljudi na delo, predvsem v terciarnih dejavnostih. Uresničili naj bi razen tega vse načrte za otvoritev novega obrata sevniške »Jutranjke«, načrte za uvedbo dvoizmenskega dela v obratu »Beti« in v Tovarni pohištva. Podobne rešitve naj bi kolektivi predvideli vsepovsod, kjer so zanje primerni pogoji.

V kmetijstvu obetajo letos širjenje kooperacijskih odnosov, ki sta jih obe zadrugi uveljavili zadnja leta. Resolucija daje velik poudarek gostinstvu in turizmu. Ta dejavnost naj bo predvsem usmerjena na nadaljnje urejevanje Čateških Toplic, na razširitev restavracije Na griču, na ureditev Krke in podobno. Treba bi bilo iskati tudi možnosti za adaptacijo gradu Mokrice.

Precej je bilo tudi govora o stanovanjski izgradnji, ki bi jo po mnenju splošnega zbora morali pospešiti. V resoluciji je zbor priporočil delovnim organizacijam združevanje in oročanje sredstev, ker je to malone edina možnost za neprekinjeno gradnjo v dosedanjem obsegu. Zbor je nadalje predlagal, naj bi banke nudile ugodnejše možnosti za kreditiranje zasebnih stanovanjskih gradenj.

Gostje v Klunovih toplicah

Lepa nedelja je privabila na Krko precej gostov, čeprav so se lahko le sončili. Pripeljali so se prav do Bušeče vasi in preskusili toploto vode v Klunovih toplicah. Med obiskovalci privatnih toplic v Bušeči vasi so bili v glavnem Zagrebčani, prišla pa sta tudi dva nemška turista, ki sta slišala o zdravilnem učinku vrelca pri Klunovih.

Matični urad Artiče

Aprila ni bilo doma rojstev. **Poročila sta se:** Janez Mavsar, delavec z Gore, in Marija Kostevc, poljedelka iz Dečnih sel. **Umrla sta:** Ivan Pristavec, ekonom iz Kranjske gore 47 let, in Jože Fakin, upokojenec iz Trebeža, 66 let.

23 odlikovanih krvodajalcev

V Brežicah so 4. junija proslavili dan krvodajalcev. Slovesnost je bila v narodnem domu. Ob tej priložnosti je organizacija Rdečega križa odlikovala najbolj požrtvovalne krvodajalce v občini. Vseh odlikovancev je bilo 23.

Zlato značko so prejeli: Fedor Knific iz Brežic, Franjo Ilić, v. p. Cerklje, Jože Stermecki z Bizeljskega in Tončka Lovše iz Brežic.

Srebrno značko je prejelo 19 krvodajalcev: Betka Koren z Bizeljskega, Darko Šetinc iz Brežic, Vlado Piltaver iz Krške vasi, Franc Škalar iz Brežic, Franc Roštohar iz Zupeče vasi, Štefan Šuler z Bojsnega, Ljudmila Lazanski iz Dobove, Ivan Kelcelj s Čateža, Jože Kežman iz Artič, Božidar Škufca iz Brežic, Tone Žnidarič iz Dobove, Ivan Grmovšek iz Brežic, Stane Kerin iz Brežic, Franc Zidarič iz Pišec, Jože Jarkovič iz Skopic, Vida Lovše iz Krške vasi, Ana Pinterič iz Pišec, Julka Gartner iz Pečic in Ante Lozič z Bizeljskega.

Zdravniki ustanovili društvo

V Brežicah so ustanovili podružnico Slovenskega zdravniškega društva. Vanjo so vključeni vsi zdravniki iz spodnjeposavskih občin Sevnica, Krško in Brežice.

3. junija so se prvič sestali v okviru nove organizacije. Sicer so imeli stike že prej, vendar so se srečevali predvsem zaradi izmenjave strokovnih izkušenj. Tokrat so sprejeli program strokovnega in društvenega dela. Sestajali se bodo enkrat mesečno. Predsednik podružnice je dr. Anton Glusič, šef ginekološkega in porodniškega oddelka v brežiški bolnišnici.

NOVO V BREŽICAH

■ OD JUNIJA DALJE posluje zelenjavna trgovina kmetijske zadruge Brežice tudi ob nedeljah. Odprta je od 7. do 10. ure dopoldne. To željo so volivci že večkrat izjavili na zborih volivcev. Nedeljski delovni čas pozdravljajo meščani predvsem zaradi oskrbe s sadjem, kajti trg je tudi čez poletje običajno prazen. Z nedeljsko prodajo je trgovina ustregla mnogim zaposlenim gospodinjam, ki v soboto ne morejo vsega nakupiti.

■ JUTRI BODO ODPOTOVALI v Savudrijo otroci iz otroškega vrtca v Brežicah. V spremstvu vzgojiteljic bodo letovali ob morju deset dni. Letovanje organizira občinska zveza društev prijateljev mladine. Po zaključku šolskega leta bodo šli na okrevanje šolarji. Zvrstilo se bo več izmen.

■ V KNJIGARNI so dobili Van Loonovo Zgodovino človeštva, po kateri kupci pridno segajo. Delo je poljudno in duhovito napisano, in čeprav je namenjeno mladini, je izredno privlačno tudi za odraslega bralca. Na knjižnih policah je razstavljenih tudi več drugih novih knjižnih izdaj, vendar prodaja zadnje čase nekoliko upada.

■ V ZADNJIH DNEH MAJA in v prvem tednu junija ugotavljajo v ljudski potrošnji, da se je promet v njenih poslovalnicah dokaj zmanjšal. Najbolj občutijo to pri prodaji tekstila in gradbenega materiala. Na to je prav gotovo vplivala omejitev potrošniških kreditov za to vrsto blaga, ki so ga ljudje pogosto plačevali s čeki.

■ PRIPRAVE ZA GRADNJO mostu na Cesto 21. maja so v teku. Že so začeli podirati stanovanjski hiši pod zgradbo osnovne šole. Stranke so se izselile, na spodnji cesti pa zdaj sondirajo teren.

BREŽIŠKE VESTI

Pol stoletja razumevanja

Pri Šulerjevih na Piršenbregu so praznovali dvojno poroko — Oče in mati sta slavila 50-letnico skupnega življenja, najmlajši sin pa je na njun zlati poročni obred pripeljal nevesto

V Pišecah so slavili preteklo nedeljo vesel in redek obred. Zakonca Marija in Franc Šuler s Piršenbrega sta se v spremstvu otrok in vnukov pripeljala k zlati poroki. Za skupno življenjsko pot sta se odločila pred 50 leti, prav tako v Pišecah. Leta so jima minevala v slogi in razumevanju vse do zlatega jubileja, ki sta ga pričakala z velikim veseljem. V poročni sobi krajevnega urada sta si ponovno obljubila zvestobo in v mislih obnovila lepe in trpke spomine na skupne dni življenja.

Oba sta kmeta in gospodarila sta na svojem posestvu. V zakonu se jima je rodilo šest otrok, od katerih jih živi še pet. Šulerjeva sta bila vedno napredna kmetovalca in slovita daleč naokoli kot izvrstna sadjarja. Pridno sta skrbela za dom in družino, dokler jima vojna ni razdrla domačega ognjišča. Leta 1941 so ju Nemci preselili v Slezijo. Vojna jima je vzela tudi sina Antona. Hčerki Minka in Tončka sta ostali v domovini in se vključili, v odporniško gibanje. Tončka je bila borka v partizanskih vrstah.

Po osvoboditvi so se vsi vrnili domov in skupaj obnovili zapuščeno domačijo. Jubilanta sta ves povojni čas sodelovala v družbenem življenju in neštetokrat gostoljubno odstopila svoj dom za sestanke, zbore, volitve in podobne dogodke. Gospodarila sta pridno in skrbno ter spravila do poklica vse otroke.

Najmlajši sin Ivan je na njuno jubilejno poroko pripeljal nevesto in sklenil z njo zakonsko zvezo. Tako so v družini Šulerjevih slavili dvojno poroko, kar je resnično redek dogodek.

Skupščina občine Brežice je slavljencema podarila kristalno vazo in šopek rdečih nageljnov. Otroci, vnuki, sorodniki in znanci so jima ob tej priložnosti zaželeli še veliko zdravih in zadovoljnih let v krogu najdražjih.

J. Teppey

Dva poročna para iz ene družine. Mlada nevesta je 19-letna Marija Vogrinova, kmečka hčerka iz Globokega, h kateri se je priženil 29-letni Ivan Šuler, najmlajši sin zlatoporočencev. Na desni stojita jubilanta Marija (1898) in Franc Šuler (1889). (Foto: J. Teppey)

Podoba bodočega velikana nad Savo

Gradnja mostu v Krškem bo potekala v dveh etapah — Najprej bodo postavili most čez reko, nato pa bodo gradili priključke — Klasična železobetonska konstrukcija se bo lepo spojila z okoljem — Optimisti upajo, da se bodo čez leto dni že lahko vozili iz Krškega na Videm po novem mostu

V pretekli številki lista je naš sodelavec opisal kesonce pri postavljanju temeljev za novi krški most. Bralce bomo tokrat seznanili s potekom gradnje in dokončno podobo velikana nad Savo.

Krčane verjetno zanima, zakaj se je gradnja na začetku zavlekla. Ovire so nastale zaradi zahtevnega temeljenja in stalne velike vode minulo jesen. Sava je reka, ki zelo hitro niha, in betoniranje temeljev je v taki strugi bolj zamotano. Na pomoč so morali priti specializirani delavci beograjske Mostogradnje za delo v kesonih.

Letos poteka gradnja brez zastojev. Temelji v vodi naj bi bili zabetonirani do konca prihodnjega meseca. Vzporedno s temelji pa bodo graditelji zastavili že tudi stebre.

Investitor je občinska skupščina Krško, glavni izvajalec del pa SGP Pionir iz Novega mesta. Denar za most prispevajo vse delovne organizacije v občini in republiški sklad za ceste.

Gradnja bo potekala v dveh etapah. V prvi bo dograjen samo most, v drugi pa priključki in viadukt nad železniško progo. Investitor želi, da bi se priključkov lotili čimprej, morda celo še letos. V tem primeru bi morala občinska skupščina zaprositi za premostitveni kredit. Potrebovala bi vsaj milijon novih dinarjev. Če zaželenega posojila ne bo mogla dobiti, bodo začeli delati priključke prihodnje leto. Gradnja se bo zavlekla do decembra in še dalj. Ako pa bi lahko pohiteli, bi prihranili čas in denar, kajti most bo v tem primeru uporaben že maja 1967.

Novi most bo imel dvopasovno cesto

Bodoči krški most bo eden večjih mostov v Sloveniji in takega trenutno ni od Kranja do Zagreba. Premostil bo Savo in železniško progo Zagreb—Ljubljana. Most in viadukt skupaj bosta dolga 300 metrov, most nad Savo pa 140 metrov. Širok bo 14 metrov, kar je preračunano za dvopasovno cesto, dve kolesarski stezi in dva pločnika.

V prvi fazi bodo postavili samo most nad Savo s priključkom na desnem in levem bregu. V drugi fazi ga bodo podaljšali z viaduktom nad železnico in ga nato dokončno priključili na glavno cesto Brestanica-Brežice.

Levi obrežni priključek bo potekal mimo Papirkonfekcije s priključkom na tovarniško cesto in podaljškom na tovorno postajo. Na desnem bregu bo most prešel v nadvoz na stebrih, ker bo pod njim peljala bodoča zasavska cesta.

Lokacija mostu je prilagojena urbanističnemu razvoju mesta in cestnega omrežja, arhitektonsko pa se bo ta železobetonski orjak nad Savo lepo spojil z okoljem.

J. T.

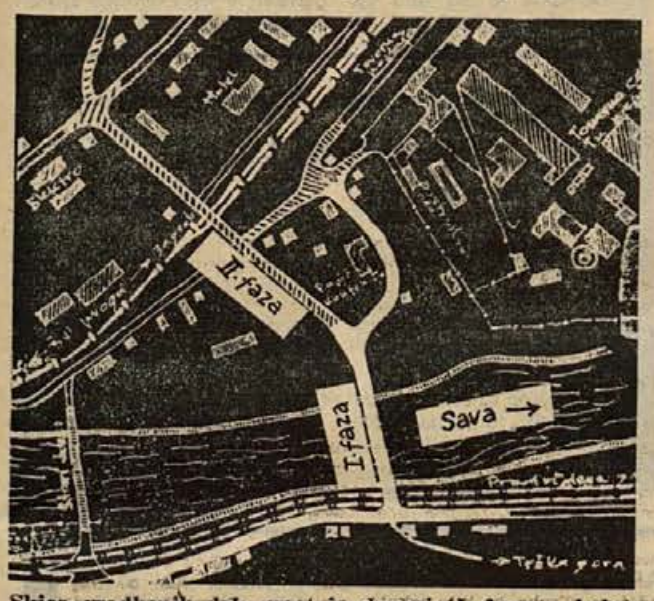

Skica gradbenih del: most in dovozi (I. faza — belo), cesta in križišče (II. faza — črtkano)

Vozne olajšave veljajo za vse

Učenci osnovnih šol v krški občini imajo pravico do brezplačnih prevozov — Za srednješolce in učence strokovnih šol so popusti različni — Odvisni so od dohodka v dijakovi družini

V šolstvu se je zadnja leta marsikaj spremenilo. Kombinirani pouk je malone povsod odpravljen in učenci višjih razredov obiskujejo pouk na matičnih šolah v večjih središčih. Te so mnogokrat zelo oddaljene, zato so ti šolarji vezani na avtobusne prevoze. V občini Krško imajo učenci osnovnih šol in posebne šole pravico do brezplačnih voženj v šolo in domov, če stanujejo v občini in če obiskujejo šolo v svojem šolskem okolišu. Do prevozov so upravičeni le, če so oddaljeni od šole več kot 4 kilometre.

Za dijake srednjih šol in učence strokovnih šol je občinska skupščina izglasovala nekatere vozne olajšave. Do njih imajo pravico samo dijaki iz občine, ki prebivajo najmanj 6 in največ 30 kilometrov od kraja šolanja. Stopnja olajšave je odvisna od dohodka v dijakovi družini. 75 odst. popusta uživajo tisti dijaki, pri katerih dohodek na družinskega člana ne presega 100 Ndin. 55 odst. cene mesečne vozovnice plačajo dijaki iz tistih družin, kjer je mesečni dohodek na člana 100 do 130 Ndin. Če dohodek na družinskega člana dosega 160 Ndin, znaša popust 35 odst., če pa pride na posameznika 160 do 200 Ndin, je popust za vozovnico le 25 odstoten.

Do vozne olajšave nimajo pravice štipendisti in dijaki, ki po lastni krivdi že drugič ponavljajo razred. Olajšave vežejo dijake lahko tudi na službo v domači občini. Dijak, ki podpiše, da bo služboval v občini Krško, mora to obveznost izpolnjevati toliko časa, kolikor časa je bil deležen vozne olajšave. V nasprotnem primeru mora povrniti ustrezajoči znesek

Prireditve za občinski praznik

V Krškem se je minuli teden sestal koordinacijski odbor za organizacijo proslav v počastitev občinskega praznika in sprejel okvirni program praznovanja. Občina Krško ima svoj praznik 4. julija.

Slavnostna seja občinske skupščine bo v nedeljo, 26 junija. Na njej bodo izročili red bratstva in enotnosti s srebrnimi žarki akademskemu kiparju Vladimiru Štovičku, ki bo tisti dan praznoval 70. rojstni dan. Skupščina ga bo še posebej odlikovala s priznanjem za posebne zasluge. To priznanje je najvišje, kar jih občan lahko sploh dobi.

Po tej svečanosti bo odkrit Valvazorjev spomenik in odprta galerija, v kateri bo kipar Štoviček razstavljal plakete, medalje in plastike.

30. junija bo gostoval v Krškem Invalidski pevski zbor iz Ljubljane. 2. julija bo praznovanje dneva rudarjev na Senovem, 3. julija pa zbor izseljencev v Brestanici. Pričakujejo, da bo prišlo tja okoli 6000 ljudi iz vse Slovenije. Vse dni bodo na sporedu tudi športne prireditve.

Novo skladišče

V Tovarni celuloze in papirja bodo gradili stavbo za skladiščenje izdelkov. Ker so dosedanja skladišča premajhna, bodo z gradnjo kar se da pohiteli. Upajo, da bo novo skladišče sezidano do septembra, v drugi fazi gradnje pa bodo gradili še aneks ob podaljšku industrijskega tira. Tovarna bo najela za 70 odstotkov potrebnih sredstev kredit na 30 let pri investicijski banki, 30 odstotkov potrebnega denarja pa bo prispevala tovarna.

Pavk

Dve iz Brestanice

■ Čakalnica ambulante bi bila videti veliko lepša, če bi po sedaj praznih stenah obesili nekaj umetniških slik. Čakalnica je nova in je sicer lepo urejena, zato bi kazalo ta nasvet toliko bolj upoštevati. Zdaj je na stenah edinole slika predsednika Tita.

■ Z »Miklovo Zalo« so gostovali pretekli teden v Brestanici igralci PD »Lojze Košak« iz Kostanjevice. Dvorana je bila pri obeh predstavah nabito polna. Občinstvo je bilo nad igro Kostanjevičanov navdušeno.

Kaka dolgo še brez šolskega stadiona?

Pogled na prostor blizu osnovne in tehniške srednje šole v Krškem je dokaj žalosten, saj bi tam že davno moralo biti urejeno šolsko športno igrišče, ali še bolje: šolski športni stadion. Pred leti je občinska zveza za telesno kulturo že začela graditi, toda zavoljo pomanjkanja denarja so se dela kmalu ustavila. Športni stadion pa bi bil kot objekt, namenjen množični športni vzgoji šolske mladine, v Krškem več kot potreben. Prostor, na katerem naj bi bil bodoči stadion, so z buldozerji izravnali, prebivalci pa so pokazali veliko volje za sodelovanje, saj so prispevali nemalo prostovoljnih delovnih ur. Začeti stadion bi bilo treba samo še dokončati, toda tu se je vse ustavilo.

Sedanje vodstvo občinske zveze za telesno kulturo je že nemalokrat razmišljalo o tem, kako stadion dokončati. Več stikov in več sodelovanja med organizacijami, ki se ukvarjajo z mladino, prav gotovo ne bi škodovalo. Ne bi bilo slabo, ko bi pritegnili k sodelovanju DPM, ObSS, ObO SZDL in še nekatere druge delovne organizacije. Zlasti KOVINARSKA in gradbeno podjetje SAVA bi lahko veliko pomagali, saj se otroci zaposlenih v obeh podjetjih največ uče v osnovni šoli in v TSŠ Krško.

Za zgled bi lahko vzeli Tovarno papirja in celuloze v Krškem, ki je lani prispevala ves denar za ureditev asfaltiranega rokometnega in odbojkarskega igrišča pri športnem bazenu, pred leti denar za ureditev trosteznega balinišča, pred 12 leti pa je zgradilo sodobno športno kopališče, ki služi še danes.

Gradnja šolskega športnega stadiona ni nepomembna stvar, kot se morda zdi na prvi pogled. Ne pozabljajmo na to, da zdravniki ugotavljajo pri šolski mladini celo vrsto telesnih hib, ki so posledica pomanjkljive telesne vzgoje! Ob tako pomembni stvari, kot je zdravje naših otrok, pač ne moremo ostajati brezbrižni, prav zato bi morali zagotoviti čimprejšnjo dograditev šolskega športnega stadiona!

V. N.

Sadovnjaki so zasajeni, vinogradi obnovljeni

Agrokombinat v Krškem bo moral hitro ukrepati, da ga sadovi lastnega dela ne bodo prehiteli — Za finančna sredstva je v zadregi, zato računa na pomoč širše družbene skupnosti

Agrokombinat v Krškem prehaja v četrto fazo izgradnje. Obnova vinogradov gre h kraju, nasadi sadnega drevja pa so tudi zapolnjeni. Čez štiri leta že pričakujejo rodnost vseh sadnih plantaž in vinogradov. Pri normalni letini bodo tedaj pridelali 600 do 700 vagonov hrušk, jabolk in breskev.

»Takrat šele se bodo začele skrbi, če na tolikšen pridelek ne bomo dovolj pripravljeni,« ugotavlja direktor kombinata tov. Stane Nučič. »Za take količine sadja bomo nujno potrebovali hladilnice in skladišča, kajti sadje je zelo občutljivo, če z njim ne ravnamo pravilno. Razmišljati bomo morali o strojih za obiranje in pripraviti načrte za namakalni sistem. S tem bi hkrati zaščitili drevje pred pomladansko pozebo,« našteva načrte za prihodnje leto tov. Nučič.

Čez štiri leta bodo obrodili tudi vinogradi. Samo na Sremiču računajo na 50 vagonov vina. Na tolikšne količine Agrokombinat še ni pripravljen. Potreboval bo mline, stiskalnice in večjo klet za uskladiščenje in šolanje vina. Kolektiv se bo znašel v podobnem položaju kot kmetijska zadruga na Bizeljskem. Časa mu ne preostaja veliko, za denar je stiska, toda kljub temu bodo morali najti potrebne vsote za uresničitev zastavljenih načrtov. Na pol poti ne morejo ostati.

Za njimi je obnova, za katero pravijo, da sodi v najlažjo fazo in ji težje naloge šele sledijo. Odlagati z njimi ne smejo, ker jih k hitremu ukrepanju sili narava. Pridelek bo čez štiri leta treba obrati, uskladiščiti in prodati, sicer bo nastala nepopravljiva škoda. Dela se bodo lotili s trdno voljo, vendar pričakujejo tudi pomoč in razumevanje drugih.

J. T.

Godbeniki so prikrajšani

Člani rudarske godbe na Senovem delajo v vseh rudniških obratih. Delo poteka v treh izmenah in to ovira zlasti godbenike, ki delajo v jamskem obratu. Vaje so popoldne in na njih manjkajo posamezni godbeniki samo takrat, kadar imajo popoldansko izmeno.

Precej teže pa je, kadar igra godba na pogrebih pokojnih članov rudniškega kolektiva. Pogrebi so večinoma popoldne in ti, ki igrajo v godbi, pa delajo takrat popoldne, izgubijo po nekaj ur delovnega časa. Izgubljenega zaslužka jim nihče ne povrne, čeprav so igrali na pogrebu pokojnega tovariša, rudarja.

Godbeniki se odrekajo prostemu času, kadar so na vajah. Mar ni torej preveč, da terjamo od njih, naj se odrečejo še zaslužku, kadar igrajo na pogrebih? Kdo naj poplača izgubljene delovne ure, za katere rudnik nima kritja? Prav bi bilo, ko bi iz skupnih sredstev vseh enot ustanovili sklad, iz katerega bi godbenikom nadomeščali zaslužek za izgubljeni delovni čas. Nato bo manj nezadovoljstva med godbeniki in tudi prositi jih več ne bo treba, naj igrajo na pogrebih!

R. K.

Jože Zagorc, dijak 3. razreda gimnazije v Novem mestu, je ustanovitelj kluba radioamaterjev na Prekopi. 25. junija bo minilo leto, odkar je zbral okrog sebe skupino 15 mladincev, ki je takoj kupila oddajnik. Zdaj šteje klub že 36 članov. (Foto: J. Teppey)

Kruh naj prodajajo v trgovini!

Brestaničani se vprašujejo, zakaj v trgovinah ni na voljo kruha iz zasebne pekarne Kladivnik. Slišati je, da je v zadnjem času prodaja tega kruha v trgovini celo prepovedana. Potrošniki bi radi imeli na izbiro kruh, kakršnega želijo, enim je namreč bolj povšeči hruh iz IMPERIALOVE pekarne, drugim pa bolj Kladivnikov. S prodajo in izbiro kruha v trgovini bi bilo ustreženo zlasti potrošnikom, ki stanujejo v zgornjem delu Brestanice, ker bi jim bila prihranjena odvečna pot v pekarno sredi trga!

S.

Semafor ob prehodu

V Brestanici nameravajo postaviti ob železniškem prehodu pri termoelektrarni električni semafor. Križišče je nevarno, čeprav gre samo za rudniško železnico, saj je bilo prav tu že nekaj nesreč. Prometna ureditev v Brestanici bo, ko bo postavljen semafor, še boljša.

S.

KRŠKE NOVICE

■ PREUREJENO ŽELEZNINO bodo odprli za občinski praznik v Krškem. Prebivalci mesta in okolice si že dolgo želijo sodobno železninarsko prodajalno in se zavoljo tega otvoritve zelo veselijo.

■ ZASEBNI OBRTNI SERVIS za popravila gospodinjskih strojev bo začel delovati še ta mesec. Servis bo v središču mesta, gospodinje pa bodo rešene odvečnih skrbi s popravili strojev, ki so jih morale doslej nositi drugam.

■ CERKVICO SV. DUHA že preurejajo v galerijo za umetniške razstave, kakršno je Krško do zdaj pogrešalo. Preureditev bo končana do občinskega praznika, ko bodo preurejene prostore slovesno izročili namenu in hkrati odkrili Valvasorjev spomenik.

■ POLONA LILEG, dolgoletna plavalka Celulozarja, je prevzela vodstvo treninga ženske ekipe. — Mlade plavalke iz Krškega bo pripravljala na tekmovanja, vsi pa želimo njej in ekipi čimveč uspehov.

DROBNE S SENOVEGA

■ REZERVNI OFICIRJI in podoficirji se bodo sestali 12. junija in preverili znanje, ki so ga pridobili v zimskem času na predavanjih o vojaški taktiki in strategiji. Občinska komisija pri ZB je pripravila vse potrebno za ta praktični izpit, odsek za narodno obrambo pri občinski skupščini pa je vse rezervne oficirje in podoficirje s senovskega konca še obvestil o praktičnem preizkusu.

■ ODLIKOVANJE JE PREJELO 1. junija na Senovem 21 zaslužnih rudarskih delavcev in aktivistov; odlikoval jih je predsednik Josip Broz-Tito za njihove izredne zasluge v rudarski organizaciji in pri političnem delu v kraju. Odličja je izročil predsednik ObS Krško inž. Franc Dragan.

■ BREZPLAČNI ODDIH je ponudila tudi letos rudarskim delovnim invalidom s Senovega domača rudarska sindikalna podružnica. Oddih bodo preživeli v počitniškem domu v Vrsarju in v planinskem domu na Bohorju. Prijavljence bo pregledal zdravnik in jih glede na njihovo zdravstveno stanje poslal ali na morje ali v planine.

■ PONOVEN POPIS članov ZB pripravljajo na Senovem. Popis bo popolnejši od vseh dosedanjih, saj bodo tokrat za vsakega še živečega ali pokojnega borca in sodelavca NOB ugotavljali tudi to, v katerih enotah je sodeloval. Občinski odbor ZB v Krškem je že dobil potrebne obrazce.

S SEJE OBČINSKE SKUPŠČINE 30. MAJA

O gospodarstvu, ribičih, gradnjah in drugem

Odborniki so po odgovorih na vprašanja razpravljali o letošnjem poslovanju podjetij, poslušali poročilo o delu zborov volivcev spomladanskega sklica in sprejeli odlok o urejanju in oddajanju stavbnega zemljišča. Zavrnili so dopolnitve odloka o komunalni ureditvi in zunanji podobi naselij. Potrdili so zaključne račune proračuna in skladov ter sprejeli njihove letošnje načrte. Odobrili so spremembe proizvodnih okoliševin zglasovali domicil Kozjanskemu odredu in 12. brigadi, ki sta veliko delovali na območju današnje občine.

Na vedno zanimivi točki dnevnega reda — vprašanja in odgovori — se je znova razplamtelo nerazumevanje med ribiči mirenske ribiške družine. Starejši ribiči so zahtevali odcepitev, vendar so bili drugi govorniki mnenja, da to ne bi bilo smotrno. Treba je le urediti odnose med pododbori in ribiči. Zaželjeno je bilo, naj ribiči na osnovi ribiških tekmovanj, ko bi ulovili večjo količino rib, omogočijo domačinom, da bi jih lahko kdaj kupili.

Načelnik oddelka za gospodarstvo tovariš Motore je vprašal za mnenje odbornikov, kakšen ukrep priporočajo pri Šumijevem pitališču piščancev, ki je na črno zraslo sredi Sevnice. Končno so se sporazumeli, naj ga lastnik v roku šestih mesecev prestavi na primernejši kraj. Daljša razprava je bila tudi zaradi gradnje garaž pri postaji.

Odborniki so opozorili na novo, poznejšo dostavo pošte v Sevnico. Želeli so tudi, naj se prebivalci seznanjajo z delom skupščine razen s pomočjo tiska tudi na krajevno običajen način. Opozorili so tudi na to, da je treba pospešeno pripravljati načrte za novo šolo na Telčah.

V obširni razpravi o gospodarjenju podjetij v prvem tromesečju so se govorniki znova ustavljali pri zaslužkih zaposlenih, od česar je odvisno tudi financiranje družbenih služb. Direktor Kmetijskega kombinata Rudi Cimperšek je zahteval, da morajo biti v analizah o gospodarskih gibanjih, ki so predložene skupščini v presojo, tudi obrati s sedeži izven občine in zasebna obrt, če hočemo, da bo slika popolnejša. Ko so obravnavali nezaposlenost v občini, je podpredsednik skupščine Franc Molan poudaril, da je vir resnega stanja tudi v tem, ker se število zaposlenih v obrti, gostinstvu in drugih storitvenih dejavnostih ne povečuje. V občini je 112 obrtnih dovoljenj, vendar obrtniki jemljejo zelo malo mladine v uk, češ da imajo zanje velike obveze.

Na koncu seje sta predsednik Jože Knez in podpredsednik Franc Molan povedala svoje spodbudne vtise z obiska v Srbiji, od koder sta prinesla tople pozdrave Slovencem.

M. L.

Nova trgovska lokala v Loki in na Bregu

Trgovsko podjetje iz Sevnice je v Loki končalo novo prostorno in svetlo trgovino. Razen lokala je uredilo tudi fasado, ki je na to čakala nad dvajset let in sanitarije v občinski hiši. Stavba, v kateri je trgovina, je lepo preurejena in bo lepšala podobo kraja. Trgovski lokal je zavarovan pred vlomi s kovinskimi napravami.

Tudi trgovina na Bregu v novem gasilskem domu je dokončana. Ko bosta oba lokala v juliju dobila še notranjo opremo, bo slovesna otvoritev. Trgovsko podjetje Sevnica skrbi za ureditev prodajaln tudi na podeželju in so mu potrošniki za to prav hvaležni.

S. SK.

Obračun občinske gasilske zveze

V sevniški občini je 11 gasilskih društev, v katerih je včlanjenih 686 članov. Gradijo tudi tri gasilske domove; na Bregu je že pokrit in ima urejeno orodjarno, v Šentjanžu in na Studencu pa so z deli šele začeli. Gasilska zveza jim ne more kaj več pomagati, ker je odvisna od dotacije občinske skupščine.

Na zboru so ugotovili, da morajo društva imeti boljšo administracijo, v čemer so člani ponekod prepuščeni samim sebi. Načelnik oddelka za notranje zadeve je zbranim dal več priporočil glede požarne varnosti, obenem pa je ponudil gasilcem, da lahko letujejo na razpoloživih mestih, ki ostanejo občinski skupščini in občinski zvezi Sevnica. Na zboru so tudi sklenili, naj posebna komisija, ki jo sestavljajo Smodej, Motore in Zevnikar, sestavi pravilnik o nagrajevanju operativnih članov gasilskih društev.

Občinska gasilska zveza se bo letos udeležila mednarodnih gasilskih tekem v Karlovcu. Ogledala si bo tudi gasilski center v Gradcu v Avstriji, kar je že dolgo v navadi med obmejnimi gasilskimi društvi.

S. Sk.

Inventura 65 v Sevnici

Delavski univerzi v Sevnici se je posrečilo pridobiti priznane igralce SLG iz Celja, ki bodo gostovali v četrtek, 9. junija, ob 20. uri v dvorani TVD Partizan z Mikelnovim satiričnim kabaretom »Inventura 65«. Posebnost tega gostovanja bo v tem, ker bo režiral sam avtor Miloš Mikeln, zato bo ta predstava za gledalce še poseben dogodek. Dobro so izbrali tudi uro predstave, saj so od vseh strani ugodne zveze z vlaki. Vstopnice so v prodaji pri delavski univerzi v domu Partizana.

Bife na gradu

Turistično društvo Sevnica je začelo preurejati v bife dve sobi v desnem pritličju gradu. Potrebno je le položiti pod, opraviti nekaj manjših del ter vseliti opremo. Pri kopanju so našli ostanke zelo starega vodovoda. Bife bo privabil v lepo okolico gradu še več obiskovalcev.

Ribiška družina MIRNA ostane

Njena glavna naloga je urediti odnose med pododbori ter javno in smotrno gospodariti z ribjim bogastvom

V ponedeljek, 30. maja, je bila v Tržišču letna konferenca RD Mirna, katere sta se udeležila tudi predstavnika republiške ribiške zveze dr. Mehle in Franc Verce ter zastopniki občinskih skupščin. Ena najvažnejših nalog družine je, da uredi nesoglasja z nekaterimi pododbori družine. Pododbor v Sevnici je na svoji letni konferenci 10. aprila sklenil, da bo s pomočjo referenduma med svojimi člani odločil, če so le-ti za odcepitev od družine oziroma za izmenjavo njenega celotnega upravnega odbora. Svoja stališča so sporočili svetom za kmetijstvo in gozdarstvo vseh občin, kolikor jih RD Mirna obsega, češ da naj ukrepajo. Skupščine pa so zaupale gospodarjenje z ribami celotni ribiški družini in ne posameznim odborom. Svoje odločitve so Sevničani utemeljevali s tem, da so znali, ko so bili še samostojni, z ribami dobro gospodariti, da pa se sedaj godi vrsta nepravilnosti.

Popolnoma drugo sliko prikazuje poročilo ribiške družine na ponedeljkovem shodu. »Skupinico radeških ribičev, ki so hoteli odcepitev, je gnal lokalpatriotizem in pohlep po finančnih sredstvih, ki so se stekala od odškodnin«, ugotavlja poročilo. Za težnje nekaterih članov pododbora Sevnica, da bi se osamosvojili, pa pravi, da jih je gnala želja po starem razpolaganju z ribami, ki so last splošnega ljudskega premoženja in jih ščiti v tem pogledu tudi zakon.

Da bi ugotovili, kako gospodari ribiška družina, je posebna komisija ribiške zveze pregledala njeno delo in ga pohvalila. Družina je priznana kot dobra in prizadevna.

Da bi odpravili nesoglasja z omenjenimi pododbori, so bili na sestanku mnenja, da je treba stalno sodelovati z njimi ter dati vsem javno na vpogled, kaj ribiška družina dela in zakaj tako ukrepa. Družina naj še naprej ostane v današnjem obsegu, ker nima pomena imeti v eni vodi dva gospodarja. Večje območje pa ima tudi prednosti v strokovnem pogledu.

Mnenje zastopnikov ribiške zveze je, da območje RD Mirna nima komercialnih voda in je na nekdanji odlov ob drstitvi ter prodajanje rib nesmiselno misliti, ker tudi predpisi to prepovedujejo. Ribe, ki se drstijo, lahko odlovijo le zaradi vzgoje mladic, mora pa biti to delo strokovno opravljeno. Novejši zakonski predpisi, ki jih pripravljajo, pa bodo pogoje lova in odlova še bolj zaostrili.

SEVNIŠKI VESTNIK

Preimenovanje glavnega trga v Sevnici

Z velikim odobravanjem so na zadnji seji skupščine sevniški odborniki sprejeli sklep o novem imenu Glavnega trga. Odslej bo imel ime po častnem občanu Sevnice, nedavno preminulem narodnem heroju Dušanu Kvedru. Na novih teblicah, ki bodo zamenjane v pol leta, bo pisalo Kvedrov trg.

Iz zadruge – kombinat

Kmetijska zadruga v Sevnici se je nedavno preimenovala v kmetijski kombinat, ‚Zasavje'. Ta bo opravljal vso dosedanjo dejavnost, vključno kooperacijo s kmeti. Na zadrugi smatrajo, da bo sedanje ime primernejše, ker imajo veliko lastne proizvodnje in poslujejo po istih načelih kot vsa druga podjetja. Zadruge danes ne uživajo posebnih ugodnosti družbe, kot so jih nekoč. Kooperacijo bodo pospeševali, vendar na podlagi ekonomskih koristi za oba udeleženca: kmeta in zadrugo.

Komisija za razpis delovnega mesta ravnatelja pri

OSNOVNI ŠOLI MIRNA

razpisuje
delovno mesto

RAVNATELJA

POGOJI:

ustrezna srednja, višja ali visoka strokovna izobrazba in najmanj 5 let prakse ter opravljen strokovni izpit.

Ponudbo s kratkim življenjepisom in dokazili o izobrazbi je treba poslati razpisni komisiji v roku 10 dni po objavi razpisa.

Komisija za razpis delovnega mesta direktorja

OBRTNEGA PODJETJA

»USLUŽNOST«

NOVO MESTO

razpisuje delovno mesto

DIREKTORJA PODJETJA

POGOJI:

1. visoka ali višja strokovna izobrazba s prakso na vodilnem delovnem mestu;

2. srednja strokovna izobrazba in najmanj 5 let prakse na vodilnem delovnem mestu.

Poleg tega mora biti kandidat organizacijsko sposoben in družbeno-politično razgledan.

Kandidati naj pošljejo ponudbe z življenjepisom, dokazili o strokovni izobrazbi in delovnih izkušnjah do zasedbe delovnega mesta razpisni komisiji obrtnega podjetja »Uslužnost«, Novo mesto, Kristanova 12-a.

KOVINARSKA ŠOLA KOČEVJE

razpisuje prosta delovna mesta:

UČITELJA
za poučevanje slovenščine in tujega jezika

UČITELJA
za poučevanje strokovnega računstva

UČITELJA
za poučevanje družbeno-ekonomskih ved

Zaželeni so interesenti z višjo ali visoko izobrazbo.

Nastop službe 1. IX. 1966. Prijave sprejemamo do zasedbe delovnih mest. Osebni dohodki in stanovanje po dogovoru. Možnost dopolnilnega zaslužka in specializacija za andragogiko.

KOVINARSKA ŠOLA KOČEVJE – TELEFON 86-089

PODJETJE ZA STANOVANJSKO GOSPODARSTVO IN UREJANJE NASELIJ NOVO MESTO

razpisuje

na podlagi 9. člena zakona o urejanju mestnega zemljišča (Uradni list LRS, št. 8-65-63) ter na podlagi 9., 12., 20. in 21. člena odloka o urejanju mestnega zemljišča skupščine občine Novo mesto (Uradni vestnik Dolenjske št. 2-64) in 3. točke odločbe skupščine občine Novo mesto št. 023-84-65-2 z dne 29. decembra 1965 o ustanovitvi podjetja za stanovanjsko gospodarstvo in urejanje naselij Novo mesto in na osnovi odloka skupščine občine Novo mesto št. 351-026-63-1 z dne 29. marca 1966 o potrditvi ureditvenega načrta središča Novega mesta

PRVI JAVNI NATEČAJ

za oddajo mestnega zemljišča v uporabo v k. o. Novo mesto na Glavnem trgu med stavbama ELEKTROTEHNE in Medobčinske zavarovalnice

za izgradnjo

trgovske stavbe

1. Mestno zemljišče se oddaja v uporabo najugodnejšemu ponudniku, ki je lahko delovna organizacija ali družbeno politična skupnost, ne glede na njihov sedež ali bivališče.

2. Predmet natečaja je zemljišče na Glavnem trgu na parceli štev. 118, 119 in stp št. 200/1 v skupni izmeri 580 kvadratnih metrov za gradnjo trgovske stavbe.

Podrobnejši pogoji zazidave glede mikrolokacije, višine in zunanjega izgleda objekta so določeni s sprejetim ureditvenim načrtom za središče Novega mesta in s študijo fasadne ureditve Glavnega trga.

3. Izklicna cena za prispevek investitorja k stroškom za pripravo in komunalno ureditev mestnega zemljišča znaša za izgradnjo objekta pod 2. točko te objave 70.388 Ndin. V izklicni ceni niso zajete odškodnine za obstoječe objekte in služnostne pravice koriščenja teh objektov, kar se uredi s posebno pogodbo med najugodnejšim ponudnikom in podjetjem za stanovanjsko gospodarstvo in urejanje naselij.

Poleg tega plača ponudnik odškodnino za zemljišče, ki znaša 10.440 Ndin.

Podjetje za stanovanjsko gospodarstvo in urejanje naselij Novo mesto izvede z vplačanim prispevkom investitorja pripravo in komunalno ureditev mestnega zemljišča na predmetni lokaciji v takšnem obsegu in izvedbi, da bodo ob dograditvi objekta možni vsi priključki na glavne vode.

Prispevek investitorja k stroškom za pripravo in komunalno ureditev mestnega zemljišča in odškodnino za zemljišče plača ponudnik takoj po podpisu pogodbe med podjetjem za stanovanjsko gospodarstvo in urejanje naselij in najugodnejšim ponudnikom.

Cena zemljišča ni predmet natečaja.

4. Najugodnejši ponudnik bo moral zaprositi za izdajo gradbenega dovoljenja v 6 mesecih po podpisu pogodbe, z dejansko gradnjo mora pričeti v enem letu po podpisu pogodbe.

Rok za dokončanje objekta je konec leta 1967.

5. Varščina, ki jo mora položiti vsak ponudnik hkrati z vložitvijo ponudbe, znaša 1500 Ndn (novih dinarjev entisočpetsto in 00/100) in jo mora ponudnik vplačati na račun: 521-781-1 (sredstva za pripravo in komunalno ureditev mestnega zemljišča SOb Novo mesto) z oznako, da je depozit. Potrdilo o vplačani varščini mora biti priloženo ponudbi.

Varščino se vrne po podpisu pogodbe z najugodnejšim ponudnikom.

6. Rok za predložitev ponudb je vključno osmi dan po uradni objavi tega natečaja.

Odpiranje ponudb bo opravila komisija dne 20. junija 1966 ob 8. uri v prostorih podjetja za stanovanjsko gospodarstvo in urejanje naselij.

Vsa potrebna dokumentacija je interesentom na vpogled pri podjetju za stanovanjsko gospodarstvo in urejanje naselij Novo mesto.

Ponudbe se morajo vložiti pismeno pri podjetju za stanovanjsko gospodarstvo in urejanje naselij Novo mesto, Prešernov trg 8, ali priporočeno po pošti z oznako »Javni natečaj — Glavni trg«.

PODJETJE ZA STANOVANJSKO GOSPODARSTVO IN UREJANJE NASELIJ NOVO MESTO

S SEJE OBČINSKE SKUPŠČINE 6. JUNIJA

Začasna omejitev proračunske potrošnje

V počastitev 150-letnice šolstva in krajevnega praznika je imela občinska skupščina Trebnje tokrat sejo v novi dvorani doma Svobode na Mirni. Odborniki so bili na njej seznanjeni z gospodarjenjem podjetij v lanskem letu, z gibanjem zaposlenosti in osebnih dohodkov v prvem letošnjem četrtletju, s trošenjem proračunskih sredstev in s financiranjem strokovnega šolstva v letošnjem letu. Sklenili so začasno omejiti proračunske izdatke in sprejeli odlok o novih, nižjih taksah za kmetijske stroje. Potrdili so zaključni račun lanskega proračuna in dali soglasje k finančnemu načrtu nekaterih skladov. Soglašali so tudi s priključitvijo oddelka glasbene šole k osnovni šoli Trebnje.

V podatkih o poslovanju gospodarskih organizacij v lanskem letu, ki jih je obravnavala občinska skupščina, niso zajeta podjetja s sedeži izven občine. Teh je prav toliko kot domačih, zato je slika gospodarskih gibanj nepopolna. V poročilih so obdelana podjetja — obrti z nekaj zaposlenimi, niso pa tista z blizu 100 zaposlenimi (obrata LITOSTROJ in ISKRA). Kaže, da analitična služba ne more priti do njihovih podatkov. Ko je skupščina obravnavala samoupravne akte teh obratov, je sklenila, da bo poslala priporočila na njihove sedeže. Splošna ugotovitev namreč je, da so njihovi statuti in pravilniki v obravnavanju odnosov med obrati in centralo preveč splošni in premalo upoštevajo pravice ekonomskih enot, predvsem pri delitvi dohodka, ki ga obrat ustvari. Kolektivi obratov so tudi premalo seznanjeni z odločitvami in stališči osrednjih organov podjetja. Občinska skupščina in delavski sveti teh obratov ne vedo kaj več o svojem položaju. Izjema v tem je le takrat, ko zaidejo podjetja v težave, kot je bil primer z ISKRO.

Ker pritekajo dohodki občine počasneje kot je bilo predvideno, so odborniki sklenili, da se naj proračunska potrošnja začasno omeji do višine 10 odst. Po plačilu davkov so v zaostanku predvsem kmetovalci, pa tudi republika je začasno omejila dotacije občini. Da ne bi bilo treba popravljati proračuna že sedaj, se je skupščina raje odločila za začasno omejitev izdatkov. M. L.

PRVA SAMOPOSTREŽNA TRGOVINA V OBČINI. V ponedeljek popoldne, na dan krajevnega praznika, je veletrgovina MERCATOR odprla v novem bloku na Mirni moderno samopostrežno trgovino, prvo te vrste v občini. Na eni strani trgovine so živila, na drugi pa manufakturno in galanterijsko blago. Na sliki je slovesna otvoritev (Foto: V. Juvanc)

Znižane takse na traktorje

Da bi poživili zanimanje kmetovalcev za kmetijske stroje, ki so nujno potrebni zaradi pomanjkanja delovnih moči, je občinska skupščina na zadnji seji sprejela odlok o spremenjenih taksah na kmetijsko mehanizacijo. Doslej je znašala taksa za traktorej v drugem proizvodnem okolišu 3000 starih din, v tretjem 1500 starih din in v četrtem 500 starih din od vsake konjske moči. Po novem odloku bo za vse proizvodne okoliše enaka stopnja — 1000 starih din za konjsko silo. Tako bo moral lastnik lažjega traktorja s 35 konjskimi močmi plačati 35.000 starih din takse. Spremenjene so tudi takse drugih strojev: kombajnov, buldozerjev in bagrov, za katere bo odslej treba plačati 5000 starih din takse za konjsko moč ter prav toliko za mlatilnico na strojni pogon z zmogljivostjo nad 400 kg na uro.

Fluorografska akcija v občini Trebnje

15. junija se prične v občini Trebnje množično slikanje (fluorografiranje) pljuč in prsnih organov, ki bo trajalo do vključno 22. junija. K slikanju so po občinskem odloku obvezani priti vsi prebivalci občine Trebnje v starosti od 24 let naprej. To masovno slikanje je že tretje po osvoboditvi, organizira pa ga in nosi vse stroške skupščina občine Trebnje.

Odveč je govoriti o važnosti in nujnosti slikanja prsnih organov. Namen fluorografske akcije je predvsem odkrivati pljučno tuberkulozo, pljučnega raka in raka ostalih prsnih organov ter obolenj prsne mrene, srca in ožilja. Iz statističnih podatkov je znano, da je razširjenost pljučne tuberkuloze v občini Trebnje velika in da to področje v tem pogledu v Sloveniji prednjači. Pri veliki razširjenosti tuberkuloze v naši občini pa je možno, da živi še precej tuberkuloznih bolnikov med zdravimi ljudmi, ne da bi vedeli za svojo bolezen. Vsi ti so velika nevarnost za zdravo okolico prav zategadelj, ker niso dosegljivi zdravstveni službi in nevede okužujejo vse ljudi, s katerimi prihajajo v stik. In prav te neznane bolnike odkrije množično slikanje. Če takega bolnika zgodaj odkrijemo, pa je zdravljenje učinkovito, hitro in popolno. Bolniku bo prihranjena prenekatera tegoba, ki bi jo sicer občutil, če bi bolezen napredovala in bi iskal pomoč z že občutnimi znaki bolezni. Prav od tega množičnega slikanja je zato odvisno, ali bo uspelo zdravstveni službi zajeziti tuberkulozo v občini Trebnje.

Znano je, da se pljučni rak vse bolj širi in da ga zdravstvene ustanove odkrivajo v vse večji meri tudi v naši občini. Žal pa se bolniki z rakom na pljučih zatekajo po pomoč šele, ko je bolezen zelo napredovala in je pomoč brezuspešna. Na uspeh pri zdravljenju lahko računamo samo takrat, če bolezen še ni napredovala in ko se bolnik še počuti zdravega. Množično slikanje pa odkriva rakasta obolenja prsnih organov prav v začetku bolezni, pri navidezno zdravih ljudeh.

Tudi število srčnih obolenj in bolezni naraščа. Znake teh obolenj že v prvih začetkih odkriva množično slikanje pljuč. Prenekateri srčni bolnik, ki še nima težav in vidnih znakov bolezni, bo dobil pravočasno zdravstveno oskrbo takoj, ko bo pri fluorografiji bolezen odkrita.

Zato je nujno, da se fluorografiranja udeležijo prav vsi občani, za katere je slikanje obvezno. Z disciplinirano udeležbo bo vsak koristil v prvi vrsti sebi in svojemu zdravju, zdravstveni službi bo olajšal delo pri zdravljenju in preprečevanju tuberkuloze in ostalih bolezni prsnega koša, družbi pa prihranil znatna sredstva.

Naj ne bo nikogar, ki bi se v dneh fluorografske akcije ne odzval vabilu in bi odklonil pomoč, ki mu jo družba z brezplačnimi množičnimi zdravstvenimi pregledi nudi.

Štab za izvedbo fluorografske akcije pri občinski skupščini Trebnje pričakuje v zvezi s fluorografsko akcijo od vseh občanov zavestno udeležbo

Zaposlenost in zaslužki se ne ganejo

V prvih treh mesecih letošnjega leta so znašali povprečni osebni dohodki v občini Trebnje 53.300 din, zaposlenih pa je bilo povprečno 1735 ljudi

Po podatkih analitične službe je bilo v prvih treh mesecih letošnjega leta za eno osmino ljudi manj zaposlenih kot v istem razdobju lani. Letos se je ustavila zaposlenost v podjetjih in ustanovah. V vseh gospodarskih organizacijah v občini se suče število zaposlenih okoli 1500, v negospodarskih organizacijah pa okoli 235, kar da skupno 1735 ljudi. V občini je še nadalje veliko pomanjkanje delovnih mest. Plan je sicer predvideval, da se bo zaposlenost postopoma večala, vendar letošnji podatki povečanja še ne zaznamujejo. Povečalo pa se je število nadur v podjetjih, vendar leto ne izhaja iz potreb po večji zaposlitvi, temveč iz slabe organizacije dela v podjetjih. Vse kaže, da je skrajni čas organizirati v podjetjih delo na sodobnejši način.

Povprečni zaslužki zaposlenih so enaki kot so bili v zadnjih petih mesecih lanskega leta. V gospodarskih organizacijah so znašali 53.300 din, v negospodarstvu (šole, uprava) pa 75.100 din, kar da skupno povprečje 56.300 din. Zaslužki so v letošnjih prvih treh mesecih komaj za 12 odstotkov večji, kot so bili v istem razdobju lani, čeprav so se cene od takrat povečale za četrtino. Razumljivo je, da je treba iskati rešitve znotraj podjetij, ki pa so lani ustvarila dvakrat večje sklade kot eno leto prej. Vtis je, kot da se vse vrti v krogu. Za boljše organizacijske in tehnološke rešitve v podjetjih bi potrebovali, predvsem strokovne ljudi. Te pa bo težko dobiti, če je povprečni zaslužek v trebanjski občini za 19 tisočakov manjši od republiškega povprečja.

KINO TREBNJE

predvaja

SVETOVNO ZNANI FRANCOSKI BARVNI CINEMASCOPSKI FILM

GROF MONTE CRISTO

I. IN II. DEL SKUPAJ

Predstave bodo v soboto, 11. 6., ob 20. uri — in v nedeljo, 12. 6., ob 14. in 17.30.

Predstava traja nekaj nad 3 ure. — Med predstavo kratek odmor. — Cene vstopnic so dvojne.

Ugodne zveze z vlakom z Mirne in Mirne peči.

Na obisk vljudno vabi

UPRAVA KINA

TREBANJSKE NOVICE

VELETRGOVINA

mercator

obvešča cenjene potrošnike, da je odprta

25. samopostrežna prodajalna podjetja na Mirni na Dolenjskem

BOGATA IZBIRA PREHRAMBENEGA IN GALANTERIJSKEGA BLAGA, MANUFAKTURNIH IZDELKOV IN POHIŠTVA

BO LAHKO ZADOVOLJILA VSAKEGA POTROŠNIKA.

Za nakup se priporoča VELETRGOVINA mercator

LJUBLJANA

MODNA OBLAČILA – obrat Trebnje

IZDELUJE TEŽKO KONFEKCIJO IN SE PRIPOROČA ZA NAROČILA!

Trgovsko podjetje PETROL Ljubljana

prodaja vse vrste tekočih goriv in maziv za potrebe cestnega, zračnega in ladijskega prometa.

Se priporočamo!

ŽTP – Železniško transportno podjetje Ljubljana

opravlja razne prevozne usluge in se priporoča za naročila.

Komisija za razpis delovnega mesta ravnatelja pri

Osnovni šoli Mokronog

razpisuje delovno mesto

RAVNATELJA

POGOJI: učitelj, predmetni učitelj ali profesor z najmanj 10-letno prakso in opravljenim strokovnim izpitom.

Ponudbe, s kratkim življenjepisom in dokazili o izobrazbi, pošljite razpisni komisiji v 10 dneh po objavi razpisa.

KMETIJSKA ZADRUGA BREŽICE

Prodaja

osnovna sredstva:

1. poltovorni avto DKW, letnik 1964, 1.50 t – v voznem stanju,
2. razne elektromotorje,
3. razne manjše kmetijske stroje.

Licitacija bo dne 15. junija 1966 za socialni sektor, uro kasneje pa za privatni sektor.

Razpisna komisija

DOLENJSKE BANKE IN HRANILNICE NOVO MESTO

razpisuje

delovno mesto

DIREKTORJA BANKE

POGOJI:

— visoka strokovna izobrazba ter 8 let odgovarjajoče prakse na vodilnih delovnih mestih (zaželena v bančništvu) ali

— višja strokovna izobrazba ter 10 let odgovarjajoče prakse na vodilnih delovnih mestih (zaželena v bančništvu),

— splošna in ekonomska razgledanost ter družbena aktivnost, ki je potrebna za opravljanje teh poslov.

Prijave sprejema razpisna komisija pri Dolenjski banki in hranilnici Novo mesto.

Razpis velja 15 dni po objavi.

KAJ SE NA NOVOMEŠKI TRŽNICI SME IN KAJ NE?

Psom, pijancem in nevarno bolnim vstop prepovedan!

Če se bo med tržnim časom na novomeškem Prešernovem trgu potepal pes ali se tu s kom sprehajal na vrvici, bo kaznovan njegov gospodar. Kazen 20 Ndin bo treba takoj plačati miličniku ali inšpektorju. Enaka kazen bo doletela pijanca in osebo z nalezljivo boleznijo, če ju bodo pristojni organi odkrili med kupci in prodajalci. Z 20 Ndin bodo kaznovani še: razoglave prodajalke mleka, masla in sira; prodajalci neočiščene ali mokre povrtnine; vsi, ki bodo prodana živila zavijali v umazan papir; tisti, ki ne bodo znali imeti rok pri sebi, temveč bodo otipavali živila ali bodo živila pokušali. Enaka kazen bo doletela vsakogar, ki bo odpadke metal mimo koša za odpadke.

Vse to beremo v odloku o ureditvi trga in prometu blaga na drobno na Prešernovem trgu v Novem mestu, sprejetem na seji občinske skupščine 31. maja. Odlok v 30 členih določa, kaj se sme in kaj ne v »delovnem času« na tržnici — v poletnem času (1. april — 30. september) od 5. do 18. ure in v zimskem času (1. oktober — 31. marec) od 7. do 15. ure. Dovoljuje prodajo vseh vrst predelanih in nepredelanih kmetijskih pridelkov, gozdnih sadežev, zdravilnih zelišč, cvetja, raznih semen, perutnine, divjačine, kuncev, rib, žab, polžev, obrtnih izdelkov in izdelkov domače obrti. Kmetijske pridelke in živila dovoljuje prodajati le ob ponedeljkih in petkih.

Odlok prepoveduje prekupčevanje na tržnici. Kogar bodo dobili pri tem »opravilu«, ga bodo prijavili sodniku za prekrške. Sodnik za prekrške bo obravnaval tudi vse prestopke mladoletnikov in tistih, ki bi tržnemu inkasantu, miličniku ali inšpektorju ne hoteli plačati obveznih pristojbin ali denarnih kazni.

Kazni so precej hude. Poleg kazni 20 N din je dovoljeno kršilce določb tega odloka takoj kaznovati še s 50, 100 in 200 N din. 100 N din bo plačal, kdor bo prodajal ribe, zajce in druge divje živali v času, ko lov nanje ni dovoljen. Enako bo kaznovan obrtnik, če bo prodajal svoje izdelke, ne da bi imel vidno napisan svoj naslov in cene, ter vsak večji potrošnik, ki bi na tržnici kupoval poleti pred 8. in pozimi pred 9. uro, ker imajo do tega časa pravico kupovati le mali potrošniki. Kazen 200 N din je določena za prekršek kmetijske, gospodarske in obrtne organizacije, ki bi se ne ravnale po določbah odloka. Razen tega je možno s 50 N din kaznovati odgovorno osebo iz delovne organizacije, ki bi prodajala blago, katerega odlok ne dovoljuje.

NEKATERI SE ŠE NISO ODLOČILI

Za skupno stanovanjsko streho

Še vedno nejasnosti v stanovanjski zakonodaji — Stanovalcem novomeške občine stanarinskih razlik za pet mesecev leta 1965 ne bo treba plačati — Nekatere občinske odloke bodo popravili

47 delovnih organizacij do 20. maja še ni podpisalo pogodbe o prenosu svojega stanovanjskega premoženja v gospodarjenje Podjetju za stanovanjsko gospodarstvo in urejanje naselij v Novem mestu.

Podjetje, ki so ga ustanovili lansko poletje, bi se moralo te dni dokončno oblikovati in dobiti organe upravljanja. Njegov predstavnik Miha Hrovatič je na seji občinske skupščine 31. maja povedal, da tega ne bo mogoče opraviti prej, dokler se ne bo vedelo, s kakšnim stanovanjskim premoženjem podjetje gospodari in koliko stanovalcev bo na njegovem območju. Kot je predvideno, bodo stanovalci iz svojih vrst izvolili samoupravni organ podjetja — svet stanovalcev. Koliko bo stanovalcev, bodo morali vedeti zato, da bodo lahko določili »ključ« za volitve v samoupravni organ.

Na seji so odborniki občinske skupščine zvedeli, da omenjenemu podjetju ni lahko gospodariti, zlasti ker zakonodaja še ni jasno povedala, kako je z amortizacijo, anuitetami in drugimi bistvenimi vprašanji v gospodarjenju s stanovanjskim premoženjem v družbeni lastnini. Nejasnosti so privedle do tega, da bi morali »nič krivi občani«, kot so poudarili odborniki, poseči v žep za doplačilo stanarin od 1. avgusta do 31. decembra lani. Ob novi revalorizirani vrednosti stanovanj se je namreč pokazalo, da so stanovalci pet mesecev plačevali premajhne (nekateri pa tudi prevelike) akontacije na stanarine, doplačilo pa bi jih prehudo prizadelo. Zato se je občinska skupščina odločila, da lanskih razlik od stanovalcev ne bo zahtevala, hkrati pa je na predlog predsednika Sergija Thorževskega sklenila, da v sodelovanju s Podjetjem za stanovanjsko gospodarstvo in urejanje naselij popravi nekatere občinske odloke, s pomočjo katerih se v novomeški občini izvaja stanovanjska reforma.

»Rogovci« oproščeni do 80 odstotkov

Na priporočilo sveta za družbeni plan in finance je občinska skupščina v Novem mestu za 80 odstotkov znižala obresti od sredstev poslovnega sklada zavodu za rehabilitacijo in zaposlovanje invalidov »Rog«. Odločba za oprostitev, ki jo je podpisal tajnik občinske skupščine Franci Kuhar, velja za leto 1966.

NAPOSLED LE PRED OBČ. SKUPŠČINO:

urbanistični program mesta

Oba zbora občinske skupščine v Novem mestu bosta na prihodnji seji, ki bo predvidoma 20. junija, razpravljala med drugim o urbanističnem programu Novega mesta. Da bo razprava bolj živahna, je predsednik Sergij Thorževskij povabil odbornike, naj si ogledajo razstavo z vso dokumentacijo o urbanističnem razvoju mesta v prostorih rotovža na Glavnem trgu. Predsednik občinske skupščine želi tudi, naj bi se te seje udeležilo čimveč odbornikov.

Dve leti prispevek za pota in šolo

Letošnjega marca je začela mirnopeška krajevna skupnost pobirati samoprispevek za popravila vaških in medkrajevnih poti ter za nabavo opreme za novo šolo, ki naj bi jo zgradili v Mirni peči. Samoprispevek bodo pobirali dve leti. Do zdaj so s pomočjo denarja iz samoprispevka in s prostovoljnim delom prebivalstva uredili pot, ki veže Mirno peč in Malensko vas. Krajevna skupnost je z ŽTP sklenila pogodbo, po kateri lahko prebivalstvo pripravlja gramoz v njegovem kamnolomu pri Mirni peči.

Dve leti so vozili brez nezgod

Podjetje GORJANCI je z zlatimi in srebrnimi značkami nagradilo 16 svojih voznikov, ki dve leti niso imeli nobene nesreče na cesti. Med njimi jih je 6 že drugič prejelo taka priznanja. Vseh voznikov, ki v zadnjih dveh letih niso imeli opraviti s sodiščem ali z DOZ, je pri GORJANCIH 46. Vozniki so bolj pazljivi zlasti od časa, ko so začeli proti kršiteljem ostreje ukrepati. Posebna komisija pri podjetju na vsaki seji delavskega sveta poroča o prometnih nesrečah, ki se pripetijo voznikom.

Gostilna GOTLIB

vabi

na vrtno veselico v Belo cerkev,

ki bo v nedeljo, 12. 6. 1966. Igrajo Veseli fantje. Postrežba po želji.

Vljudno vabljeni!

Priprave na zbore občanov v Novem mestu

Občinski odbor SZDL je skupaj z vodstvom KS Novo mesto pred nedavnim organiziral uvodne razgovore o najbolj perečih komunalnih zadevah v Novem mestu. S pomočjo strokovnjakov so ugotovili dejanske potrebe in izdelali predlog za vrstni red ureditev, ki bo upoštevan pri gradnji oziroma dopolnjevanju že obstoječih najpomembnejših komunalnih objektov. Na teh razgovorih so se pomenili o dokončni ureditvi vzgojno-varstvenih ustanov v Kandiji, v Novem mestu in Bršlinu, o gradnji kulturnega doma poleg obstoječega doma, o gradnji telovadnice, šole v Kandiji in centralne kurjave za obstoječe šolske objekte. O vsem naštetem bodo občani razpravljali na prihodnjih zborih, ko bodo hkrati določili tudi vrstni red gradnje in se pomenili o samoprispevku. Sd

Komunalci s krajšim delavnikom

Komisija za pripravo in izvedbo 42-urnega delovnega tedna pri občinski skupščini v Novem mestu je proučila načrt za skrajšan delovni teden v novomeškem komunalnem podjetju ter priporočila občinski skupščini, naj ga obravnava in potrdi. Načrt za uvedbo in izvajanje 42-urnega delovnega tedna v komunalnem podjetju povsem zagotavlja najmanj enak obseg proizvodnje in storitev, delavcem pa najmanj isti realni osebni dohodek kot pred skrajšanjem delovnega časa.

RAZPRAVA O KADROVSKEM VPRAŠANJU V NOVOMEŠKI OBČINI

Odprimo vrata strokovnjakom

Občinska skupščina v Novem mestu je na seji 31. maja obravnavala poročilo o sestavi kadrov v industriji, proizvodni obrti, gradbeništvu in prometu. Pripravili so ga na podlagi študije, ki jo je lani izdelal Zavod za izobraževanje kadrov in produktivnost dela.

V poročilu je podčrtano, da s kadri, ki jih premorejo obravnavane gospodarske organizacije, ne moremo in ne smemo biti zadovoljni.

Po lanskih podatkih, zbranih za študijo o kadrih, je v delovnih organizacijah industrijske, proizvodnoobrtne, gradbene in prometne dejavnosti 1718 zaposlenih brez izobrazbe, kakršna se zahteva na delovnih mestih, ki jih zasedajo. Med temi je 740 mlajših od 34 let.

Podatki nadalje govore, da potrebujemo v omenjenih gospodarskih dejavnostih še 200 ljudi z visoko ali vsaj višjo in 349 ljudi s srednjo strokovno izobrazbo ter 1740 s poklicno šolo. Priučenih imamo preveč. Kot je dokazano s podatki, zasedajo 1304 priučeni delovna mesta, za katera je potrebno imeti vsaj poklicno šolo. 240 delavcev s poklicno šolo je na delovnih mestih, kjer se zahteva srednja strokovna izobrazba, in 124 ljudi s srednjo strokovno izobrazbo na delovnih mestih, na katerih bi morale delovne organizacije imeti vsaj strokovnjake z višjo, če ne z visoko izobrazbo. Tudi vodilna delovna mesta večinoma še niso povsem zasedena s strokovnjaki. Podatek iz študije pove, da je na vodilnih delovnih mestih v gospodarskih organizacijah omenjenih panog komaj 33,4 odst. ljudi z ustrezno izobrazbo.

Odborniki so menili, da študija o kadrih dovolj prepričljivo opozarja delovne organizacije, naj pravočasno odpravijo pomanjkljivosti na kadrovskem področju. To vprašanje je nujno rešiti tem prej, ker se bo v reformi na površju obdržal le tisti, ki bo kadrovsko dovolj močan.

V razpravi so tudi ugotovili, da bo treba pravilnike o delitvi osebnih dohodkov spremeniti, ker le preveč upoštevajo prakso (ljudi) na delovnih mestih, medtem ko je izobrazba zapostavljena. Nepravilno nagrajevanje je do zdaj že prenekaterikrat povzročilo, da so si strokovnjaki poiskali primerna delovna mesta drugje.

Delovne organizacije bodo morale spremeniti odnos do strokovnjakov in sploh do izobraževanja ter omogočiti zaposlenim, da si pridobe izobrazbo. Hkrati pa bodo morale odpreti vrata vrsti mladih, ki prihajajo iz srednjih, višjih in visokih šol in se žele zaposliti.

21 zadnjič, 44 pa prvič čez šolski prag

V mirnopeški osnovni šoli se izteka zadnje šolsko leto za okoli 41 učencev in učenk. 21 jih bo zapustilo šolske klopi v osmem razredu, 20 pa se jih bo od osnovne šole poslovilo v nižjih razredih. Prvič se bodo šolska vrata odprla za 44 otrok. Število učencev v mirnopeški osnovni šoli se torej v šolskem letu 1966/67 ne bo bistveno spremenilo.

Založke opeke razprodane

Novomeška opekarna Zalog je že naprej prodala, kar bo letos proizvedla. Glavni odjemalci so iz ožje Dolenjske. 80. odstotkov letošnje proizvodnje so zasebniki. Podjetje cen po reformi ni zvišalo. Do konca junija bodo nadomestili napravo za dodatno ogrevanje umetne sušilnice, s čimer bodo izpolnjeni pogoji za 40-odstotno povečanje proizvodnje.

Velik nedeljski naval turistov

Odprt športni bazen v Dolenjskih Toplicah privablja vedno več kopalcev. Obisk je zelo velik zlasti ob nedeljah. Tedaj so parkirišča popolnoma zasedena, v bazenu pa je na stotine kopalcev. Zadnje čase prihaja tudi vedno več tujcev. Turisti radi zaidejo tudi v okolico Dolenjskih Toplic ter obiskujejo partizanska grobišča na Rogu in Bazo 20. D. G.

V žužemberški ISKRI 26 na izpitih

26 delavk in delavcev v žužemberškem ISKRINEM obratu je te dni opravljalo izpite za pridobitev interne kvalifikacije. Ustrezni tečaj je trajal od lanskega oktobra. Skoraj vsi člani delovne skupnosti so si pred tem pridobili interno polkvalifikacijo.

Vsi po borovnice in lisičke

Učenci in učenke mirnopeške osnovne sole bodo šli ob prvem športnem dnevu v gozd nabirat borovnice in lisičke za šolsko kuhinjo. Borovnic bodo nabrali 300 do 400 kg in jih spravili v šolsko shrambo, lisičke pa bodo prodali kmetijski zadrugi in denar porabili za živila šolske kuhinje.

Na gorjanski ognjeni črti

2

Piše Jože Zamljen-Drejče

Kdove od kod se je priklatila čudna misel, da ni oblasti in da je v vojni vse dovoljeno. Vse, kar bo moglo hoditi, staro in mlado, ženske in moški, bodo šli v dolino. Odprli bodo trgovine in skladišča, naložili blago, od sladkarij do obleke, v koše in cajne, košare in vreče. Tako nenadno in siloma je privrela ta misel na dan nekako sredi junija 1941, da se ji ni mogel nihče upirati niti ne dobro premisliti, ali je prava ali ni. Toda glej, Gorjančani so se zmotili. Še na trg niso prišli, jih je že zaustavil jugoslovanski žandar z narezanko iz kragujevske orožarne. Fantje, le nazaj, tukaj ne bo kruha za nas, so si mislili Gorjančani in odšli domov. V dolino so od tedaj hodili le otroci in ženske.

Konec julija je italijanska okupatorska oblast odredila štetje prebivalstva. Ker sem že tiste čase poučeval otroke iz podgorjanskih vasi, mi je občina naložila tudi popis teh vasi. S tem je bila dana prilika, da opravim delo osvobodilne fronte. Rajonski odbor Osvobodilne fronte v Šentjerneju mi je poveril, naj pregledam vse možnosti za razširitev osvobodilnega gibanja. Z mešanimi občutki sem v jutranjih urah vzel pot pod noge. Nisem vedel, kje naj začnem; ali v spodnjih vaseh ali zgornjih in pri kom? Nekaj je bilo članov društva Kmečkih fantov in deklet in pri teh bom najprej na jasnem. Težko bo, sem si mislil, ker je bila farovška stranka močna vsaj po vtisih iz prejšnjih let. Pobral bi še pri ruskih ujetnikih, ki so spoznali sovjete. V teh mislih sem prišel na Javorovico.

Pogled se mi je razlil po Šentjernejskem polju. Vse sem imel na dlani: vse ceste in mostove od Novega mesta do Kostanjevice in tja preko Rake in Bučke do zasavskih hribov. Boljše razgledne točke ne bi mogel najti, le tja proti cerkljanski ravnini zastirajo pogled višine nad Kostanjevico. Dober strateg bi tu postavil opazovalnico ali razgledno postojanko.

»Se ti dopade, učenik, tu pri nas? Le poglej, nam ni treba sporočila iz Šentjerneja, če misli kdo iz gnezda. Prej ga opazimo, kot bi si mislil,« tako me je ogovoril Nace Zagorc, po domače Frkolov, in me povabil v hišo. Brž sva opravila s popisom, nato pa se pogovorila o važnejših zadevah.

Obljubil mi je, da bo v nedeljo pripeljal v Petrovo zidanico v Škrivno še nekaj fantov in bomo tam osnovali OF

Odšel sem zadovoljen. Po polurni hoji sem prišel na Veliki Ban. Zavil sem k Janku Berdiku, ruskemu ujetniku. Zelo rad je uporabljal besedico harašo, zato se ga je prijelo to ime. Kmalu sva opravila popis, nato pa nas je Tone Berdik, kasnejši partizanski stric, povabil v svoj hramček na koncu vasi. Ta hramček je kasneje postal nadvse važen arzenal in živilski magazin. Prišli so še drugi in kmalu smo se pogovorili o vsem, kar je bilo potrebno. V nedeljo se bomo še enkrat zbrali.

Prišla je nedelja, 3. avgusta 1941. S Francem Pirkovičem sva odšla v Škrivno. Levo nad cesto je stala zidanica Petra Grubarja z Javorovice, ki jo je imel takrat v najemu Lojze Bratkovič, po domače Zdolinovec. Pri njem so bili že Nace in Jože Zagorc ter še dva Javorovčana, katerima sem pa žal pozabil imena. Pogovorili smo se o OF in njenih nalogah ter izvolili za vaška zaupnika Jožeta in Naceta Zagorca. Posebno sva jim naročila, naj pazijo, kdo prihaja v vas in s kom se druži, kajti zveza glede OF imava samo midva. Našim ilegalcem je treba nuditi vso pomoč.

Po tem sestanku sva odšla na Ban. V Berdikovem hramčku niso bili samo starejši, temveč tudi mladina. Ko smo dokončno utrdili odbor OF, smo se pogovorili tudi z mladino. Med njimi so bili Kotarjeva Nežka, Berdikov Janez in Tone, Kotarjev Korel, Jevnikarjevi in Junkarjevi. Mladinska organizacija je bila kar močna. Zadovoljna s svojim delom sva odšla domov.

Še marsikateri sestanek je bil potreben, da so bile podgorjanske vasi do spomladi 1942 vse kot ena v vrstah Osvobodilne fronte. Na Banih, Javorovici, Ržišču in Vodenicah je bilo, kakor bi se odprli veliki arzenali. Na dan so prišle parabele, karabinke, lahke in težke strojnice še iz avstrijskih časov in vojn in efenke, manliherce in zbrojevke iz jugoslovanskih časov. Vse je imelo tudi odgovarjajoče strelivo. Gorjansko področje je imelo toliko orožja, da ga je lahko dajalo še drugam. Prva skupina iz šentjernejskega predela je odšla v partizane 6. januarja 1942.

Kam z učenci na novomeški osnovni šoli?

Šola mora zaradi pomanjkanja učilnic odklanjati vpis otrok, rojenih leta 1960 – Učiteljski zbor poučuje v zelo težkih razmerah – Z gradnjo nove osnovne šole ne gre odlašati!

Letos se je na novomeški osnovni šoli vpisalo ob rednem vpisu v 1. razred za šolsko leto 1966/67 180 učencev. Pogojno je od teh vpisanih 34, ker se je šola morala zavarovati pred prevelikim navalom mlajših učencev. Za prvošolčke je namreč na voljo samo 5 oddelkov. Pogojno vpisani, torej tisti, ki so rojeni leta 1960, ne morejo biti sprejeti v šolo. Med vpisanimi je 146 učencev, ki so rojeni v letu 1959, če pa k njim prištejemo še nekaj učencev, ki bodo prvi razred ponavljali, je kot na dlani, da mlajših šola res ne more more sprejeti.

Število v 1. razred vpisanih se bo povečalo v jeseni do 5. septembra vsaj za 15 ali več prvošolčkov, ker vsako leto nekaj staršev pozabi vpisati novince v rednem razpisnem roku, to je v maju. Tudi to dejstvo narekuje šoli previdnost in zavoljo tega ne moremo ob takšni stiski s prostorom sprejeti mlajših učencev. Našteti vzroki dovolj zgovorno dokazujejo, da mlajši, pogojno vpisani in nevpisani novinci res ne morejo postati učenci naše šole.

Z učiteljico za še en 1. razred ne bi bilo posebnih težav, saj bi jo lahko dobili, precej teže pa je z učilnicami. Tu so težave nepremostljive — učilnic je namreč premalo — in zato ne moremo povečati števila prvih oddelkov od dosedanjih pet, ker bi s tem povečali skupno število vseh 45 oddelkov na šoli. Če pa bi imela šola danes na voljo eno učilnico več in denar za opremo te učilnice. bi lahko imeli prihodnje leto 6 oddelkov drugega, 6 tretjega in tako v osmih letih namesto 45 oddelkov kar 53 oddelkov. Pričakovati je vedno večji priliv novincev, saj je v mestu vedno več novih družin, ki iščejo in zidajo stanovanja.

Nesorazmerje med številom oddelkov in učencev na šoli in preveliko število oddelkov so zlo, ki ovira primerno pedagoško delo, učenje in vzgojo. Že dosedanjih 45 oddelkov je preveč, učenci in učitelji pa se med seboj vsi ne poznajo niti po zunanji podobi, kaj šele po notranjosti.

Pedagoški normativi ne predvidevajo na šoli več kot 600 do 700 učencev, na naši šoli pa je v 45 oddelkih 1500 učencev! V vseh razredih od 1. do 8. imajo pouk v dveh izmenah, na šoli ni ne prostora, pa tudi ne časa za razne krožke in izvenšolske dejavnosti, ena telovadnica je za tolikšno šolo premalo, šolsko igrišče je premajhno, v vsem Novem mestu ni dvorane, v katero bi lahko spravili na proslavi vseh 1500 otrok hkrati, tako da moramo prirejati proslave po starostnih stopnjah učencev itd., itd.

Novo mesto bi moralo že zdavnaj dobiti novo osnovno šolo! Skrajni čas je že, da odpravimo pomanjkljivosti, ki onemogočajo kvaliteten pouk! V sedanji stavbi učiteljski zbor ne more doseči skladnosti in enotnosti dela, konference so lahko samo ob večerih!

V Ljubljani so vpisovali v 1. razrede tudi otroke, ki so rojeni aprila, maja in junija 1960, pri nas pa smo morali odkloniti celo tiste, ki so bili rojeni januarja, februarja in marca 1960! Kaj storiti? Poskus, da bi popravili razmejitev okoliševmed našo in šmihelsko osnovno šolo tako, da bi hodilo več otrok v Šmihel, se je izjalovilo zaradi odpora staršev. Kaj bo, če bo vpis prihodnje leto še večji, kot je letos? Rešitev je samo v gradnji nove šole, saj je osnovnošolska izobrazba zagotovljena z ustavo! Ne moremo čakati na 7-letni plan, s pripravami je treba začeti takoj sicer nam prihodnost lahko prinese neljuba presenečenja!

Letos bomo lahko reševali stisko samo z vpisom otrok, rojenih 1960., na osnovno šolo v Šmihelu. Toda s tem bomo preložili zelo pereč problem osnovne šole samo za eno leto. Zato se moramo ob koncu še enkrat zelo resno vprašati: kam z učenci na novomeški osnovni šoli?

NADA GOSTIČ
ravnateljica osnovne šole v Novem mestu

KRI, KI REŠUJE ŽIVLJENJE

Pretekli teden so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: **Karolina Erjavc** in **Miha Jankovič**, člana kolektiva Krenen, Novo mesto; **Alojz Barle, Anton Hren, Viktor Barle, Vinko Varlec, Rajko Zakovšek** in **Vinko Božič**, člani kolektiva Iskra, Novo mesto; **Majda Vidrih** in **Danica Mahnič**, članici kolektiva dijaške kuhinje, Novo mesto; **Sejfo Selimovski**, vojak iz VP 1394/2, Novo mesto; **Filip Avbar, Rozalija Campelj** in **Peter Nahtigal**, člani kolektiva Novoles, Straža.

Krojno-šivalni tečaj v Novem mestu

Zavod za izobraževanje kadrov in produktivnost dela Novo mesto je v februarju 1966 razpisal 64-urni tečaj za krojenje in ročno šivanje. Zaradi velikega interesa žena in deklet iz Novega mesta in okolice za izobraževanje te vrste, je Zavod za izobraževanje organiziral dva tečaja. Prvi, ki ga je obiskovalo 20 tečajnic, je trajal od 21. marca do 7. aprila letos, drugi, katerega je obiskovalo 17 tečajnic, pa od 8. do 26. aprila.

Oba tečaja je vodil strokovni delavec, tov. Ivan Krajec iz Ljubljane, po dognanem in preizkušenem programu. Na 64-urnem tečaju so se tečajnice seznanile z modeliranjem kril, bluz, oblek, poleg teh pa še otroških oblačil, brezrokavnika, kopalne obleke, pižame itd.

Iz razgovorov s tečajnicami smo povzeli, da je tečaj izpolnil njihova pričakovanja. Večina tečajnic je povedala, da bi hotele obiskovati nadaljevalni tečaj, kjer bi se seznanile še s podrobnostmi šivanja na šivalnem stroju. Zavod za izobraževanje kadrov bo v jesenski sezoni skušal ustreči tudi tej želji.

MARJANA AHLIN

»Kruh (Bazo 20) imate doma, samo . . .«

Med mnogimi, ki so na letošnji praznik dela obiskali partizanski Rog, je bil tudi Janez Miklič iz Škofje Loke. Takole nam je pisal:

»1. maja sem z družino in znanci obiskal Bazo 20. Prepričan sem bil, da bomo videli partizanske bolnišnice in utrdbe, kjer je bil štab NOV. Ob prihodu tja nismo bili sami. Gori so že bili turisti z Bleda (dva avtobusa) in štirje osebni avtomobili. Izletniki so bili razočarani. Slišalo se je: »Če bi vedel, da ni niti koče, kjer bi bil dobil jesti in piti, bi ne bil šel. Cesta je odlična, koče pa nikjer. Pomislite, Dolenjci, kruh imate doma, samo . . .«

Gluhi občani na lepem izletu

Okoli 40 gluhih občanov Dolenjske je s pomočjo organizacije Zveze gluhih iz Novega mesta 4. in 5. junija priredilo izlet na Gorenjsko. Preko Kranja in Begunj so šli v Drago, kjer so ob razlagi vodiča spoznali trpljenje in mučenje tisočev talcev. Z Drage so šli preko Jesenic na Vršič, skozi Trento v Kobarid do Nove Gorice, kjer so se sestali s tamkajšnjimi člani zveze gluhih.

Prespali so v počitniškem domu v Luciji, naslednji dan pa so si ogledali Piran, Portorož in Koper. Večina izletnikov je bila v teh krajih prvič. Člani Zveze gluhih so hvaležni za tako lep izlet v okviru programa ob 25-letnici ustanovitve OF.

M. TRATAR

Cesta za na »črno tablo«

Žužemberško Turistično društvo je zagrozilo, da bo prišla cesta iz Ivančne gorice proti vasi Krka na »črno tablo« ljubljanske televizije, če je Cestno podjetje ne bo popravilo in vzdrževalo. Cesta je dolga okoli 7 km in je asfaltirana. Ker je menda nihče ne vzdržuje, je začel asfaltni pas propadati. Predsednik Turističnega društva v Žužemberku Ivan Plut je povedal, da se je prav zaradi te slabe ceste turistični promet v Suhi krajini znatno zmanjšal.

Klopce za turiste

V Žužemberku je Turistično društvo postavilo 6 klopc vzdolž ceste, ki drži s trga. Tri so namestili lani, tri pa letos. Klopce so postavili zato, da bi imeli turisti, ki jih privabljajo lepote krajev in doline ob Krki v tem predelu Suhe krajine, kam sesti in si odpočiti.

Bo vrtec ali ga ne bo?

Na otroški vrtec v Žužemberku čaka okoli 30 otrok zaposlenih staršev. Dogovorjeno je, da se bo za otroško ustanovo našel prostor v stavbi krajevnega urada. Vprašanje je le, kdaj bodo vrtec uredili in ga odprli. Rečeno je, da bo odprt do letošnje jeseni, ni pa še nič gotovo. Potrebovali bodo dve otroški negovalki oziroma vzgojiteljici. Prva bo plačana iz proračunskih sredstev, za drugo pa bo treba najti vir drugje. Nekateri menijo, da bo treba najbrž povečati prispevek za otroka v vrtcu, da bi tako našli sredstva za drugo negovalko.

Izvršujem popravila vseh avtomobilov

solidno in poceni.

Za generalno popravljen motor 10.000 km garancije.

MARJAN HRASTAR – Šmihel pri Novem mestu.

Predsednik novomeškega radioamaterskega kluba Milan Gorenc za primopredajnikom (Foto: Radenković)

Novomeški radio »YU 3 DJR«

— Od ustanovitve pa do danes nismo dobili primernih prostorov. Delamo v kotičku Ljudske tehnike Novo mesto. Tu je nameščen naš 100-vatni primopredajnik. Odsek za narodno obrambo pri občinski skupščini Novo mesto že dolgo prosimo, naj nam preskrbi primerne prostore. Že nekolikokrat so nam obetali prostore in denar, toda žal je še vedno ostalo samo pri obljubah! — Približno tako je na kratko opisal stanje v novomeškem radioamaterskem klubu njegov predsednik Milan Gorenc. Klub je bil ustanovljen 1957., pozneje je za dve leti nehal delovati, vnovič pa je oživel 1964. Od takrat delajo njegovi člani s polno paro. 30 jih je, in kadar je utegnejo, se menjujejo pri primopredajniku. Milan Gorenc, Dominik Gutman, Ivan Marak in Emil Košir so najbolj vdani in radioamaterstvo jim je že postalo koniček. Med boljše člane kluba štejejo tudi: podporočnika Vitomir Dobrič in Vinko Marek ter vodnik Dragutin Poštić, vsi trije iz JLA.

Novomeški radioamaterji so v sedmih letih delovanja ustvarili že 1097 radijskih zvez. Do konca aprila letos so z raznimi kraji v Jugoslaviji in v svetu imeli 480 brezžičnih razgovorov.

To so največ mladi ljudje. Toda kljub temu so med njimi zelo dobri radioamaterji in mehaniki. Konec lanskega leta je pred izpitno komisijo zveze radioamaterjev Slovenije z odličnim uspehom opravilo izpit iz 3. stopnje radiotelegrafije kar 10 članov novomeškega kluba. Veliko prijateljev imajo doma in po svetu: navezali so stike z Nemčijo, Češkoslovaško, Avstrijo, Romunijo, Italijo, Sovjetsko zvezo in še v nekaterih drugih deželah imajo svoje prijatelje — radioamaterje. Najraje pa se pogovarjajo po etru z znanci in prijatelji iz Beograda, Novega sada, Osijeka, Kranja, Koprivnice in Nove Gradiške. Prepričani so, da bodo kmalu dobili še en oddajnik, ki bi jim bil zaradi velikega zanimanja mladine za radioamaterstvo zelo potreben.

Za l. 1966 imajo zelo obsežen delovni načrt. Med drugim bodo usposobili za bodoče veziste JLA 40 rekrutov, poleg tega pa tudi 15 pionirjev. Njihov razpoznavni znak je YU — 3 DJR, svoj klub pa bodo v spomin na prvo novomeško partizansko četo imenovali »FRATA«. Brez dvoma bi bilo treba dejavnost novomeških radiamaterjev podpreti, saj so pokazali veliko vztrajnost, razen tega pa izobražujejo mladino, kar je tudi v korist JLA.

A. KODRIC

Nasilno po 110.000 S-din na Breg

V noči med 4. in 5. junijem je neznanec vlomil v šolsko restavracijo na Bregu v Novem mestu in iz predala stenske omare vzel 1100 Ndin. — Vlomilec še ni znan, zato preiskavo nadaljujejo.

VINKU SAVNIKU

Pred nedavnim smo se poslovili od znanega novomeškega kulturnega delavca in organizatorja Vinka Savnika. Pokojni je bil več kot 15 let tajnik Društva upokojencev v Novem mestu. Že zmlada je kot otrok brez staršev imel dokaj trdo življenje. Leta 1903 je prišel iz Brežic, kjer je bil rojen, v Novo mesto. Tu se je izučil za trgovca. Med prvo svetovno vojno ga je zaneslo v strelske jarke v Galicijo. Po vojni se je vrnil v Novo mesto, vendar ni mogel najti zaposlitve. Odšel je v Kočevje za orožnika, kjer je služboval do 1930, nato pa se je ponovno vrnil v Novo mesto. Druga svetovna vojna in italijanska okupacija sta ga zatekli v Novem mestu. Ker kot orožnik ni maral sodelovati z okupatorjem, se je delal bolnega, dokler ga niso 1942 upokojili. Kmalu nato je postal pri uradniški zadrugi v Novem mestu poslovodja. Po najboljših močeh je podpiral NOV, v naprednem duhu pa je vzgojil tudi svojo družino. Vsi trije sinovi so bili oficirji v NOV, pokojni Vinko pa je za delo, ki ga je opravil v prid NOB, prejel medaljo za narodne zasluge. Po vojni je deloval pri Društvu upokojencev, bil je pobudnik za ustanovitev društvenega mešanega pevskega zbora in dramske skupine. Zadnje čase je organiziral veliko avtobusnih izletov za upokojence. Smrt je žal pretrgala njegova snovanja, in nastalo vrzel bomo le težko izpopolnili.

POLDE CIGLER

Novomeška kronika

■ **AVTOBUSNO POSTAJALIŠČE** za vozila lokalnega prometa urejajo na Cesti komandanta Staneta pri Industriji obutve. Na eni strani je trasa za postajališče že pripravljena, na drugi pa zakoličena. Predvidoma bodo dela končana do julija. Na tem postajališču bo zajamčena večja varnost potnikov in vozil, ker se bo avtobus ustavljal zunaj glavnega cestišča.

■ **KDOR JE POZABIL**, kako smo prva povojna leta stali v vrstah za blago in se prerivali, je lahko obujal spomine na tiste »lepe čase« 1. junija v Novoteksovi prodajalni na Glavnem trgu. Po dalјšem premoru so v trgovini spet dobili ostanke blaga s popustom in ker so ljudje vedeli, da bodo ta dan naprodaj, je množica navalila v lokal. — Prigovarjanje prodajalcev, naj se postavijo v vrsto, ni nič zaleglo. Posebno bojevite so bile ženske, ki so se prerivale tako, da so prodajalce za težkimi prodajnimi pulti kmalu pritisnile ob police z blagom. Ko se niso mogli več premikati in streči, je bilo še huje. Potrošniki so vpili in grozili, celo tepež ni bil daleč. Klicali so milico!

■ **MLADINA SE PODPISUJE** za spomin na kak poseben dogodek na drevesa, na klopi v parkih, dijaki čečkajo po šolskih klopeh, ni pa bilo v navadi, da bi vrezovali podpise na stroje v lokalih. Pa se je zgodilo tudi to v zgornji delikatesni trgovini na Glavnem trgu. Neki Aljoša je vrezal svoje ime na avtomatski stroj za kuhanje ekspres kave. Le kakšen bi bil kromiran stroj, če bi se nanj podpisal vsak »kofetars?

■ **NA PRESERNOVEM TRGU** je stanovanjsko podjetje lepo uredilo nov lokal, katerega bo vzela v najem tovarna šivalnih strojev Bagat. V njem bo tovarna uredila razstavni prostor in sprejemno pisarno, medtem ko namerava v Novem mestu odpreti tudi servis za popravilo šivalnih strojev in učilnico za tečaje. Prostore za servis in tečaje bodo začeli v kratkem urejati poleg delavnic krojača v frančiškanskem samostanu.

■ **ŽIVILSKI TRG** je bil zelo dobro založen v ponedeljek, sicer pa tudi med tednom vedno prodajajo sadje in zelenjavo. Največ je bilo češenj, za katere so zahtevali 2 do 3 Ndin za kilogram, jagod po 5 Ndin liter ter borovnic po 3 Ndin liter. Solato so prodajali po 2 Ndin kilogram, jajca pa po 0,55 do 0,60 Ndin, mleko po 1,40 Ndin liter, krompir po 2,50 Ndin. Razen živil in zelenjave je bilo precej stojnic zasedenih s pleteninami in konfekcijo, obutvijo, prtički iz plastične mase in drugim blagom.

■ **GIBANJE PREBIVALSTVA.** Rodili sta: Anica Zaletelj iz Paderšičeve 3 — dečka in Terezija Brudar s Trdinove 3-a — Branka.

Večer skladb Marjana Kozine

V sredo, 15. junija, bo ob 20. uri v dvorani Dolenjske galerije večer skladb Marjana Kozine. V programu, katerega so učenci pripravili po učnem načrtu in delovnem programu za letošnje šolsko leto, bodo izvajali skladbe za klavir, violino, flavto in petje. Samospeve Marjana Kozine bo ob spremljavi profesorice Silve Hrašovec izvajala tovarišica Ileana Bratuž-Kacjanova. Program, ki ga bodo izvajali učenci, bo pozneje posnet v Radioteleviziji Ljubljana za 20-minutno oddajo, posvečeno skladbam Marjana Kozine.

Na prireditev vljudno vabijo učenci in učiteljski zbor glasbene šole v Novem mestu.

ATLETIKA IN ROKOMET

Medobčinsko šolsko prvenstvo

Medobčinskega prvenstva v atletiki in rokometu v Novem mestu so se udeležili najboljši atleti in igralci rokometa iz vseh novomeških srednjih in strokovnih šol ter iz Črnomlja.

Prvenstvo je otvoril direktor Zavoda za prosvetno pedagoško službo Slavko Vute. Zavod je tudi prispeval za najboljše atlete diplome, za zmagovalce v rokometu pa dva prehodna pokala.

Atletsko prvenstvo se je šteło za posameznike in ekipno. Za ekipe je bilo to prvenstvo tudi prvo kolo za »atletski šolski pokal Slovenije« za leto 1966. Zmagovalci v rokometu pa so se plasirali za republiško prvenstvo srednjih in strokovnih šol.

Rezultati v atletiki — ženske: 60 m: 1. Tatjana Tisu, gim. Črnomelj, 8,8; 2. Marinka Huč, gimn. Novo mesto, 9,0; 3. Silva Pirc, gimn. Novo mesto, 9,1. **600m:** Danica Janežič, gimn. Novo mesto, 1: 51,1; 2. Vera Kozoglav, EŠ Novo mesto, 1:59, 3. Ivanka Gorenc KS Novo mesto, 1:56,3. **Štafeta 4 krat 100 m:** 1. gimnazija Novo mesto 59,5, 2. zdravstvena šola Novo mesto 61,5, 3. ekonomska šola Novo mesto 62,2, 4. kmetijska šola Novo mesto 64,6. **Skok v višino:** Cirila Turk, ZŠ Novo mesto, 1,35; 2. Marija Macedoni, ZŠ Novo mesto, 1,30; 3.—4. Jožica Košmrlj, KS Novo mesto, 1,30. **Skok v daljino:** 1. Jožica Košmrlj, KŠ Novo mesto, 4,18; 2. Breda Jakša, ZŠ Novo mesto, 4.17; 3. Darinka Colarič, gimn. Novo mesto, 4,05. **Metanje krogle — 4 kg:** 1, Martina Facija, KŠ Novo mesto, 8,32; 2. Katja Novak, GŠ Novo mesto, 8.15; 3. Marija Težak, EŠ Novo mesto, 8.06.

Ekipni zmagovalci: 1. gimnazija Novo mesto 5,496 točk, 2. zdravstvena šola Novo mesto 4,905 točk, 3 kmetijska šola Novo mesto 4,418 točk, 4. ekonomska šola Novo mesto 4,109 točk.

Ostale ekipe niso imele tekmovanja v vseh disciplinah.

Lep uspeh so dosegle dijakinje zdravstvene šole, saj so na šoli samo trije oddelki.

Pri rokometu je bil vrstni red naslednji: 1. gimnazija Novo mesto, 2. ekonomska šola Novo mesto, 3. gostinska šola Novo mesto.

Rezultati v atletiki, moški 100 metrov: 1. Jože Šlajkovec, gimn. Novo mesto, 12.3; 2. Ludvik Markovič, EŠ Novo mesto, 12,5; 3. Jože Guštin, gimn. Novo mesto, 12,9; **300 m:** 1. Miha Suštar, gimn. Novo mesto, 41,3; 2. Albin Gutman, gimn. Novo mesto, 42,0; 3. Metod Viro, EŠ Novo mesto, 45.0. **1000 m:** Boris Vovk, gimn. Novo mesto, 2:46,4; 2. Jože Udovič, vajenska šola Novo mesto, 2:49,1; 3. Jože Vencelj, EŠ Novo mesto, 2:58. **Štafeta 4 krat 100 m:** 1. gimnazija Črnomelj 55,6. **Skok v višino:** 1. Janez Penca, gimn. Novo mesto, 1.75; 2. Zdravko Slak, gimn. Novo mesto, 1,65; 3. Zvone Skalicky, GŠ Novo mesto, 1,55. **Skok v daljino:** 1. Janez Penca, gimn. Novo mesto, 6.00; 2. Boris Pelko, gimn. Novo mesto, 5,75; 3. Branko Suhi, gimn. Novo mesto 5.70. **Metanje krogle — 5 kg:** 1, Janez Usenik, gimn. Novo mesto, 12,85; 2. Jože Guštin, gimn. Novo mesto, 12.83; 3. Jože Konda, vajenska šola Novo mesto, 12,53.

Ekipni zmagovalci: 1. gimnazija Novo mesto, 7,390 točk, ekonomska šola Novo mesto 5,552 točk, 3. kmetijska šola Novo mesto 4,402 točk, 4. vajenska šola Novo mesto 3,494 točk, 5. gimnazija Črnomelj 3,294 točk.

Prvenstvo v rokometu: 1. Gimnazija Novo mesto, 2. BELT, Črnomelj, 3. kmetijska šola Novo mesto.

Najuspešnejši so bili tekmovalci gimnazije Novo mesto, ki so osvojili največ diplom in tudi oba prehodna pokala pri rokometu.

Področno prvenstvo v atletiki

V soboto, 11. junija ob 16. uri, bo v Novem mestu področno prvenstvo v atletiki za mlajše mladince in mladinke ter člane in članice. Moški bodo tekmovali: v tekih na 100 m, 300 m, 1.000 m, štafeti 4 x 100 m, skoku v višino in daljino, troskoku, skoku s palico in metu krogle, diska, kopja in kladiva. Ženske se bodo pomerile na 60 m, 100 m, 400 m, 4 x 60 metrov, v skoku v višino in daljino ter v metih krogle, diska in kopja. Pričakujemo, da se bodo prvenstva udeležili najboljši dolenjski atleti. Zmagovalci bodo zastopali Dolenjsko na republiških finalnih tekmovanjih.

Zavod za izobraževanje kadrov in produktivnost dela Novo mesto

razpisuje vpis v naslednje oddelke za strokovno izobraževanje zaposlenih, ki bodo odprti v jeseni 1966, če bo dovolj prijavljencev:

1. **oddelek tehniške šole strojne stroke,** v katerega se lahko vpišejo kvalificirani delavci vseh poklicev kovinske stroke,
2. **oddelek tehniške šole elektro stroke,** v katerega se lahko vpišejo kvalificirani delavci v elektro stroki.

Šolanje v obeh oddelkih traja do štiri leta, predavanja bodo 3 do 4-krat na teden popoldne in zvečer. Začetek pouka v šolskem letu 1966/67 bo 5. septembra 1966.

Oddelki tehniških šol za zaposlene omogočajo delavcem dosego srednje strokovne izobrazbe (naziv tehnika).

Interesenti s področja Dolenjske naj se prijavijo do 15. avgusta 1966 in predložijo:

1. lastnoročno napisano prošnjo za sprejem, kolkovano z 0,50 Ndin, naslovljeno: Tehniška šola, ... stroke (navedite stroko) Ljubljana, oddelek za izobraževanje zaposlenih, Novo mesto, Ulica talcev 3/II;
2. rojstni list;
3. zaključno spričevalo vajenske, oziroma industrijske šole;
4. spričevalo o kvalifikaciji v stroki;
5. dopisnico s točnim naslovom, s katero bo kandidat obveščen o izidu razpisa.

Stroške šolanja v oddelku za zaposlene plačujejo kandidati oziroma podjetja, ki pošiljajo svoje delavce v šolo. Višina šolnine bo odvisna od števila dijakov v oddelku.

Vse interesente, ki želijo redno študirati ob organizirani pomoči zavoda na Višji ekonomsko-komercialni šoli, Višji pravni šoli in Višji tehniški šoli v Mariboru, opozarjamo na razpis Združenja visokošolskih zavodov v Mariboru, ki je bil objavljen v dnevnem časopisu DELO 1. maja 1966.

Vse podrobnejše informacije lahko dobijo interesenti v pisarni zavoda ali po telefonu št. 21-319.

Na nedavni skupščini AMD Kočevje je bil Viktor Ožura ponovno izvoljen za predsednika. Na sliki: Viktor Ožura prejema plaketo kot priznanje za dolgoletno in uspešno delo v AMD (Foto: Jože Svete)

REDNA SKUPŠČINA AMD KOČEVJE

Med najboljšimi v državi

V zadnjih dveh letih je AMD izšolalo 1109 občanov. Neoznačeni prehodi na ulicah in Reška cesta brez pločnika izzivajo nesreče. Za predsednika ponovno izvoljen Viktor Ožura

17. maja je bila v Kočevju redna skupščina Avtomoto društva. Na njej so člani razpravljali predvsem o prometni vzgoji odraslih in mladine, o varnosti prometa, športnem delu društva, članstvu in temeljnem zakonu o prometu.

V preteklih dveh letih se je šolalo in opravilo izpite pri AMD Kočevje 1109 občanov, od tega približno polovica za potrebe JLA. Kočevsko društvo je med najboljšimi v državi. Zato je razumljivo, da mu je bilo zaupano tudi izobraževanje starešin JLA in bodočih vojakov. Razen izobraževanja za šoferske izpite pa je društvo organiziralo v preteklih dveh letih 58 predavanj za svoje člane in mladino, prikazalo 7 prometnih filmov, izvedlo akcije v zvezi z varno vožnjo, organiziralo več tekmovanj in sodelovalo z drugimi organizacijami.

Po številu prometnih nesreč smo Jugoslovani relativno med prvimi na svetu, zato so dali člani na skupščini več predlogov, kako zmanjšati število prometnih nesreč. Že od leta 1963 v Kočevju ni bila obeležena (prehodi za pešce) in oprana niti ena ulica. Parkirni prostori so slabo vzdrževani, na Reški cesti pa bi bilo nujno urediti pločnik za pešce, saj je tu med 12. in 15. uro največji promet.

Do leta 1958 je AMD zabeležilo lepe uspehe na športnem področju, žal pa hkrati tudi največji primanjkljaj. Kasneje so športno dejavnost omejili na ocenske vožnje, kar je cenejše in za člane koristnejše, saj si s tekmovanjem tudi izpopolnjujejo znanje.

Letos je društvo opremilo avtomobile tudi za vleko karamboliranih in pokvarjenih vozil. Instruktorji društva so za opremo sami izdelali načrt (Matija Delač) in naprave, kar je bilo znatno ceneje, kot če bi jih kupili. Člani društva imajo pri uporabi tega avtomobila posebno ugodnost. Prav zato je težko razumljivo, da je le okoli 10 odst. amaterjev včlanjenih v AMD.

Nadalje so v razpravi člani poudarili, da je temeljni zakon o varnosti prometa nekoliko preveč ohlapen, predvsem za kraje in Avtomoto društva, ki nimajo tako kvalitetnih komisij kot v Kočevju; razpravljali so še o delu izpitne komisije, o sodelovanju z drugimi organizacijami, organi in društvi in pripravah za gradnjo lastnih prostorov.

Na skupščini so dobili pismena priznanja za zasluge pri napredku: organizacije Avto, KGP, Snežnik, Lesna industrija, Rudnik rjavega premoga, Melamin, oddelek za narodno obrambo in posamezniki: Valter Deržek, Stane Levstik, Tone Križ, Dušan Stjepić, Bruno Ciglič, Matija Delač, Lado Gašperac in Bojan Slokar. Plaketi društva pa sta bili podeljeni Vinku Hrenu in Viktorju Ožuri.

Na skupščini so izvolili tudi nov upravni odbor društva, ki se je že sestal, in za predsednika ponovno Viktorja Ožuro.

Janez Penca: 1,90 m — nov dolenjski rekord

V finalu atletskega pokala Slovenije za starejše mladince in mladinke, ki je bilo v Mariboru, je manjša skupina novomeških atletov dosegla odlične rezultate. Janez Penca, ki je mlajši mladinec, je izboljšal dolenjski rekord v skoku v višino na 1,90 m, kar je dosegel s prvim skokom. Stari rekord iz leta 1961 je imel Marjan Potrč (1,89 m).

Poleg Janeza Penca sta se pojavili na zmagovalnih stopnicah tudi sestri Močnikovi, starejša, Katja, je postala republiška prvakinja v teku na 400 metrov z rezultatom 62,3, takoj za njo je bila na drugem mestu mlajša sestra Danica z rezultatom 64,1. — Tretja predstavnica Novega mesta, mlada Marija Bratković, je bila šesta z novim osebnim rekordom 66,2. Vse tri so še mlajše mladinke in je zato njihov uspeh toliko bolj razveseljiv.

V metu kopja je Bojan Pavlič prišel v finale, vendar ni mogel doseči svoje običajne daljine, kar bi mu pripomoglo med prva mesta. Naš drugi metalec kopja Branko Suhi ni prišel v finale v tako močni konkurenci.

Prav tako niso prišli v finale Anton Kovačič v teku na 400 metrov, Zdravko Slak, ki je skočil v višino 1,70 m in Milan Velkavrh, ki je vrgel žlansko kroglo 10,95 metra daleč.

Gotovo bo našim atletom veliko lažje na prvenstvu za mlajše mladince in mladinke, ki bo konec junija v Celju.

Trebnje : Kropa 3:2

Četrto, čeprav tesno zmago, so si priborili v 6. kolu odbojkarji TVD Partizan Trebnje v nedeljo, 5. junija, v Kropi na Gorenjskem. Delno okrnjeni so premagali domačine z rezultatom 3:2 (10:15, 15:8, 4:15, 15:6, 15:13). Za Trebnje so igrali Glogovšek, Opara, Pandža, Pavlin, Legan, Mišmaš in Mrvar.

Tekma je bila razburljiva, vendar ne lepa, saj sta imeli obe moštvi vrsto spodrsljajev. Sodnik je pred približno 100 gledalci tekmo dobro sodil.

Trebanjci so zopet pokazali, da se znajo boriti šele takrat, ko jim trda prede. Na tekmah zmagujejo s tesnimi rezultati. Po številu točk (10) bi morali biti blizu vrha razpredelnice, vendar so zaradi slabše razlike v setih šele v sredini.

V nedeljo pridejo gostovat v Trebnje odbojkarji iz Kamne gorice na Gorenjskem.

NOVOTEKS — Jesenice 1:3

Šesto kolo republiške odbojkarske lige je prineslo 5. junija odbojkarjem novomeškega NOVOTEKSA pričakovan poraz na domačem igrišču na Loki. NOVOTEKS, za katerega so nastopili Šonc, Potrč, Aš, Golež, Kusič, Primc, Lapajne, Berger in Koprivnik, je v štirih setih z 1:3 (6:15, 15:3, 6:15, 10:15) podlegel boljšemu moštvu Jesenic, v katerem so igrali Prešeren, Šuntek, Bogataj, Potočnik, Resler, Pavčič, Eržen in Razinger. Od NOVOTEKSOVIH odbojkarjev v prvenstvenem boju z igralci OK Jesenice, ki je poleg Ljubljančanov najresnejši kandidat za letošnjega republiškega prvaka, nismo mogli pričakovati več kot časten poraz. Čeprav so bili poraženi, so Novomeščani, kot kaže, naposled le uredili vrste in jim najbrž ne bo treba zapustiti tekmovanja v republiški ligi. Zlasti v drugem setu so dokazali, da bi z večjo voljo lahko posegli v boj za višja mesta in vsaj doma zmagovali. Tekmo je dobro vodil sodnik Logar iz Ljubljane. —si

Strelska družina »PIONIR« zmagala

S VI. kolom se je končalo tekmovanje z zračno puško, ki ga je organiziral občinski strelski odbor v Novem mestu. Razvrstitev: 1. SD »Pionir« 14.352 krogov, 6 zmag ali 203 točke; 2. SD »Majcen« 12.926 krogov, 5 zmag ali 179 točk; 3. SD »Novoteks« 13.084 krogov, 4 zmage ali 170 točk; 4. SD »13. maja« 12.178 krogov, 3 zmage ali 151 točk; 5. SD »Železničar« 11.979 krogov, 1 zmaga ali 129 točk; 6. SD »V. Paderšič« 11.282 krogov, 1 zmaga ali 123 točk; 7. SD »Stranska vas« 10.794 krogov ali 108 točk. — Čestitamo zmagovalcu! I. Z.

Mladinsko šahovsko prvenstvo Slovenije v Kočevju

Od 1. do 11. julija bo v Kočevju mladinsko šahovsko prvenstvo Slovenije za posameznike. Igrali bodo po švicarskem sistemu, prireditev pa bo v domu telesne kulture. Prvenstvo bo odprto, tako da si bodo tekme gledalci lahko ogledali. Šahovski klub iz Kočevja si želi, da bi se prvenstva udeležilo čimveč mladih šahistov iz Kočevja.

IVE STANIČ

PIONIRSKE ŠPORTNE IGRE

Srečanje Gorskega Kotara in Kočevske

Tudi letos so se v Delnicah srečali pionirji Gorskega Kotara in Kočevske na že tradicionalnem dvoboju v atletiki in športnih igrah. Srečanje je bilo že četrto, obojni pa so v tekmovanjih pokazali, kako plodno je postalo sodelovanje pionirjev iz obeh bratskih republik prav v športu.

Čeprav je bilo vreme hladno, so nekateri tekmovalci dosegli odlične rezultate. Pionirji iz Kočevja so v atletiki, namiznem tenisu in šahu popolnoma nadigrali svoje vrstnike iz Delnic in so zato že drugič zasluženo osvojili prehodni pokal.

Domačini iz Delnic so bili boljši v športnih igrah in strelstvu. Najzanimivejše je bilo brez dvoma srečanje v malem nogometu, ki se je končalo v rednem času neodločeno. Domačini so imeli več sreče šele v prostih strelih na gol, s katerimi so si zagotovili zmago nad pionirji iz Kočevja.

REZULTATI: Atletika — pionirji: tek na 60 m: 1. Fučko (Delnice) 7,7; 2. Pezdirc (Kočevje) 7,8; 3. Oronač (Kočevje) 8,00; **krogla:** 1. Struna (Kočevje) 12,71 m; 2. Zadel (Kočevje) 12,39 m; 3. Volf (Kočevje) 11,48 m; **skok v višino:** 1. Stajfar (Kočevje) 155 cm; 2. Virant (Kočevje) 150 cm; 3. Kus (Delnice) 150 cm; **skok v daljino:** 1. Knavs (Kočevje) 5,20 cm; 2. Kus (Delnice) 5,16 cm; 3. Kruljac (Delnice) 4,98 m. **Pionirke: tek na 60 m:** 1. Briški (Kočevje) 8,8; 2. Halos (Kočevje) 8,9; 3. Antelić in Pleše (Delnice) 9,1; **krogla:** 1. Zagorjan (Kočevje) 11,93 m; 2. Kozelički (Delnice) 10,11; 3. Bole (Delnice) 9,96 m; **skok v višino:** 1. Otoničar (Kočevje) 135 cm; 2. Osterman (Kočevje) 130 cm; 3. Ožura (Kočevje) 130 cm; **skok v daljino:** 1. Švegelj (Kočevje) 4,31 cm; 2. Širaj (Kočevje) 4,27 cm; 3. Antolić (Delnice) 4,01 m.

Kočevski pionirji so bili v Delnicah zelo veseli pokala, ki so ga osvojili že drugič. Sklenili so, da se bodo prihodnje leto, ko bo srečanje pionirjev športnikov obeh bratskih republik v Kočevju, še bolj potrudili, tako da jim bo ostal pokal v trajni lasti.

Dobri športniki že v osnovni šoli

Športno društvo osnovne šole »Katja Rupena« je 4. junija praznovalo 4-letnico obstoja. V tem času je doseglo vrsto lepih uspehov. Atletska, strelska, šahovska, rokometna in namiznoteniška sekcija so redno delovale. Najboljše rezultate je dosegla atletska sekcija. Rezultati nekaterih šolarjev — na primer: na 60 m: Verček 7,4 sek; na 400 m: Kovačič 56,7 in Jožef 57,9 sek. — celo v republiškem merilu veliko pomenijo. Moška rokometna ekipa naše šole je dosegla drugo mesto na medobčinskem prvenstvu. Šahist Franci Kristan pa je zasedel na njem tretje mesto.

Šolarji smo se toplo zahvalili trenerjem sekcij: Špilerju, Zaletelu, Možini, Šporarju, Kavšku, Kocetovi, Mislejevi, Uhanu in Pezlju. Novi predsednik društva je postala Cvetka Avbar. Predsednik ObZTK Novo mesto Robert Romih je poudaril pomen šolskih športnih društev in pohvalil naše delo.

RAJKO VUKADINOVIĆ,
osnovna šola »Katja Rupena«

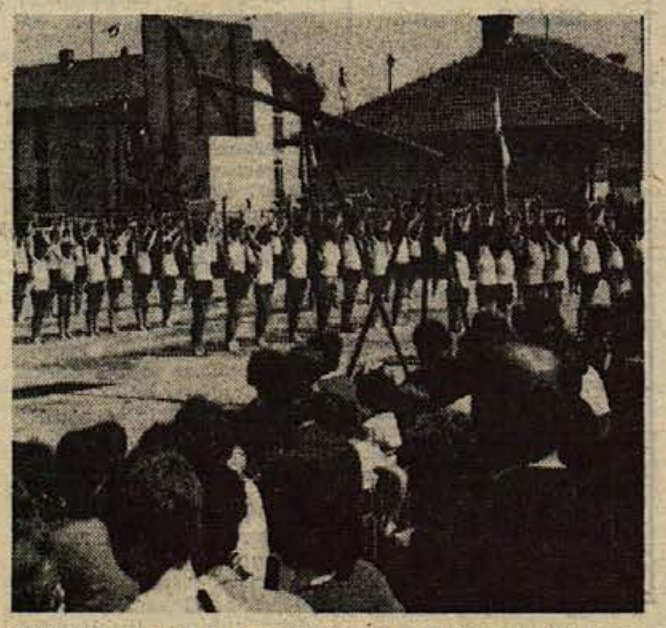

Preteklo nedeljo so izvedli učenci osemletke iz Kočevja na šolskem igrišču javni telovadni nastop. Prikazali so tudi nekatere športne in druge igre ter tekmovali. Nastop si je ogledalo nekaj sto ljudi (Foto: Marica Jelenovič)

Miting je presegel vsa tekmovanja

Otvoritvenega mitinga jugoslovanske letne plavalne sezone, ki je bil posvečen praznovanju dneva mladosti, se je v nedeljo, 29. maja, udeležilo več kot 300 plavalcev in plavalk iz 11 najboljših jugoslovanskih klubov. Prijetno vreme je privabilo na kopališče veliko gledalcev, predvsem šolske mladine. Organizacija PK »Celulozar« je bila kljub velikemu številu tekmovalcev zelo dobra. Uvrstitev najboljših Celulozarjevih plavalcev:

mlajši pionirji — 50 m prsno: 8. Peter Zigante, 9. Ivan Sepetavc; 50 m hrbtno: 5. Aco Tomažič, 10. Igor Turk; 50 m delfin: 5.—6. Igor Gelb; 50 m crawl: 2. Lado Poljanec, 10. Igor Turk. **Mlajše pionirke** — 50 m prsno: 7. Ksenija Jurkovič, 11.—12. Rezika Barbič; 50 metrov hrbtno: 7. Nevenka Jenkole, 12. Rezika Figar; 50 m delfin: 4. Tatjana Kragelj; 50 m crawl: 9. Tatjana Kragelj, 10. Nevenka Jenkole. **Starejši pionirji** — 200 m crawl: 2. Franc Cargo 2:39,3, 3. Mirko Žiberna 2:47,6, 4. Ljubo Potočnik 2:48,1; 100 m prsno: 9. Miha Pogačar 1:53,4, 10. Adi Bučar 1:54,3; 100 m hrbtno: 4. Franc Rumpret 1:28,3, 6. Zlatko Gelb 1:30,3; 100 m crawl: 1. Ljubo Potočnik 1:09,4, 2. Zlatko Gelb 1:11,2; štafeta 4 x 100 m mešano: 1. »Celulozar« (Žiberna, Potočnik, Cargo, Gelb) v času 6:00,5. **Starejše pionirke** — 100 m crawl: 8. Irena Poljanec 1:51,0; **članice:** — 100 m prsno: 4. Nena Drugovič 1:38,4, 6. Marinka Volčanjk 1:52,4. 100 m hrbtno: 7. Mimica Božič 1:41,2; 100 m crawl: 1. Nena Drugovič 1:10,6, 5. Mimica Božič 1:34,9. **Člani** — 200 m crawl: 3. Tone Bizjak 2:27,2, 8 Jože Preskar 2:38,0; 100 m prsno: 6. Štefan Kolar 1:30,0, 9. Vojko Pogačar 1:37,2; 100 m hrbtno: 5. Zvone Omerzo 1:18,8; 100 m delfin: 2. Jože Preskar 1:28,2, 4. Zvonko Pavlin 1:35,2; 100 m crawl: Tone Bizjak 1:06,0, 7. Andrej Švab 1:07,2, 15. Vojko Moguša 1:13,3. Štafeta 4 x 100 m mešano: 4. Celulozar (Omerzo, Kolar, Švab, Bizjak) v času 5:18,5.

Celulozarjevi rezultati so vsekakor zadovoljivi, posebno pri najmlajših plavalcih. Miting je ponovno dokazal, da je mladine dovolj in da se zanima za tovrstni šport, ki ga strokovnjaki prištevajo med najbolj zdrave. v.n.

Smrt v tulcu sladoleda?

V ponedeljek, 30. maja, je po Novem mestu završalo: že spet zastrupitev s sladoledom! Žrtve so bili majhni otroci, stari od dveh in pol do 12 let. Samo dva dni za tem, v sredo, 1. junija, so tudi v brežiški bolnišnici iskali pomoči štirje bolniki, stari od 18 do 23 let. Tudi tu je bil vzrok zastrupitve sladoled

■ Začelo se je že v nedeljo zvečer. Mati Asja Alić iz Jerebove 8 v Novem mestu pripoveduje:

»V nedeljo zvečer sva šli s triletno hčerko Nadjo na sprehod v mesto in na njeno prošnjo zavili v Bajramovićevo slaščičarno »Triglav«. Kupila sem ji porcijo sladoleda na tulcu. Sladoled sem tudi sama poskusila.

Po večerji je šla Nadja spat okrog devetih, jaz pa sem legla pol ure pozneje. Opazila sem, da otrok nenavadno hrka in kmalu nato je izbruhnila večerjo, pozneje pa vedno pogosteje in združeno s težjimi krči zelenkasto tekočino. Bila je popolnoma prepadena in pričela tudi močno driskati. Ob enih zjutraj smo jo morali prepeljati v bolnišnico . . .«

NA BINKOŠTNI PONEDELJEK . . .

■ **Marija Zgonc** iz Paderšičeve ulice:

»V ponedeljek dopoldne sem kupila sinu Jožku (3 leta in pol) sladoled rumene barve v slaščičarni pri Bajramoviću. Lizal ga je do pekarne, kjer je pojedel še en kifelje . . .

. . . po enajsti uri je nenadoma pričel bruhati, potem pa kar naprej, na koncu že samo sluz. Bruhal je dve uri v krajših presledkih, tožil, da ga boli želodček, obraz pa je imel ves bled in prepaden. Postal je tudi močno zaspan. Ko je pričel dobivati steklene oči, sem se zbala, da mi bo umrl. Telefonirala sem po rešilni avto . . .«

■ **Julijana Gerdenc** iz Gornjega Karteljevega št. 11:

»V ponedeljek zjutraj smo bili namenjeni v zdravstveni dom. Spotoma smo se ustavili v Bajramovićevi slaščičarni, kjer sem otrokoma Mariji (2 leti in pol) in Petru (6 let in pol) kupila sladoled. Iz slaščičarne smo odšli k zdravnici v otroški oddelek, mož pa je čakal na pregled noge v drugi ambulanti. Okrog pol desetih je prej povsem živahna Marija prišla k meni. V trenutku ji je kar zavrela iz ust in nosu izbruhana masa. Potem je bruhala kar naprej in tekala sem z njo iz čakalnice v stranišče in nazaj. Čez deset minut pa mi je začel bruhati še Peter — prvič na hodniku, potem pa je v stranišču kar pokleknil na tla. Bilo je nekaj groznega . . .

. . . Ko smo šli proti avtobusni postaji, sta otroka še vedno bruhala. Marijo sem morala nositi, Peter pa je še lahko hodil, toda vedno bolj se je zapletal. V kavarni Metropol sta na stranišču spet bruhala. Sama ne vem, od kod se je jemala vsa ta tekočina zelenkaste barve. Tu je tudi Petra prvič pognalo.

Otroka je videl sprevodnik avtobusa, ki je svetoval, naj ju spravim v bolnišnico, češ da je to zastrupljenje. Otroka pa sta tako oslabela, da tudi Peter ni mogel več hoditi. Morali smo ju nesti. Med potjo je bila Marija že na pol mrtva, oba pa sta oči kar zavijala. Prevzeli so ju na infekcijskem oddelku splošne bolnišnice. Z možem sva bila čisto obupana, dokler nisva naslednji dan zvedela, da sta otroka že izven nevarnosti.«

■ **Rozalija Hrovat** iz Partizanske 35:

». . . Ob pol dveh je prišel domov mož, kmalu za njim pa tudi Liljana (3 in pol), ki se je zunaj igrala. Tožila je, da jo boli trebušček. Mož jo je dal v posteljico, jo pokril in odšel po opravkih. Kmalu nato me je punčka poklicala v sobo, in že je bušnilo iz nje vse, kar je pojedla. Pozneje je bruhnila še najmanj desetkrat. Takoj nato je še močno driskala in ko že ni bila več pri sebi, smo jo hitro umili in na pol nezavestno in čisto mrzlo odnesli v novo bolnišnico . . .«

MOBILIZACIJA

■ **Tako in podobno pripovedujejo tudi pri Manojlovićevih, Gajićevih, Petrovih in Kalinovih. Vsi so jedli sladoled, kupljen v slaščičarni »Triglav«. Obupni starši so nestrpno pričakovali sporočil iz bolnišnice.**

Tu je bilo vse v znamenju mobilizacije. Predstojnik otroškega oddelka dr. Alojz Boh je prihitel iz ambulante, tako da so bili na oddelku kar trije zdravniki. Na srečo je bila izolirana soba pravkar prečiščena in prazna ter je bilo za male bolnike dovolj primernega prostora. V apoteki so naročili več infuzij in pripravili vsa ostala zdravila. Šlo je zares!

»Prvi težak primer, Jožko Zgonc,« pripoveduje dr. Boh, »je kazal na zunaj iste znake kot ostali. **Poleg tega pa je imel razvito popolno sliko šoka: bil je bled, zelo mrzel in nezavesten, žile skoraj ni bilo več čutiti in imel je značilno zožene zenice. Pričeli smo ga intenzivno zdraviti zaradi šoka z najmodernejšimi zdravili in dajanjem tekočine v žilo. Bil je v zelo kritičnem stanju še dve do tri ure, proti večeru pa se je pričel popravljati in oddahnili smo si.**

■ **Še ko je bil Jožko v krizi, so pripeljali Lilijano Hrovat z natančno istimi znaki akutne zastrupitve krvnih obtočil, kar bi se lahko končalo s smrtjo, če ne bi bilo pravočasne pomoči.**

Drugi večji otroci so bili manj prizadeti in so imeli samo splošne znake prebavnih motenj: bruhanje in drisko: **Vse smo odpustili iz bolnišnice v soboto, po petih dneh zdravljenja.**

Sladoled je bil zastrupljen s klicami, ki zelo toksično vplivajo na krvni obtok . . .«

IN PREISKAVA

Vzorce Bajramovićevega sladoleda so po nalogu občinske sanitarne inšpekcije preiskali v bakteriološkem in živilskem laboratoriju Zavoda za zdravstveno varstvo. **Sladoled je bil na videz sicer užiten in celo prijetno osvežujoč — v vsaki porciji, ki ste jo lahko kupili na tulcu za 30 dinarjev, pa je bilo več kot 100 milijonov raznih bakterij, med njimi največ izredno strupenih bolezenskih klic — stafilokokov! Zbolela sta tudi strokovnjaka, ki sta poskusila Bajramovićev sladoled potem, ko ju je slaščičar hotel prepričati, da se otroci niso zastrupili z njegovim izdelkom.** Sladoled tudi ni ustrezal predpisom 3. točke 101. člena pravilnika o kakovosti sladoleda, ker je vseboval koščke ledu. Tudi čokoladni in malinov sladoled, ki ju je imel Bajramović ta dan v prodaji, sta bila močno okužena s stafilokoki (nad 5 milijonov raznih klic v vsaki tisočinki litra!) **»Klic se sploh ni dalo natančno prešteti!« je povedala tovarišica v bakteriološkem laboratoriju.**

Zavod za zdravstveno varstvo je takoj vzpostavil stik z otroškim oddelkom splošne bolnišnice, varnostnimi organi in upravo šole, da bi vse zastrupljene otroke čimprej napotili v zdravstveno oskrbo.

■ Oddelek za medobčinske inšpekcijske službe je še isti dan prepovedal izdelavo in prodajo slaščic in sladoleda v Bajramovićevi slaščičarni in kiosku pri železniški postaji ter takoj pričel zbirati dokumente o Bajramovićevih prekrških in kazenski odgovornosti. **To je bil že tretji primer težav z Bajramovićevim sladoledom. Mimo tega je Bajramović zaposloval človeka, ki sploh ni bil prijavljen niti ni imel veljavne zdravstvene izkaznice.**

Večkrat zaposluje nekvalificirane ljudi, brez delovne obleke, neumite in sploh brez higienske zavesti. Medtem pa proda v sezoni dnevno, kot sam pravi, okrog 500 porcij sladoleda po 30 din. Material ga stane 6000 din, ostanek: 9 tisoč din na dan ali okrog 270.000 din na mesec pa je njegov dohodek samo od sladoleda!

Pri tem denarju pa on in njegovi trije pomočniki spe in jedo v skrajno primitivnih okoliščinah. Nihče ne ve, kje se kopljejo, kako perejo perilo, kako se hranijo . . .

SANITARNA JE SVARILA!

Oddelek za varstvo novomeškega občinskega ljudskega odbora v Novem mestu je 17. aprila 1961 (po takratni zastrupitvi z Bajramovićevim sladoledom) dobil izčrpen dopis, ki je bil takole zaključen in podpisan:

». . . **Občinska sanitarna inšpekcija je mnenja, da je njen predlog s tem dovolj utemeljen in prosimo občinski ljudski odbor, da takoj na kakršenkoli način prepove Bajramoviću Jašarju nadaljevanje adaptacijskih del, katerih sanitarna inšpekcija z nobeno odločbo ni odredila.**

Pripominjamo pa, da bodo ljudje s tako nizko higiensko zavestjo kjerkoli drugje pri tem poslu tudi v novem lokalu predstavljali stalno in izrazito nevarnost za zdravje potrošnikov.«

Miha Gostiša, sanitarni inšpektor ObLO, ing. Jože Teršar, sanitarni inšpektor OLO, Franc Merzel, pom. san. inšpektorja OLO, in šef odd. za družb. službe Tone Valentinčič,

■ **Milosrčni takratni občinski možje so odločni poziv preslišali in še tretjič dovolili Bajramoviću prodajati sladoled. Vedeli so, da je izdelava in prodaja sladoleda najbolj zahtevna in odgovorna med vsemi živili. Vedeli so, da Bajramović lahko v enem dnevu zastrupi 500 ali še več ljudi — pa so pogledali skozi prste! Ne pomaga niti moderno urejen lokal niti redna kontrola: Bajramović zmrzuje sladoled 10-krat na dan — ali mu lahko stoji inšpektor pri vsaki porciji za petami? Neoporečen sladoled je odvisen predvsem od človeka, ki ga izdeluje!**

Poglejmo, koliko klic so imeli v petek, 3. junija, drugi novomeški sladoledarji v svojih izdelkih:

Pekarna in slaščičarna:	
malinov	1000 v tisočinki litra
kavin	110.000 v tisočinki litra
sadni	70.000 v tisočinki litra
Kavarna Center:	
sadni	100 (!) v tisočinki litra
vanilijev	1000 v tisočinki litra
Slaščičarna Lenardič:	
pomarančni	170.000 v tisočinki litra
vanilijev	740.000 v tisočinki litra

Vse te klice so bile nebolezenske (saprofitne). Sladoled je izredno ugodno gojišče za najraznovrstnejše mikrobe in praktično skoraj nikoli ni brez njih. **Zgornja dovoljena meja je 200.000 saprofitnih klic v tisočinki litra, da je sladoled še primeren za prodajo.**

Ne sme pa vsebovati bolezenskih (patogenih) klic, ki so jih imeli vsi trije Bajramovićevi sladoledi na milijone v tisočinki litra.

■ Tudi v Brežicah so se ljudje zastrupili s sladoledom, ki je imel v tisočinki litra več kot milijon bolezenskih stafilokokov. Na srečo so bili to odrasli, ki jih zastrupitev ni tako prizadela in so jih lahko že po dveh dneh odpustili iz bolnišnice. **Tak neuživten sladoled je v Brežicah, na železniški postaji in v Krški vasi prodajal slaščičar Demirović.**. Tudi tu je sanitarna inšpekcija takoj ukrepala in Demiroviću prepovedala prodajo sladoleda, ki ga je imel na zalogi tisti dan.

■ **Pa tudi strši bi morali po-**

■ **misliti, kako staremu otro-**

■ **ku kupijo sladoled, kdaj**

■ **mu ga kupijo in pri kom!**

M. MOSKON

Usodni košček rjavega blaga

Rudolfa Brajdiča, znanega pod imenom Toni, doma iz okolice Šmihela pri Novem mestu, so vrnostni organi prijeli, češ da je vlomil v zaklenjeni kurnik in vzel 4 kokoši. Brajdič se je pridušal, da s temi kokošmi nima nobene zveze, a dokazi so govorili drugače, zato je moral na zatožno klop novomeškega okrožnega sodišča.

Vlomilca so začeli iskati 11. februarja letos, ko je C. P. iz Šmihela opazil da v kokošnjaku manjkajo 4 kokoši in da je ponoči nekdo odprl vsečo ključavnico. Varnostni organi so po njegovi prijavi ugotovili, da se na vrtu poznajo sledovi čevljev, na žični ograji pa so našli košček rjavega blaga. Kasneje je bilo ugotovljeno še to, da prav ta košček blaga manjka na hlačah Rudolfa Brajdiča, zato mu izgovori niso prav nič pomagali.

Obtoženec je bil zaradi podobnih kaznivih dejanj že večkrat obsojen, tokrat pa mu je senat prisodil 5 mesecev zapora in plačilo škode v znesku 12.000 dinarjev.

LOV ZA NACISTIČNIM ZAKLADOM 8

Toda Fleig je imel svojo skrivnost — ni hotel povedati treh številk, ki si jih je pet let nenehno ponavljal, tako da so se mu zares vtisnile v spomin: 340, 208, 262. To so tri magične številke, ker je le z njimi moč ugotoviti kraj, na katerem je zaklad.

Fleiga so najprej odpeljali v Pariz. Tam je moral počakati, da so zadevo pripravili in iz nekega tajnega sklada oskrbeli sredstva za odpravo, ki nikakor ne bo poceni. Slednjič so ga avgusta prepeljali na Korziko, toda ves čas so ga skrbno nadzorovali.

Ko je prispel v Bastilo na Korziki, so mu dali več prostosti. Vedeli so, da sam, brez pomoči, ne bo mogel oditi z otoka, denarja pa ni imel. Živel je torej kot svoboden človek, toda to je bil le videz. Še dolgo je moral čakati v Bastili, dokler se niso povsem pripravili.

Ne bi mogli reči, da mu ni bilo prijetno; skrbi ni imel, plačevali so mu hotel in hrano. Tisti, ki so plačevali njegove račune, so pričakovali, da se jim bo to bogato obrestovalo. Fleig še nikoli ni živel tako dobro. Lahko je jedel, pil in kadil, kolikor je hotel, ne da bi se pri tem spraševal, koliko vse to stane. Saj tudi ni imel kaj početi, le še spal je lahko. Priprave so le počasi napredovale, medtem se je poslabšalo tudi vreme, kar je vse povzročalo, da so zamujali.

Dolgčas mu je precej olajšala Concetta Mirandi. Nastanila se je v istem hotelu dva dni kasneje kot on. Bila je lepotica italijanske vrste, temnih oči in prelepih las. Kaže, da Peter Fleig v teh zadevah ni bil plah — predstavljanje in vse ostalo je opravil že kar prvi dan. Odtlej sta se v Bastili skupno dolgočasila.

Concetta je bila v nemščini prav tako spretna kot v ljubezni. Pripovedovala je, kako je med vojno, ko ji je bilo 16 let, morala oditi iz Neaplja; prišla je na Korziko z nekim nemškim majorjem, ki jo je naposled tu tudi pustil, ko je moral wehrmacht oditi s tega otoka. Od takrat je živela od svoje inteligence in — ljubkosti . . .

18. avgusta 1945 se je afriški veter široko, ki je podil valove okrog Korzike, slednjič polegel. Bil je že tudi čas. Pihal je dva tedna. Fleiga so opozorili, naj se pripravi in naj prihodnje jutro čaka, da ga bodo poklicali. Začeti bi se moral lov za zakladom Afrika Korpsa.

GROZILNO PISMO

Odpravili so se. Pred ustjem male reke Golo sta dve francoski ladji, namenjeni za iskanje zaklada, zapluli počasneje. Jerome Buoncuori, policijski inšpektor, je ogovoril Fleiga:

»Kam naj zavijemo sedaj?«

»Proti severu,« je odgovoril Fleig. »Tam nekje je bila hišica na hribu in na drugi strani rdeči svetilnik ob obali.«

Ladji sta odpluli na sever. Fleig je opazoval obalo. Z ladje je bilo videti več hiš in hišic. Tudi gozdički so bili. Toda nikjer ni bilo videti svetilnika. Ladji sta krožili, Fleig je naročal, naj plujeta zdaj v to zdaj v drugo smer, toda svetilnika ni bilo.

Potem se je oglasil eden od potapljačev, ki so jih najeli za to opravilo, in jih opozoril:

»Gospod inšpektor, nečesa sem se spomnil. Nemci so namestili zasilni svetilnik na obali, nedaleč od jezera Biguglia. Demontirali so ga 1946 . . .«

»Bedak!« je vzrojil inšpektor. »Mar nisi mogel poprej povedati? Ali vsaj veš, kje natanko je stal?«

»Tega ne vem. Toda poveljnik pristanišča Bastia bi lahko pogledal v arhiv,« je dejal Korzičan.

Inšpektor Bouncuori je bil ves divji, vendar mu ni preostalo drugega, kot da je ukazal, naj se vrnejo v pristanišče Bastia.

V pristaniškem uradu sta Buoncuori in Fleig doživela novo razočaranje. Dejali so jima, da so vse listine o navigaciji in nemških instalacijah med vojno poslali v Marseille. Buoncuori je napisal brzojavko in odpustil Fleiga, vendar mu je naročil, naj ne gre predaleč od hotela.

Fleig se je vrnil v hotel. Jezilo ga je, ker se bo vsa reč zopet zavlekla, a vsaj Concetta ga bo potolažila.

Toda ko je prišel v svojo sobo, kjer je živela tudi dekle, mu ni stekla veselo naproti. Nekam čudno ga je gledala, bila je bleda in prestrašena. Vprašala je:

»Kako da si se vrnil tako hitro, dragi? Mar nisi našel tistega kraja?«

Fleig je odkimal, Concetta pa je dejala:

»Sedaj mi je laže! . . .«

»Čemu? Mar ne maraš, da bi našel tisto?«

»Čemu naj bi marala?« je vprašala Concetta in se živčno nasmehnila. »Vseeno mi je. Toda bala sem se zate. Medtem ko te ni bilo, je prišel neki moški. Nemec . . .«

»Kakšen Nemec? . . .«

»Ni povedal, kdo je. Govoril je brezhibno francoščino, toda vseeno sem opazila, da je Nemec. Nekaj pa je pustil zate.«

Ponudila mu je preganjen list papirja.

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Petek, 10. junija — **Marjeta**
Sobota, 11. junija — **Srečko**
Nedelja, 12. junija — **Čedomir**
Ponedeljek, 13. junija — **Anton**
Torek, 14. junija — **Metod**
Sreda, 15. junija — **Vid**
Četrtek, 16. junija — **Beno**

ZAHVALE

Ob izgubi našega dragega, nepozabnega moža in očeta

ANTONA JUDEŽA
iz Velikega Orehka,

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste ga spremili do preranega groba in mu darovali vence. Posebna zahvala kolektivom Pionirju, pošti, bolnišnici, cestnemu podjetju in sorodnikom ter ostalim.

Žalujoča žena, sinovi Tone z ženo, France z družino, Lojze, Pavle, Stanko in Jože

Ob nenadomestljivi izgubi moža, očeta, brata, deda, tasta in strica

ANDREJA UREKA
iz Vrhov (Kapele),

se zahvaljujemo vsem, ki ste od daleč in blizu prišli na njegovo zadnjo pot.

Urekovi, Sketovi, Kovačičevi, Jurešičevi in ostalo sorodstvo

PREKLICI

Milan Senica iz Zuzemberka 28, preklicujem neresnične izjave, ki sem jih izrekel o Vladu Ostroviču, avtobusnem kontrolorju podjetja Gorjanci, Novo mesto.

Albina Blatnik iz Malega lipja 16, preklicujem neresnične govorice, ki sem jih širila o Francu Škufci iz Malega lipja 10.

Stanko Kresal iz Malega Cerovca, Stopiče, preklicujem vse obdolžitve, ki sem jih izrekel proti Antonu Kastelcu iz Malega Cerovca, Stopiče.

Janez Ferbar iz Novega mesta se opravičujem predstavnikom občinske skupščine Novo mesto zaradi žaljivk, ki sem jih izrekel 9. septembra 1965.

OBVESTILA

OBLAČILA solidno očisti kemična čistilnica, Novo mesto, Germova 5.

mali oglasi

SUPERAVTOMATIČNI pralni stroj rex T4, 4 kg, nov, z garancijo, ugodno prodam. — Ponudbe na upravo lista pod »2900 Ndin«.

PRODAM nerabljeno, novo, italijansko električno vodno črpalko za trofazni tok, motor 5 KS, 90 litrov vode na 12 minut. Majda Kočar, Bajtova 4, Ljubljana.

PRODAM električno cirkularko na gumi vozu s 30 m kabla, pocinkane vodovodne cevi, rabljene, 3/4 cole in poltovorni avtomobil opel. Miha Colnar, Novo mesto, Trdinova 14.

POCENI prodam dva gumi voza 20 col, gume v dobrem stanju. Truden, Škofjeloška 17, Stražišče, Kranj.

PRODAM pletilni stroj, žensko in moško kolo znamke diana. Naslov v upravi lista (614-66).

PRODAM enostanovanjsko nedograjeno visokopritlično hišo v Novem mestu, v bližini železniške postaje. Naslov v upravi lista (616-66).

CENIK: vsak oglas do 10 besed — 9 novih din, vsaka nadaljnja beseda 1 novi dinar. Za naslov v upravi lista: pribitek 1 novi dinar. — Redni zasebni naročniki Dolenjskega lista imajo pri vseh malih oglasih, zahvalah, osmrtnicah, čestitkah, preklicih in pod objavah 20 odst. popusta.

PRODAM dobro ohranjen spaček. Kragl, Brezovo 3, Sevnica.

PRODAM fiat 600 D. Ogled vsak dan pri Avsec, Kidričev trg 2, Novo mesto.

ZARADI selitve prodam kuhinjsko in sobno pohištvo. Bele, Zagrebška 6, Novo mesto.

PRODAM košnjo sena in otave. Zupančič, Brod pri Novem mestu.

IŠČEM osebo za varstvo dveh otrok od 7. do 11. ure. Marija Zorko, Sokolska 2, Novo mesto.

PRODAM vprežne grablje in kravo, Zefran, Gotna vas 23, Novo mesto.

PRODAM suhe hrastove in smrekove plohe. Poizve se: dom na Frati, pošta Dvor pri Žužemberku.

POROČNE prstane po zadnji modi izdeluje zlatar v Ljubljani, Gosposka 5, (poleg univerze).

DOBRO gospodinjsko pomočnico z znanjem kuhe sprejme takoj tričlanska družina. Lastna soba, centralna kurjava. Ponudbe na naslov: Anuša Sodnik, Radovljica, Gradnikova 3.

IŠČEM pošteno žensko od 35 do 50 let za gospodinjstvo pri tričlanski družini. — Inž. Franc Premk, Ragovska 7, Novo mesto.

FRIZERSKO vajenko sprejme frizerski salon »Zlata« v Novem mestu.

HRANO in stanovanje dam fantu za pomoč na kmetiji. Cikava 10, Novo mesto.

ZDRAVILIŠČE ROGAŠKA SLATINA. Zakaj obupujete pri zdravljenju svojega kronično obolelega želodca, jeter, žolča ali ostalih prebavil? Uporabljajte vendar rogaško DONAT vodo, zdravilo, ki vam ga nudi narava! V Novem mestu ga dobite pri trgovskem podjetju HMELJNIK — telefon 21-129 in STANDARD — telefon 21-158.

NIČ VEČ: »Počakajte, bom plačal pozneje...«

DRAGI NAROČNIKI!

Dolgo se že nismo obrnili na vas, čeprav sicer vsak teden sproti vidite, kaj delamo — saj dobite vsak četrtek v roke domače pokrajinsko glasilo Socialistične zveze. Stopnja obveščenosti prebivalcev naših 9 občin se je po močni razširitvi Dolenjskega lista v zadnjih mesecih znova lepo dvignila; zdaj tiskamo vsak teden približno 24.600 do 24.800 izvodov lista, naklada pa se bo v jeseni in na zimo lahko še povečala.

Redno izdajanje domačega lista pa povzroča seveda tudi velike stroške. Večina naročnikov je že pred dvema mesecema v redu poravnala polletno naročnino, medtem ko pismonoša prav te dni obiskuje zamudnike. Kar preveč imamo v naših vrstah takih bralcev, ki list sicer radi dobivajo in še raje bero, pri plačilu pa so bolj trdi. Mnogo položnic smo dobili, na katerih piše: »Plačam pozneje...« in še: »Pridite drugič, bom plačal potem...« Zdaj, ko vas bo pismonoša spet obiskal z našo položnico, pa je zaostanek treba nemudoma plačati — sicer vam lista ne bomo mogli več pošiljati! Razumeti morate naše težave: vsak teden je treba odšteti tiskarni v Ljubljani skoraj poldrugi milijon dinarjev za delo in papir, prav tako pa ne morejo čakati tudi pošta in drugi naši dobavitelji. Vse to terja od nas, da smo dobri gospodarji in da s skromnimi sredstvi Dolenjski list sproti izpolnjuje vse svoje obveznosti. Samo to je tudi jamstvo, da bomo domači pokrajinski glasnik SZDL, ki izhaja že 17. leto v tako lepi nakladi, ohranili pri življenju.

Vsem zamudnikom, ki bodo tokrat odklonili plačilo naročnine (in morebitnih zaostankov za lansko leto), bomo Dolenjski list takoj ukinili. Prosimo ponovno za razumevanje, predvsem pa za takojšnje plačilo zapadle naročnine!

Lepo Vas medtem pozdravlja
UPRAVA DOLENJSKEGA LISTA

KINO

Brežice: 10. in 11. 6. italijanski barvni film »Včeraj, danes, jutri«. 12. in 13. 6. italijanski film »Učitelj iz Vigevana«. 14. in 15. 6. poljski film »Prikazni iz Zaragose«.

Črnomelj: 10. in 12. 6. ameriški barvni film »Trije muškatirji« I. del. 14. 6. angleški film »Kodin«. 15. 6. angleški film »Kriminalci«.

Kočevje-»Jadran«: 10. do 12. 6. ameriški barvni film »Vzemi jo, moja je«. 13. in 14. 6. romunski film »Tudor«. 15. in 16. 6. ameriški barvni film »Poslednji mrak«.

Kostanjevica: 12. 6. italijanski barvni film »Pet ostriženih žena«. 15. 6. francoski barvni film »Greh mladosti«.

Metlika: 11. in 12. 6. italijanski film »Ljubezen v Stockholmu«. 13. in 14. 6. italijanski film »Na vzhodu nekaj novega«. 15. in 16. 6. češki film »Črni Peter«.

Mokronog: 11. in 12. 6. ameriški barvni film »Polet v bodočnost«.

Novo mesto-»Krka«: 10., 11., 12. in 13. 6. japonski barvni film »Olimpiada v Tokiu«. 14. in 15. 6. gostovanje MG Ljubljana. 15. in 16. 6. sovjetski film »Tajna misija diplomatskega kurirja«.

Ribnica: 11. in 12. 6. ameriški film »Ubiti ptico oponašalko«.

Sevnica: 11. in 12. 6. nemško-jugoslovanski film »Winnetou« — II. del.

Sodražica: 11. in 12. 6. nemški barvni film »Pri črnem konjičku«.

Šentjernej: 11. in 12. 6. barvni film »Zlato s sedmih hribov«.

Trebnje: 11. in 12. 6. francoski barvni film »Grof Monte Christo« I. in II. del. 15. 6. mehiški barvni film »Nevihta nad Mehiko«.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Anica Majer iz Trebnjega — Tomaža, Ljuba Vrlinič iz Bojancev — Zdravka, Danica Fink z Uršnih sel — Igorja, Jožica Plut iz Vrtače — Jano, Štefka Medved s Krke — Ivana, Zdenka Pirc iz Jurke vasi — Marjanco, Jožefa Pečavar iz Nestoplje vasi — Rozalijo, Justina Avguštin iz Podturna — Zlatko, Zvonka Šimec iz Stranske vasi — Igorja, Francka Balkovec iz Doblič — Janeza, Marija Krakar iz Kota — Zlato, Danica Lunar iz Blatnika — Bojana, Amalija Jakše iz Zaloga — Bernardko, Cvetka Rom z Grliča — Matejko, Tončka Barbič iz Žabje vasi — Tomaža, Jožefa Vrabec iz Ljubljane — Ferdinanda, Dragica Rifelj z Jezera — Jadranko, Pepca Per iz Smarjeških Toplic — dečka, Antonija Bobnar iz Male Strmice — deklico, Jožefa Korene iz Segonj — deklico.

IMP — Industrijsko montažno podjetje,
Ljubljana,
Črtomirova 6

OPRAVLJA VSE ELEKTROINSTALACIJE IN SE PRIPOROČA!

Zgodilo se je v kavarni

Ni dolgo tega, kar sem se s tovarišem vračal iz šole in spotoma zavil v Kavarno na Glavnem trgu, da bi kupil cigarete za mamo. Pri točilni mizi sem prosil za dve škatlici filter cigaret, toda čez nekaj trenutkov je natakarica postavila pred naju 2 dcl belega vina. Začudeno sva jo pogledala, ona pa je odvrnila, da je takó razumela najino naročilo, in se nama opravičila. Ko sva dobila cigarete in hotela plačati, nama je natakarica zaračunala tudi vino. In šele po ponovnem pregovarjanju, ga nama ni bilo treba plačati.

Toda dogodek kljub temu sili k razmišljanju. Ne gre za to, ali je natakarica prav slišala, ampak za to, da sva učenca 8. razreda osnovne šole in veva, da je mladoletnikom prepovedano točiti alkoholne pijače. Kako lahko starejši govorite, da je današnja mladina pokvarjena, ko nam v kavarnah točijo alkoholne pijače celo, če mi tega nočemo? Kje je prepoved o točenju alkoholnih pijač mladoletnikom? Kot učenec osnovne šole in kot mladinec prosim v imenu vseh nas, da starejši naredite več, kot so gole prepovedi na papirju, ker mislimo, da bi bili mi mladi drugačni, če bi te prepovedi tudi spoštovali!

RAJKO VUKADINOVIČ

KRONIKA NESREČ

Mopedista v nezavesti

29. maja se je iz Srednjega Lipovca proti Dvoru peljal mopedist Jože Makovec. Med Malim in Srednjim Lipovcem je zapeljal v ovinek po levi strani, tedaj pa se je naproti pripeljal na mopedu Marjan Stupar iz Podlipe pri Žužemberku. Mopedista sta se zaletela drug v drugega in obležala nezavestna na cesti, kasneje pa so oba odpeljali v bolnišnico. Škodo na vozilih so ocenili na 1.200 Ndinarjev.

Avto nasedel pri Lešnici

Branko Cosulich iz Kanade se je 29. maja zvečer peljal v osebnem avtu iz Ljubljane proti Zagrebu. Pri Lešnici je s spodnjim delom avta zadel kamen, ki je ležal na cesti. Na vozilu je za 450 Ndin škode.

Pri prehitevanju v poltovornjak

30. maja je Franc Mavsar pred trgovino PLANIKA na Cesti komandanta Staneta v Novem mestu ustavil poltovornjak. Za njim se je v osebnem avtu pripeljala Anica Kafol iz Karteljevega in med prehitevanjem obdrsnila poltovornjak. Škodo cenijo na 900 Ndin.

S traktorjem v drevo

Traktorist trebanjske kmetijske zadruge Jože Breznikar je peljal 30. maja traktor s Trebelnega proti Mokronogu. Vozilu se je zablokiralo sprednje kolo, voznik je zapeljal čez cesto in se zaletel v drevo. Škode je za več kot 800 Ndinarjev.

Nezavestni Progar na tračnicah

Alojz Progar iz Laz pri Mirni se je 30. maja zvečer peljal na mopedu iz Trebnjega. Pri Ponikvah se je zaletel v spuščene železniške zapornice in obležal nezavesten na tračnicah. S hudimi ranami na glavi se zdravi v novomeški bolnišnici.

Hudo srečanje »škode« in »zastave«

5. junija dopoldne sta se na cesti v Dobličah srečala Ljubljančan Oskar Obersnel v osebnem avtu »Škoda« in Andrej Hočevar iz Kočevja, ki je vozil »Zastavo 750«. Na ovinku je Hočevar sicer ustavil, vendar nesreče ni preprečil, ker se je v njegov avto obdrsnilo Obersnelovo vozilo. Škode je za 1.800 Ndin.

Prehudo ga je »dohitel«

Vinko Janežič iz Krmelja je 1. junija v Stari trg pripeljal tovornjak piva. Ko je hotel zaviti na dvorišče Zoretove gostilne, ga je dohitel voznik osebnega avta Ignac Erman iz Ljubljane. Osebni avto je trčil v tovornjak, pri čemer je bilo za okoli 2.000 Ndin škode.

Zrušeni deček v bolnišnici

Viktor Dolar iz Gor. Maharovca se je 1. junija peljal iz Bršlina v Novo mesto z osebnim avtom nemške registracije. Pred vozilo mu je skočil 8-letni Damjan Stapničar iz Cegelnice. Dolar je zavrl, vendar je bilo že prepozno. Dečka je udarila leva luč vozila, da je padel na cesto. Z zlomljenim gležnjem in ranami na levi nogi in licih se zdravi v novomeški bolnišnici. Na avtomobilu je škode za 500 Ndin.

Sem in tja na vrt bolnišnice

3. junija zjutraj se je v avtomobilu po Partizanski cesti v Novem mestu peljal Viktor Pišter iz Spod. Lakenca. Na križišču pri bolnišnici je zavil proti Straži. Vozilo je zaneslo na levo, nato na desno in čez pločnik na vrt bolnišnice. Gmotno škodo cenijo na 500 Ndin.

Z VW v avtobus

2. junija je Jože Kolenc pripeljal v Adlešiče avtobus podjetja GORJANCI. Ko je naproti po ozki cesti pripeljal voznik osebnega avta Samuel Kavčič iz Črnomlja, je Kolenc avtobus ustavil, Kavčič pa svojega vozila ni mogel več, zato se je zaletel. Gmotno škodo cenijo na 2.000 Ndin.

Neprevidno čez cesto

4. junija se je s parkirišča pred LABODOM na Glavnem trgu v Novem mestu odpeljal z mopedom Janez Kastelic iz Biške vasi in zadel Marijo Kralj z Dolža, ko je šla neprevidno čez cesto. Kraljeva ima poškodovan levi gleženj.

S kombijem podrl pešca

1. junija zjutraj je Novomeščan Janez Doljak na kandijskem mostu s kombijem, ki ga je vozil brez vozniškega dovoljenja, podrl pešca Antona Henigmana, ko je ta prehitel nekega pešca in šel po robu pločnika. Henigman se je laže ranil.

RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 5.15, 6.00, 7.00, 8.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.30, 22.00. Pisan glasbeni spored od 4.30 do 8.00.

PETEK, 10. JUNIJA: 8.05 Opera na matineja. 9.25 Domače viže — domači ansambli. 10.15 Dvajset minut za skladatelja Josipa Slavenskega. 10.35 Novost na knjižni polici. 11.00 Turistični napotki za tuje goste. 11.15 Nimaš prednosti! 12.30 Kmetijski nasveti — Inž. Stojan Vrabl: Zatiranje rdečega pajka. 12.40 Nekaj narodnih in ponarodelih melodij. 15.20 Napotki za turiste. 15.45 V svetu znanosti. 17.05 Petkov simfonični koncert. 18.15 Igra Zabavni orkester RTV Ljubljana. 20.00 Lepe melodije. 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih.

SOBOTA, 11. JUNIJA: 8.05 Glasbena matineja. 9.45 Četrt ure z Ljubljanskih jazz ansamblom. 11.00 Turistični napotki za tuje goste. 11.15 Nimaš prednosti! 12.30 Kmetijski nasveti — Dr. Dušan Mlinšek: Razmerje med gibanjem cen in stroškov v gozdarstvu doma in v tujini. 12.40 Ansambel Borisa Kovačiča in ansambel Vilija Petriča. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Pesmi in plesi iz Jugoslavije. 17.05 Gremo v kino. 18.15 Iz naših relejnih postaj. 18.50 S knjižnega trga. 20.00 Sobotni koncert lažje orkestralne glasbe. 20.30 »Slovenska popevka 1966«. 22.10 Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA, 12. JUNIJA: 6.00—8.00 Dobro jutro! 8.05 Mladinska radijska igra — Niko Grafenauer: Cin, cin, cin, potepin. 9.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 10.00 Se pomnite, tovariši . . . a) Franc Curk-Nace: spopad na Krnu, b) Kamilo Brešan: Diverzija v rabeljskem rudniku. 10.25 Pesmi borbe in dela. 11.00 Turistični napotki za tuje goste. 12.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — II. 13.30 Nedeljska reportaža. 16.00—19.00 Nedeljsko športno popoldne. 19.05 Glasbene razglednice. 20.00 Naš nedeljski sestanek.

PONEDELJEK, 13. JUNIJA: 8.05 Glasbena matineja. 9.25 V svetu opernih melodij. 10.35 Naš podlistek — B. Deal: Antej. 11.00 Turistični napotki za tuje goste. 11.15 Nimaš prednosti! 12.30 Kmetijski nasveti — Dr. Dragan Josipović: Važnost vitaminov v prehrani perutnine. 12.40 Naši solisti pojo narodne pesmi. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Lovro Hafner v zborih. 17.05 Glasbena križanka. 18.15 »Signali«. 18.45 Družba in čas — Miško Jezernik: Iz psihologije dela. 20.00 Jugoslovanski interpreti zabavnih melodij.

TOREK, 14. JUNIJA: 8.05 Glasbena matineja. 9.25 Sprehod z velikimi zabavnimi orkestri. 11.00 Turistični napotki za tuje goste. 11.15 Nimaš prednosti! 12.30 Kmetijski nasveti — Inž. Lojze Hrček: Upoštevajmo pridobitve raziskovalne službe v vinogradniški proizvodnji. 12.40 Zadovoljni Kranjci in ansambel Boruta Lesjaka. 14.05 Za šolarje — Šopek svežih rož. 15.40 V torek na svidenje. 17.05 Koncert po željah poslušalcev. 18.50 Na mednarodnih križpotjih. 20.00 Mariborski komorni zbor p. v. Rajka Sikoška. 20.20 Radijska igra — Maksim Gorki: Jegor Buličov in drugi. 21.30 Iz fonoteke radia Koper.

SREDA, 15. JUNIJA: 8.05 Glasbena matineja. 9.10 Naši mladinski zborovodje. 10.45 Človek in zdravje. 11.00 Turistični napotki za tuje goste. 11.15 Nimaš prednosti! 12.30 Kmetijski nasveti — Inž. Tone Simončič: Rejsko delo s požlahtnjenimi prašiči. 12.40 »O kresu . . .« Priljubljeni slovenski zbori. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Igra pihalna godba Morton Gould. 18.15 Iz studia 14. 18.50 Naš razgovor. 20.00 Jules Massenet: Don Kihot.

ČETRTEK, 16. JUNIJA: 8.05 Glasbena matineja. 10.15 Naši pevci pojo popularne operne arije. 11.00 Turistični napotki za tuje goste. 11.15 Nimaš prednosti! 12.30 Kmetijski nasveti — Inž. Dane Melavc: Izkušnje in perspektive skupnega gospodarjenja z družbenimi in zasebnimi gozdovi. 12.40 Čez hrib in dol. 14.05 Orkester RTV Ljubljana vam predstavlja. 14.40 »Enajsta šola«. 15.30 S pihalnimi godbami v ritmu valčka. 17.05 Turistična oddaja. 18.45 Jezikovni pogovori. 20.00 Četrtkov večer domačih pesmi in napevov. Izvajajo: Veseli planšarji — Vaški kvintet z Reziko in Sonjo — Akademski oktet — Ansambel Pavla Kosca.

RADIO BREŽICE

ČETRTEK, 9. JUNIJA: 19.00 do 19.30 — Mladinska oddaja.

NEDELJA, 12. JUNIJA: 10.20 — Poročila — Osnutek resolucije o usmeritvi razvoja občine Brežice v letu 1966 — Iz razprave Miroslava Kambiča v republiški skupščini — Damjan Vahen: Kulturni in zgodovinski spomeniki Spodnjega Posavja — Razgovor s Francem Jurečičem: Umetnost in spominkarstvo — Za naše kmetovalce: Nova sredstva za zatiranje rastlin — Magnetofonski zapis razgovora z Janezom Pirnatom, delegatom brežiške občine na zveznem kongresu SZDL — Pozor, nimaš prednosti! — Obvestila in spored kinematografov. 13.05 — Občani čestitajo in pozdravljajo!

TOREK, 14. JUNIJA: 20.00 — Ne smemo pozabiti: Anton Račič: Pohod I. bataljona Kozjanskega odreda na Dolenjsko — Novo v knjižnici — Filmska vzgoja V: Se o angleški šoli — Kratek pregled filmov — Športni komentar — Obvestila — Glasbena oddaja: Poslušajte slovenske narodne v različnih izvedbah.

DOLENJSKI LIST

LASTNIKI IN IZDAJATELJI: Občinski odbori SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnik (glavni in odgovorni urednik), Ria Bačer, Miloš Jakopec, Marjan Legan, Marjan Moškon, Jože Prime, Jožica Teppey in Ivan Zoran

IZHAJA vsak četrtek — Posamezna številka 50 par (50 starih dinarjev — Letna naročnina 20 novih dinarjev (2000 starih dinarjev); plačljiva je vnaprej — Za inozemstvo 37,50 novih dinarjev (3750 starih dinarjev) oziroma 3 ameriške dolarje — Tekoči račun pri pdr SDK v Novem mestu 521-8-9 — NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Glavni trg 3 — Poštni predal 33 — Telefon: 21-227 — Rokopisov in fotografij ne vračamo — TISKA: Časopisno podjetje DELO v Ljubljani.